

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Kateřina Gerychová

**Soutěž o návrh v kontextu zadávání
veřejných zakázek**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 9. 12. 2020

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 208 464 znaků včetně mezer.

Kateřina Gerychová
diplomantka

V Praze dne 9. 12. 2020

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala JUDr. Tomáši Horáčkovi, Ph.D., vedoucímu mé diplomové práce, za vstřícnost při konzultacích a věcné připomínky, které mi při tvorbě práce poskytoval.

Dále děkuji své rodině a blízkým za podporu během celého studia.

Obsah

Úvod.....	1
1. Obecný úvod do zadávání veřejných zakázek v České republice.....	3
1.1. Právní úprava zadávání veřejných zakázek	3
1.2. Podstata úpravy zadávání veřejných zakázek.....	3
1.3. Základní zásady zákona o zadávání veřejných zakázek dle § 6	5
1.3.1. Zásada transparentnosti	5
1.3.2. Zásada přiměřenosti	6
1.3.3. Zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace	7
1.4. Struktura zákona o zadávání veřejných zakázek a zařazení soutěže o návrh	8
2. Soutěž o návrh v teorii	9
2.1. Definice	9
2.2. Aplikace relevantních ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek.....	9
2.3. Význam a využití soutěže o návrh.....	10
2.4. Návrh	14
2.5. Role cen a odměn v soutěži o návrh	16
2.6. Předpokládaná hodnota soutěže o návrh	18
2.7. Soutěž o návrh z pohledu profesních komor a vztah k soutěžním řádům	21
2.8. Otevřená a užší soutěž o návrh	24
2.9. Vícefázová soutěž o návrh.....	27
2.10. Soutěžní podmínky	29
2.10.1. Členové poroty	30
2.10.2. Způsob označení soutěžních návrhů pro zajištění anonymity	31
2.10.3. Výše cen a odměn nebo jiných plateb, pokud jsou poskytovány	31
3. Průběh soutěže o návrh.....	33
3.1. Oznámení o zahájení soutěže o návrh a Věstník veřejných zakázek	33
3.2. Lhůta pro podání návrhů.....	36
3.3. Uveřejnění a vysvětlení soutěžních podmínek	37
3.4. Podání návrhů nebo žádostí o účast.....	39
3.5. Posuzování a hodnocení návrhů, vylučování účastníků	40
3.6. Oznámení o výběru a ukončení soutěže o návrh	44
4. Sporné otázky praktické realizace soutěže o návrh	47
4.1. Zachování anonymity	48
4.1.1. Dvojitý pohled na anonymitu	48
4.1.2. Anonymita a elektronizace.....	53
4.2. Hodnocení návrhů a míra subjektivity.....	55

4.3.	Vylučování účastníků	57
4.4.	Problém elektronizace	60
4.5.	Dělení soutěže o návrh na části	62
5.	Jednací řízení bez uveřejnění navazující na soutěž o návrh	65
5.1.	Obecně o jednacím řízení bez uveřejnění.....	65
5.2.	Možnosti využití jednacího řízení bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh.....	65
5.3.	Průběh jednacího řízení bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh.....	70
5.4.	Sporné otázky praktické realizace jednacího řízení bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh	71
5.4.1.	Změna účastníka soutěže o návrh a navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění	71
5.4.2.	Možnosti zrušení jednacího řízení bez uveřejnění	75
Závěr.....	78
Seznam použitých zkratk.....	I
Seznam použitých zdrojů.....	II
Komentářová literatura, odborné články a studie.....	II
Právní předpisy.....	II
Judikatura soudů.....	III
Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže	IV
Soutěžní podmínky.....	IV
Ostatní zdroje	V
Název diplomové práce, abstrakt a klíčová slova v českém jazyce.....	VII
Název diplomové práce, abstrakt a klíčová slova v anglickém jazyce.....	IX

Úvod

Tato diplomová práce se komplexně zabývá institutem soutěže o návrh podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zadávání veřejných zakázek“ či „ZZVZ“). Soutěž o návrh představuje tzv. zvláštní postup¹, který je obdobně jako zadávací řízení formálním procesem směřujícím k výběru nejvhodnějšího návrhu na základě předem stanovených kritérií.

Oproti zadávacím řízením je však zákonná úprava soutěže o návrh velmi stručná a méně formalistická. Zadavateli se tak dostává poměrně velké volnosti v možnostech nastavení konkrétních podmínek a samotného průběhu dané soutěže. Tato volnost je však přirozeně spojená i s určitou mírou nejistoty zadavatele při některých postupech, neboť se vytváří prostor pro řadu otázek, na něž zákon nepodává jednoznačnou odpověď. Praktická realizace soutěží o návrh tak přináší řadu zajímavých momentů, kterým vzhledem k nižšímu využití soutěží v porovnání se zadávacími řízeními nebyla zatím věnována dostatečná pozornost v odborných kruzích. Ani rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jakožto instituce vykonávající dozor nad dodržováním pravidel stanovených zákonem o zadávání veřejných zakázek včetně zvláštních postupů² není zatím dostatečně rozvinutá, aby byla způsobilá překlenout veškeré výkladové problémy.

Cílem této práce je kromě představení soutěže o návrh v teoretické rovině jako vhodného a poměrně univerzálního nástroje pro získání jedinečného návrhu v různých oblastech, pak především představit úskalí právní úpravy, možné problémy vznikající v praxi a nastínění jejich možných řešení. Vzhledem k tomu, že architektonické soutěže o návrh významně převažují nad jinými typy soutěží, tato práce se často zaměřuje právě na soutěže architektonické a jejich specifika.

První kapitola je věnována obecnému teoretickému úvodu do zadávání veřejných zakázek a jejím cílem je přehledným způsobem zasadit soutěž o návrh do kontextu zákona o zadávání veřejných zakázek. Druhá kapitola se poté věnuje již přímo soutěži o návrh a převážně v teoretické rovině představuje jednotlivé významné aspekty a relevantní právní úpravu jako takovou.

Třetí kapitola má představit soutěž o návrh na pomyslné časové lince, kdy jsou chronologicky popsány jednotlivé kroky zadavatele v průběhu celého procesu soutěže se zdůrazněním

¹ Vyplývá ze systematiky ZZVZ, neboť část šestá ZZVZ – „Zvláštní postupy“ zahrnuje rámcovou dohodu (hlava II), dynamický nákupní systém (hlava II) a soutěž o návrh (hlava IV).

² Viz ustanovení § 248 odst. 1 ZZVZ.

případných problematických oblastí. Současně jsou doplněny i zbývající teoretické aspekty, které nebyly zmíněny v předchozí kapitole.

Čtvrtá kapitola si klade za cíl představit praktickou realizaci soutěží o návrh a poukázat na zatím v podstatě neprobádané oblasti, které by v budoucnu potenciálně mohly být předmětem sporů nebo diskuzí. Jedná se o témata, jako je anonymita účastníků a soutěžních návrhů, subjektivita hodnocení a související problematika vylučování účastníků soutěže, elektronizace veřejných zakázek a potenciální možnost dělení soutěží o návrh.

Poslední kapitola je věnována jednacímu řízení bez uveřejnění jako zadávacímu řízení, které může za určitých okolností navazovat na provedenou soutěž o návrh.³ Kromě teoretického úvodu se zaměřím na rozhodovací praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a rovněž na některé problematické otázky, kterými jsou například možnosti použití jednacího řízení bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh, možnosti jeho zrušení nebo změna účastníka soutěže o návrh a jednacího řízení bez uveřejnění.

Hlavním zdrojem informací pro tuto práci je česká komentářová literatura a rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Pro doplnění celkového kontextu soutěží o návrh rovněž vycházím ze soutěžních řádů České komory architektů a České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Odraz tématu v české odborné literatuře je minimální, a proto čerpám v této práci ve větší míře také z vlastních praktických zkušeností, neboť dostupné odborné zdroje zdaleka nepokrývají danou problematiku dostatečně komplexně.

³ Viz ustanovení § 65 ZZVZ.

1. Obecný úvod do zadávání veřejných zakázek v České republice

1.1. Právní úprava zadávání veřejných zakázek

Právní úprava zadávání veřejných zakázek v České republice je soustředěna do zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zadávání veřejných zakázek“ či „ZZVZ“), jenž nabyl účinnosti dne 1. 10. 2016. Zákon o zadávání veřejných zakázek představuje ucelenou právní úpravu veřejných zakázek, která byla přijata v důsledku harmonizační a novelizační vlny spojené s přijetím tří zadávacích směrnic na úrovni Evropské unie, a nahradila tak mnohokrát novelizovaný a často kritizovaný⁴ zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o veřejných zakázkách“ či „ZVZ“).

Povinná transpozice zmíněných zadávacích směrnic, tedy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. 2. 2014 o udělování koncesí, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. 2. 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (dále jen „směrnice 2014/24/EU“) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. 2. 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES, splněná přijetím zákona o zadávání veřejných zakázek, s sebou přinesla uvolnění procesů v podobě snížení administrativní náročnosti, upuštění od některých formálních požadavků, podporu účasti malých a středních podniků na veřejných zakázkách⁵ a v neposlední řadě snahu adaptovat se na aktuální podmínky související s rozvojem moderních technologií a s elektronizací.

1.2. Podstata úpravy zadávání veřejných zakázek

Procesem zadávání veřejných zakázek, resp. jeho završením v podobě uzavření smlouvy mezi veřejnoprávní entitou (zadavatelem) a soukromoprávním subjektem (dodavatelem), dochází k vynakládání peněžních prostředků z veřejných rozpočtů. Právě z důvodu nutnosti monitorovat a kontrolovat tok veřejných prostředků a způsob jejich vynakládání, existuje komplexní právní úprava, jež zakládá formalizovaný postup výběru smluvního partnera a detailně jej reguluje. Právě touto striktní regulací se předkontrakční a kontrakční proces ve veřejném sektoru tak zásadně liší od uzavírání smluv mezi dvěma nebo více soukromými subjekty, které mohou využívat širokou

⁴ DVORÁK, David, MACHUREK, Tomáš, NOVOTNÝ, Petr, ŠEBESTA, Milan a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek. Komentář*. 1. vydání. In: Beck-online [právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017. 1320 s. [cit. 2020-11-11]. Předmluva. s. IX. Dostupné z: <http://www.beck-online.cz/>.

⁵ Viz Preambule směrnice 2014/24/EU, odst. 2.

dispozitivnost danou normami zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů („občanský zákoník“).⁶

O zadávání veřejných zakázek hovoříme tedy ve chvíli, kdy má dojít k uzavření smlouvy nebo existuje záměr zadavatele uzavřít smlouvu, na jejímž základě mají být vynaloženy veřejné prostředky. Právní úprava pak představuje soubor kroků, které je zadavatel povinen dodržet během postupu vedoucím k uzavření takové smlouvy.

Jak bylo opakovaně judikováno, cílem právní úpravy je zajištění hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky za současného zajištění otevřené hospodářské soutěže a konkurence mezi jednotlivými dodavateli.⁷ Hospodárnost, efektivnost a účelnost, tzv. principy 3E z anglického *economy, effectiveness, efficiency*, jsou principy, které je zadavatel povinen při své činnosti dodržovat, ačkoli takovou povinnost mu neukládá přímo zákon o zadávání veřejných zakázek. Povinnost respektování principů hospodárného, efektivního a účelného nakládání s veřejným majetkem zakotvuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“). K aplikaci principů 3E i na oblast zadávání veřejných zakázek se vyjádřilo Ministerstvo financí České republiky prostřednictvím Metodického pokynu CHJ č. 3 schváleného dne 7. července 2016 usnesením vlády č. 620 s názvem „*Metodika veřejného nakupování: Naplňování principů 3E v praxi veřejného zadávání*“.⁸ Ačkoli má uvedený metodický pokyn pouze doporučující charakter, vychází z předpokladu, že zadavatel při veřejném zadávání respektuje tyto principy. Metodika představuje pomůcku ve vztahu k naplňování principů 3E v procesu veřejného zadávání a podrobněji vysvětluje a rozpracovává principy 3E uvedené v zákoně o finanční kontrole. A jak již bylo uvedeno, rovněž české soudy i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) v rámci své rozhodovací praxe kladou důraz na dodržování principů 3E jakožto obecných cílů právní úpravy zadávání veřejných zakázek.

⁶ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 1 Předmět úpravy. s. 1.

⁷ Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2008, sp. zn. 1 Afs 20/2008, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2009, sp. zn. 9 Afs 87/2008. Dostupné z: <https://www.nssoud.cz>.

⁸ Metodický pokyn CHJ č. 3 – *Metodika veřejného nakupování: Naplňování principů 3E v praxi veřejného zadávání*. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2016/metodicky-pokyn-chj-c-3--metodika-verejn-25582>.

K zajištění dodržování principů 3E slouží především základní zásady zadávání veřejných zakázek zakotvené v ustanovení § 6 ZZVZ⁹, o nichž bude blíže pojednáno dále. Pomocí těchto zásad se ZZVZ snaží vytvořit vhodné podmínky k realizaci cílů zákona o zadávání veřejných zakázek.

1.3. Základní zásady zákona o zadávání veřejných zakázek dle § 6

Ustanovení § 6 ZZVZ obsahuje základní zásady zadávání veřejných zakázek, a sice zásadu transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Do těchto zásad jsou promítnuty cíle právní úpravy, zásady pomáhají těmto cílům dosahovat, a zároveň jsou podstatným měřítkem pro posuzování konkrétních jednání zadavatelů, neboť mají výkladový význam v jednotlivých situacích.

1.3.1. Zásada transparentnosti

„Zásadou transparentnosti se rozumí průhlednost, srozumitelnost, pochopitelnost, předvídatelnost o ověřitelnost jednotlivých kroků zadavatele v řízení.“¹⁰

Zásada transparentnosti se projevuje ve dvou aspektech.¹¹ Prvním aspektem je nutnost zajištění odpovídajícího stupně zveřejnění, které umožní otevření trhu hospodářské soutěži ve prospěch každého potenciálního uchazeče.¹² Toto hledisko se projevuje především v povinnosti zadavatele řádně uveřejnit vyhlášení veřejné zakázky¹³, přičemž tento úkon bude uskutečňován prostřednictvím odeslání formulářů do Věstníku veřejných zakázek, případně Úředního věstníku Evropské unie¹⁴ a profilu zadavatele, který slouží k uveřejnění informací a dokumentů k veřejným zakázkám¹⁵. Druhý aspekt zahrnuje potřebu možnosti kontroly nestrannosti postupů řízení o zadání zakázky.¹⁶ Prostřednictvím kontroly, kterou umožní právě respektování zásady transparentnosti, lze totiž jedinečně ověřit, že jsou dodržovány i další základní zásady.¹⁷ Zadavatel

⁹ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 6 Zásady zadávání veřejných zakázek. s. 45.

¹⁰ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k I. 9. 2020*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2020. 1023 s. ISBN 978-80-7554-280-9. s. 51.

¹¹ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 6 Zásady zadávání veřejných zakázek. s. 44.

¹² Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. 12. 2000 ve věci C-324/98 (Telaustria), odstavec 62. Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 10. 2005 ve věci C-458/03 (Parking Brixen GmbH), odstavec 49. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/>.

¹³ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 6 Zásady zadávání veřejných zakázek. s. 44.

¹⁴ Viz ustanovení § 212 ZZVZ.

¹⁵ Viz ustanovení § 28 odst. 1 písm. j) ZZVZ.

¹⁶ Viz rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-458/03 (Parking Brixen GmbH), op. cit., odstavec 49.

¹⁷ Viz rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 29. 4. 2004 ve věci C-496/99P (Komise proti CAS Succhi di Frutta SpA), odst. 109. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/>.

je tedy povinen dokumentovat veškeré kroky učiněné v rámci řízení, aby byly zpětně čitelné, přehledné, vysledovatelné a přezkoumatelné a aby nevzbuzovaly pochybnosti o pravých důvodech jejich uskutečnění.¹⁸ Veškeré podmínky a pravidla mají být stanoveny jednoznačným způsobem, aby byli dodavatelé přiměřeně informováni a při vynaložení běžné péče mohli rozumět jejich přesnému významu a interpretovat je shodně a rovněž aby zadavatel byl schopen ověřit, zda podané nabídky splňují kritéria příslušné zakázky.¹⁹

Ve stejném duchu se k zásadě transparentnosti vyjadřuje i důvodová zpráva k ZZVZ, která uvádí, že zadavatel by v zájmu dodržení zásady transparentnosti měl uveřejnit zákonem vymezený objem informací a rovněž musí postupovat tak, aby jeho kroky byly dostatečně zdokumentované, a tím i přezkoumatelné.²⁰

1.3.2. Zásada přiměřenosti

Zásada přiměřenosti se v největší míře projeví při přípravě zadávacích podmínek, neboť právě především tyto by měly být přiměřené předmětu, finančnímu objemu a charakteru veřejné zakázky.²¹

Zadavatel musí tedy postupovat obezřetně s ohledem na rozsah a komplikovanost plnění. Pro jednoduché veřejné zakázky s nižší předpokládanou hodnotou bude jistě přiměřené, pokud zadavatel stanoví na potenciální dodavatele minimální nároky. Pokud se však naopak bude jednat o velkou zakázku v podobě vyšší investice, a i s komplikovaným předmětem plnění, bude přiměřené, pokud zadavatel stanoví přísnější podmínky pro kvalifikaci a současně i delší lhůtu pro podání nabídek. Výraz „přiměřeně“ ZZVZ také často používá výslovně nad rámec uvedené zásady, a to především v ustanoveních týkajících se lhůt (např. § 36 odst. 5 ZZVZ, § 40 odst. 1 ZZVZ).²²

Důvodová zpráva k této zásadě stanoví výslovně, že přiměřenost se týká nastavení požadavků zadavatele nebo pro stanovení délky lhůt. V rozporu se zásadou přiměřenosti však není volba

¹⁸ RAUS, David: Zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a otazníky jeho přezkumu. *Právní rozhledy*. In: Beck-online [právní informační systém]. Praha: C. H. Beck, č. 19, 2007. s. 689 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz>.

¹⁹ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci C-496/99P (Komise proti CAS Succhi di Frutta SpA), op. cit., odst. 111.

²⁰ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, poslanecký tisk č. 637/0. s. 311. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=637&CT1=0>.

²¹ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k l. 9. 2020*. op. cit., s. 51.

²² DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 6 Zásady zadávání veřejných zakázek. s. 44.

postupu zadavatele, kterou zákon stanoví bez dalších podmínek, resp. pokud jsou splněny zákonné podmínky (např. volba mezi zjednodušeným podlimitním řízením a otevřeným řízením).²³

Nepřiměřenost postupu zadavatele může ve svém důsledku znamenat také skrytou diskriminaci²⁴ například v podobě stanovení nepřiměřených podmínek kvalifikace, které evidentně může splnit pouze určitý dodavatel na daném trhu, nicméně současně konkrétní požadované kvalifikační podmínky nejsou nezbytně nutné pro poskytnutí kvalitního plnění.²⁵

1.3.3. Zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace

Na rozdíl od zásad transparentnosti a přiměřenosti, které zadavatel musí dodržovat obecně, tedy vůči všem, zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace je povinen zadavatel dodržovat pouze vůči dodavatelům.²⁶

V souladu se zásadou rovného zacházení má zadavatel povinnost zacházet stejným způsobem se všemi dodavateli během celého zadávacího řízení²⁷, resp. jiných postupů dle ZZVZ. Tato zásada se použije například během jakéhokoli styku s účastníky, při hodnocení nabídek nebo při poskytování informací dodavatelům.²⁸

Zásada zákazu diskriminace úzce souvisí se zásadou rovného zacházení a hranice mezi těmito zásadami není příliš ostrá.²⁹

Česká judikatura rozlišuje mezi diskriminací zjevnou a skrytou. Zjevná diskriminace znamená uplatňování rozdílných podmínek vůči jednotlivým dodavatelům, naproti tomu skrytá diskriminace odpovídá uplatňování formálně sice shodných požadavků, které ale ve svém důsledku mají na jednotlivé dodavatele odlišný dopad.³⁰ V případě skryté diskriminace jsou tedy výsledkem jednání zadavatele obdobné nežádoucí důsledky jako v případě přímé diskriminace.

²³ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. op. cit., s. 311.

²⁴ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 6 Zásady zadávání veřejných zakázek. s. 44.

²⁵ Viz např. rozhodnutí Úřadu ze dne 16. 8. 2018, č. j. ÚOHS-S0224/2018/VZ-24024/2018/541/AHr, bod 37. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15611.html>.

²⁶ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k l. 9. 2020*. op. cit., s. 51.

²⁷ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 6 Zásady zadávání veřejných zakázek. s. 44.

²⁸ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k l. 9. 2020*. op. cit., s. 51.

²⁹ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 6 Zásady zadávání veřejných zakázek. s. 44.

³⁰ Tamtéž.

1.4. Struktura zákona o zadávání veřejných zakázek a zařazení soutěže o návrh

Zákon o zadávání veřejných zakázek je rozdělen na patnáct částí. Pro přehlednost lze říci, že první část obsahuje obecná ustanovení týkající se předmětu úpravy a vysvětlení základních pojmů, druhá část se potom vztahuje k základním ustanovením týkajícím se zadávacích řízení. Dále část třetí, čtvrtá a pátá popisují základní režimy pro zadávání veřejných zakázek, a sice podlimitní režim, nadlimitní režim a zjednodušený režim.

Z pohledu této práce stěžejní část zákona o zadávání veřejných zakázek je soustředěna do části šesté, jež se věnuje takzvaným zvláštním postupům, kam řadíme rámcovou dohodu, dynamický nákupní systém, a právě soutěž o návrh. Jedná se o takové postupy, jejichž charakter je autonomní, nejsou zadávacím řízením a zadání veřejné zakázky předchází.³¹ Část druhá ZZVZ je vyjmuta z aplikace na zvláštní postupy, vyjma ustanovení § 42 - § 44 ZZVZ, tj. ustanovení o komisi a přizvaných odbornících, o smluvním zastoupení zadavatele a o střetu zájmů.

Části sedmá, osmá a devátá obsahují pravidla pro zadávání specifických veřejných zakázek, jako jsou veřejné zakázky sektorové, koncese a veřejné zakázky v oblasti obrany a bezpečnosti. Části desátá až třináctá obsahují, stejně jako první část zákona, obecnou úpravu společných otázek použitelnou napříč problematikou veřejných zakázek, a to společná ustanovení, ustanovení týkající se informačního systému o veřejných zakázkách, systému certifikovaných dodavatelů, a dále ustanovení o ochraně proti nesprávnému postupu zadavatele v podobě institutu podání námitek dodavatelem a posléze pomocí přezkumu před Úřadem. Část čtrnáctá a patnáctá zahrnuje přechodná a závěrečná ustanovení a stanovení účinnosti zákona.

Kromě nutnosti nějakým způsobem zákon strukturovat má uvedené rozdělení na jednotlivé části význam z hlediska aplikace zákona na konkrétní postupy. Jak již bylo naznačeno, část první a části desátá až třináctá se využijí vždy, naproti tomu část druhá bude využita pouze pro postupy, které představují zadávací řízení. Konečně části třetí až devátá upravují konkrétní postupy v různých režimech nebo specifických oblastech úpravy veřejných zakázek.³²

Otázka aplikace konkrétních ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek na soutěž o návrh vyjma ustanovení části šesté je blíže rozvinuta v kapitole 2.2.

³¹ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 1 Předmět úpravy. s. 1.

³² Tamtéž.

2. Soutěž o návrh v teorii

2.1. Definice

Zákonná definice soutěže o návrh je obsažena v ustanovení § 143 odst. 1 ZZVZ. Jak již bylo uvedeno výše, soutěž o návrh představuje zvláštní postup, který oproti zadávacímu řízení nesměruje k zadání veřejné zakázky, tedy k uzavření smlouvy, nýbrž k získání určitého návrhu ve smyslu kreativního řešení, jež může být dále rozpracováno v rámci navazující veřejné zakázky.³³ Podle ZZVZ je tímto návrhem zejména projekt nebo plán, a to v oblasti územního plánování nebo architektonických, stavebních, technických a inspekčních služeb.³⁴

Smyslem a cílem soutěže o návrh je získat od jejích účastníků konkretizované řešení určitého projektu, ať už se jedná o plán, studii či analýzu, přičemž z předložených návrhů je zadavateli umožněno vybrat si ten, který bude vyhodnocen dle předem stanovených kritérií jako nejlepší.³⁵

Ačkoli se nejedná o zadávací řízení dle ZZVZ, představuje soutěž o návrh specifický typ výběrového řízení, který je podobně jako zadávací řízení procesem a postupem složeným z jednotlivých na sebe navazujících úkonů daných ZZVZ, které je třeba, do určité míry obligatorně, následovat a dodržovat stanovené podmínky a náležitosti. Zároveň ZZVZ v oblasti úpravy soutěže o návrh místy odkazuje na postupy určené pro zadávání veřejných zakázek.

2.2. Aplikace relevantních ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek

Přestože je soutěž o návrh zvláštním postupem a neřídí se tedy částí druhou ZZVZ upravující zadávací řízení, nelze její právní úpravu v části šesté ZZVZ vnímat izolovaně. Pro soutěž o návrh se dále použijí ty části ZZVZ, které se nevztahují výlučně k zadávacím řízením. Jedná se o část první, tj. obecná ustanovení, a části desátou až patnáctou, tj. společná ustanovení, informační systém o veřejných zakázkách, systém certifikovaných dodavatelů, ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele, přechodná a závěrečná ustanovení a účinnost. Právní úpravu soutěže o návrh dotváří ještě konkrétní odkazy na ustanovení obsažená v ostatních, právě nevyjmenovaných částech zákona. K jejich uplatnění dojde tedy pouze v případech, že je na ně výslovně odkázáno ustanoveními části šesté (pro soutěž o návrh se tedy použije např. § 107 – podání nabídek nebo

³³ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 809.

³⁴ Viz ustanovení § 143 odst. 1 ZZVZ.

³⁵ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k l. 9. 2020*. op. cit., s. 480–481.

§ 111 – snížení počtu účastníků).³⁶ Z druhé strany i některá ustanovení mimo část šestou ZZVZ upravují soutěž o návrh speciálně vůči obecné úpravě zadávacího řízení, jako např. § 65 ZZVZ týkající se použití jednacího řízení bez uveřejnění, § 103 odst. 3 ZZVZ o požadavcích na zpracování nabídek nebo důvody zrušení soutěže o návrh uvedené v § 127 odst. 2 písm. f) ZZVZ.³⁷ Zákonná úprava soutěže o návrh je poměrně stručná a umožňuje zadavateli využít flexibilitu postupu, jenž je popsán do jisté míry obecně. V tomto duchu hovoří o úpravě soutěže o návrh také směrnice 2014/24/EU, když v preambuli³⁸ označuje soutěž o návrh za flexibilní nástroj využitelný v různých odvětvích³⁹. Zadavatel tedy není svázán přísnou formalistickou úpravou, která je typická právě pro zadávací řízení.⁴⁰ Tato volnost je však poměrně logicky spojená i s určitou mírou nejistoty zadavatele při některých postupech, které regulované nejsou, případně jen velmi obecně. Vytváří se tak prostor pro řadu otázek při praktické realizaci soutěží o návrh. Vzhledem k poměrně nízkému počtu realizovaných soutěží o návrh⁴¹ v České republice v porovnání se zadávacími řízeními⁴² není ani výrazně rozvinutá rozhodovací praxe Úřadu v této oblasti natolik, aby pomáhala překlenout veškeré výkladové problémy ZZVZ.

2.3. Význam a využití soutěže o návrh

Soutěž o návrh vede k získání a výběru návrhu, tedy ke konkretizaci většinou spíše obecné představy zadavatele, jak určitý projekt realizovat⁴³, ať už v oblasti architektury, stavitelství nebo informačních technologií. Zadavatel tedy může na základě soutěže o návrh získat například architektonický návrh budovy, výtvarně architektonické řešení památníku, návrh specifického softwarového řešení nebo třeba loga. Vzhledem k tomu, že návrh představuje pouze určitou koncepci připravenou pro následnou realizaci, za účelem realizace je nutné s tímto návrhem dále

³⁶ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 809.

³⁷ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k l. 9. 2020*. op. cit., s. 480.

³⁸ Viz Preambule směrnice 2014/24/EU, odst. 120.

³⁹ Směrnice 2014/24/EU konkrétně jmenuje oblast územního plánování, architektury, inženýrství, zpracování dat a finančního inženýrství.

⁴⁰ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 809.

⁴¹ Od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 bylo ve Věstníku veřejných zakázek uveřejněno celkem 27 formulářů F12 – Oznámení soutěže o návrh. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/SearchForm>.

⁴² Podle dat Informačního systému o veřejných zakázkách bylo za rok 2019 ve Věstníku veřejných zakázek oznámeno celkem 8281 veřejných zakázek (zahrnuje zakázky podlimitní, nadlimitní, i VZMR). Statistické výstupy dostupné z: <https://www.isvz.cz/ReportingSuite/Explorer/Reports/ReportPreview.aspx?isNodeId=true&id=99a622ac-b9bc-456e-b22f-8933c8d70150>.

⁴³ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jiří a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 143 odst. 1.

pracovat a uskutečnit související zadávací řízení. V tomto zadávacím řízení dojde k zadání konkrétní navazující služby, popř. dalších činností souvisejících s realizací návrhu. Podle charakteru a oborového zaměření se může jednat například o vyhotovení projektové dokumentace, o inženýrskou činnost, zpracování popisu implementace softwarového řešení aj.

Navazujícím zadávacím řízením bude často jednací řízení bez uveřejnění („JŘBU“), které umožňuje zákon využít speciálně v návaznosti na soutěž o návrh.⁴⁴ Problematika JŘBU je blíže rozpracována v kapitole 5.2.

Pokud se týká případů využití institutu soutěže o návrh, zákon odlišuje tři případy, kdy zadavatel obligatorně musí využít soutěž o návrh. Při prvním podle § 143 odst. 2 ZZVZ zadavatel použije soutěž o návrh tehdy, když má v úmyslu zadat veřejnou zakázku na služby v navazujícím jednacím řízení bez uveřejnění podle § 65 ZZVZ. Další dva případy obligatorního použití soutěže o návrh jmenuje § 143 odst. 3 ZZVZ. Soutěž o návrh bude použita, pokud je tato součástí zadávacího řízení na veřejnou zakázku na služby nebo pokud předpokládaná souhrnná hodnota cen, odměn nebo jiných plateb spojených s účastí v soutěži přesahuje 2 000 000 Kč (k tomu blíže viz kapitola 2.5.). K posledně jmenované variantě však zadavatel přistoupí, pokud není možné aplikovat výjimku z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení dle ZZVZ.⁴⁵

Zadavatel se však může rozhodnout pro využití soutěže o návrh a postup podle zákona i v případě, kdy nebudou naplněny žádné z uvedených podmínek povinného využití. V takovém případě se bude jednat o fakultativní využití soutěže o návrh. Pro možnost její realizace postačí, pokud postup zamýšlený zadavatelem bude odpovídat zákonné definici soutěže o návrh uvedené v § 143 odst. 1 ZZVZ, tj. bude mít v úmyslu získat prostřednictvím soutěže návrh v určité oblasti.

Četnost využití soutěží o návrh je v České republice poměrně nízká. Především architektonické soutěže o návrh bývají totiž často apriori zatracovány z důvodu vysokých nákladů, které je potřeba na jejich realizaci vynaložit. Vedle běžných nákladů spojených i se zadávacími řízeními jsou nadto se soutěží o návrh spojeny náklady na soutěžní ceny, případně odměny a jiné platby a na odbornou porotu. Namísto soutěží také z toho důvodu bývají využívána zadávací řízení jako alternativní způsoby, které počáteční náklady soutěže částečně eliminují a výsledkem je místo návrhu vytvořeného přímo na míru konkrétnímu projektu určitý standardní homogenizovaný produkt. Příkladem je zadávací řízení, jehož předmětem je zpracování projektu nebo stavba, kde

⁴⁴ Viz ustanovení § 65 ZZVZ.

⁴⁵ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k l. 9. 2020*, op. cit., s. 483.

je hotový projekt součástí dodávaného plnění.⁴⁶ U těchto způsobů je však možnost zadavatele ovlivnit podobu návrhu minimální a rovněž nemá takovou kontrolu nad kvalitou, neboť v rámci zadávacího řízení hraje často při hodnocení významnou roli cena.⁴⁷ Kvalita potom logicky ceně ustupuje za účelem podat nejvýhodnější nabídku. Současně ani nemusí být ustanovena odborná porota, která je právě v rámci soutěží o návrh garantem výběru kvalitního návrhu.

Otázkou však je, zda skutečně soutěž o návrh představuje takovou investici, která by byla pro zadavatele nevýhodná.

Tomuto tématu se věnovala ve své studii s názvem „*Dopady architektonické praxe na ekonomiku ČR*“ společnost EEIP, a.s., a to na základě objednávky Ministerstva pro místní rozvoj. Tato studie analyzuje dopady architektonické činnosti na ekonomiku České republiky.⁴⁸

Shrnuje přitom, že kvalitní architektura hraje důležitou roli nejen z celospolečenského hlediska, ale také z čistě ekonomického hlediska, a zdůrazňuje, že její význam bývá nesprávně redukován pouze na oblast estetického vnímání. Kvalitní architektura se pojí s řadou žádoucích důsledků, jako je dlouhá životnost a udržitelnost staveb, nižší energetická náročnost, vhodné začlenění staveb do území apod. Naopak nízká kvalita může být kromě ztráty společenského významu veřejné stavby a zkrácení morální životnosti staveb spojena především s následnými náklady, jako jsou náklady na opravy a údržbu, nebo také se ztrátou společenského významu veřejné stavby.⁴⁹

Dále uvádí, že za cílem dosažení vyšší kvality architektury „*je třeba začít již u návrhu projektu a u způsobu zadávání jeho zpracování, neboť jen z ekonomického pohledu může kvalitní návrh uspořit výrazné finanční prostředky ve všech fázích přípravy, realizace a životnosti stavby – a obdobné platí i pro oblast územního plánování. Je neoddiskutovatelné, že způsob zadání zpracování návrhu projektu má vliv na jeho kvalitu.*“⁵⁰

⁴⁶ EEIP, a.s. *Dopady architektonické praxe na ekonomiku ČR*. Praha, 2016. 75 s. [online]. Dostupné z: <http://www.eeip.cz/cs/poradenstvi/popis-sluzeb/pripadove-studie/dopady-architektonicke-praxe-na-ekonomiku-cr/>. s. 2.

⁴⁷ Podle § 114 ZZVZ zadavatel hodnotí nabídky dle ekonomické výhodnosti, přičemž ekonomická výhodnost je určena podle nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality, případně pouze podle nabídkové ceny. Nabídková cena tedy vždy hraje roli, na rozdíl od soutěží o návrh, kde je hodnocen pouze návrh jako takový dle stanovených kritérií. Účastníci soutěže sice jsou při tvorbě návrhů omezeni určitými maximálními náklady na realizaci akce, ale nejedná se o hodnotící kritérium.

⁴⁸ Vyšší úroveň architektury závisí na kvalitě plánů a projektů. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. [online]. © 2020 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/uzemni-planovani/archiv-sekce-informace-a-aktuality-\(1\)/vyssi-uroven-architektury-zavisi-na-kvalite-planu](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/uzemni-planovani/archiv-sekce-informace-a-aktuality-(1)/vyssi-uroven-architektury-zavisi-na-kvalite-planu).

⁴⁹ EEIP, a.s. *Dopady architektonické praxe na ekonomiku ČR*. op. cit. s. 2.

⁵⁰ Tamtéž.

Kladení důrazu na kvalitu, kterou je soutěž o návrh schopná zajistit lépe než zadávací řízení⁵¹, by se tak v delším časovém horizontu mělo projevit jako finanční úspora. Finanční úsporu však lze vnímat i bezprostředně v tom ohledu, že práce provedené kvalitně v přípravných a počátečních fázích projektu znamenají přirozeně snížení nákladů na jeho další fáze.

Současně je třeba podotknout, že počáteční náklady na realizaci soutěže o návrh jsou sice poměrně vysoké, nicméně alespoň část těchto nákladů by zadavatel stejně musel později vynaložit za zpracování architektonické studie. Zbývající část nákladů potom vnímám spíše jako investici do kvality dané soutěže, tedy i získaných návrhů, jak již bylo uvedeno.

Studie v tomto smyslu uvádí, že „architektonické soutěže se mohou na první pohled zdát nákladnými (je třeba zpracovat soutěžní podmínky, zaplatit soutěžní porotu, vyplatit odměny) a zdlouhavými, nicméně v porovnání s celkovou hodnotou projektu a celkovou dobou realizace je výše nákladů (2 – 2,5 % z celkových investičních nákladů na stavbu) a doba trvání soutěže zanedbatelná. Navíc proces zahrnující soutěž o návrh vede k vytvoření značné části návrhu, proces bez soutěže pouze k nalezení vhodného dodavatele. Zdánlivá nákladnost realizace architektonické soutěže tak v porovnání s ostatními postupy ztrácí na významu. Soutěže o návrh, pokud správně a efektivně vedeny, umožňují vytvoření široké škály inovativních návrhů řešení a zaručují kvalifikované posouzení těchto návrhů odbornou komisí.“⁵²

K otázce finanční náročnosti soutěže o návrh shrnuji, že nákladnost realizace soutěží o návrh je relativní, pokud vnímáme aspekt dlouhodobosti investice a potenciál navrácení vložených finančních prostředků v delším časovém horizontu. Je nicméně pravdou, že počáteční náklady soutěže o návrh jsou poměrně vysoké v porovnání se zadávacím řízením. Bližší zkoumání ekonomické výhodnosti nebo nevýhodnosti realizace soutěží o návrh však již nespadá do právního rámce, kterému se věnuje tato práce. Pro úplnost jsem však považovala za vhodné a zajímavé věnovat se krátce i této rovině tématu ve vztahu k významu a využití soutěže o návrh.

⁵¹ Například proto, že návrhy v rámci soutěže o návrh hodnotí odborná porota, jejíž odbornost je dokonce v určitých případech vyžadována obligatorně zákonem, viz § 148 odst. 2 ZZVZ.

⁵² EEIP, a.s. *Dopady architektonické praxe na ekonomiku ČR*. op. cit. s. 3.

2.4. Návrh

Obecný rámec toho, co si lze pod pojmem „návrh“ představit, byl již představen výše. Jedná se o plán nebo projekt, který je souhrnně označován legislativní zkratkou návrh.⁵³ V praxi ale nemusí být vždy zcela jasné, co ještě pod pojem návrh spadá, a co už nelze označit za návrh jakožto kreativní, jedinečné a konkrétní řešení. Uvedené znaky návrhu představují právě hlavní odlišnost od běžné nabídky předkládané účastníky v rámci zadávacích řízení. Kromě toho je podstatným znakem návrhu také daleko vyšší míra rozpracování oproti nabídce.⁵⁴ Nabídka bývá pouze popisem budoucího plnění, v některých případech se může jednat o jednoduché nacenění popptávaných položek, v jiných případech se může jednat o detailnější rozpracování, jako třeba v případě stavebních zakázek. V rámci soutěže o návrh ale předkládá účastník návrh jako výsledek své tvůrčí činnosti.⁵⁵

Zákon o veřejných zakázkách definoval návrh jako písemně nebo graficky vyjádřený výsledek vlastní tvůrčí činnosti zájemce o účast či účastníka soutěže o návrh.⁵⁶ Přestože do zákona o zadávání veřejných zakázek už tato definice nebyla promítnuta, považují ji za poměrně výstižnou a do určité míry stále aktuální. Taková definice totiž odpovídá vymezení autorského díla podle zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „autorský zákon“).

Podle autorského zákona „*předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen "dílo")*“.⁵⁷ Autorský zákon dále uvádí demonstrativní výčet příkladů díla, kde je uvedeno také dílo architektonické včetně díla urbanistického nebo počítačový program.

Návrhy jako výstupy jednotlivých účastníků soutěže o návrh jsou tedy v souladu s uvedenou definicí často i dílem podle autorského zákona. Nejedná se však o podmínku nebo definiční znak návrhu.⁵⁸ Povaha návrhu jako autorského díla souvisí s nutností ochrany výhradních práv autora,

⁵³ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 809.

⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 810.

⁵⁶ Viz ustanovení § 103 odst. 1 ZVZ.

⁵⁷ Viz ustanovení § 2 odst. 1 autorského zákona.

⁵⁸ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 809.

přičemž tato ochrana je zajištěna připuštěním návazného postupu v JŘBU.⁵⁹ Navazující JŘBU zajistí, že autor návrhu bude současně i zhotovitelem navazující veřejné zakázky (typicky projektové dokumentace u architektonických soutěží), čímž bude zachována jednotu autorského práva k návrhu i jeho následnému rozpracování.⁶⁰ JŘBU lze mimo jiné využít v případě, kdy je předmětem soutěže o návrh autorské umělecké dílo, u něhož nepřipadá v úvahu realizace jinou osobou než právě autorem návrhu.

V každém případě (tedy i v případě, že se nejedná o dílo dle autorského zákona) je ale návrh do určité míry jedinečným a konkrétním řešením dané zakázky tím, že je vytvořen přímo pro ni a nelze jej zaměnit za určitou již existující variantu⁶¹, kterou má dodavatel běžně k dispozici pro své zákazníky. Vzhledem k tomu, že soutěž o návrh je zákonem upravena jen v obecných rysech a poskytuje zadavateli značnou míru volnosti v procesním postupu oproti striktně upraveným postupům v zadávacích řízeních, jednalo by se jistě o obcházení zákona, pokud by předmětem soutěže o návrh měla být právě zmíněná existující varianta, která pozbývá znak jedinečnosti. V takových případech by mělo být postupováno cestou některého ze zadávacích řízení, která vyjmenovává ustanovení § 3 ZZVZ.

Příkladem právě uvedeného z praxe je kauza, které se věnoval v rámci své rozhodovací praxe Úřad⁶². Zadavatel v daném případě poptával službu na zajištění likvidace odpadů, a to formou soutěže o návrh. Navrhovatel namítal, že s ohledem na charakter a povahu poptávaného plnění mělo dojít k zadání veřejné zakázky v některém ze zadávacích řízení. Dle navrhovatele se tak zadavatel dopustil „*jednání in fraudem legis, které mělo spočívat v tom, že formou soutěže o návrh vypsál veřejnou zakázku na služby, aby ji mohl následně zadat v jednacím řízení bez uveřejnění [...]*“.⁶³ Veřejná zakázka však měla být dle slov navrhovatele zadána v některém ze zadávacích řízení, která by byla více transparentní, neboť jejím cílem nebylo zpracování návrhu.⁶⁴

Úřad sice neshledal svou příslušnost k přezkoumání úkonů zadavatele v soutěži o návrh, a proto správní řízení zastavil, nicméně přesto uvedl, že:

⁵⁹ Viz ustanovení § 65 ZZVZ.

⁶⁰ HEJDUK, Tomáš, KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. Soutěž o nejlepší architektonický návrh... op. cit., s. 97.

⁶¹ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 809.

⁶² Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 25. 2. 2008, č. j.: R221/2007/03-04461/2008/310-Hr. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-7522.html>.

⁶³ Tamtéž, bod 17.

⁶⁴ Tamtéž, bod 17.

„Lze souhlasit s navrhovatelem, že Úřad nemůže rezignovat na přezkum obdobných simulovaných úkonů zadavatele, které ve skutečnosti nejsou vyhlášením soutěže o návrh, ale de facto zadáním veřejné zakázky mimo režim předepsaný zákonem. [...] pokud by zadavatel zadal v návaznosti na tuto soutěž o návrh veřejnou zakázku v jednacím řízení bez uveřejnění, představoval by jeho postup hrubé porušení zákona a spáchání správního deliktu podle § 120 odst. 1 písm. a) zákona^[65]. Snaha vyhnout se dopadu zákona, resp. jím upravených přísnějších a transparentnějších forem zadání veřejné zakázky, by byla Úřadem posuzována při rozhodování o případné výši pokuty jednoznačně jako přitěžující okolnost.“

Uvedený příklad z praxe Úřadu se sice vztahuje k již neúčinnému zákonu o veřejných zakázkách, nicméně v pojetí návrhu jako výstupu soutěže o návrh v tomto smyslu s novým zákonem nedošlo k žádné takové změně, která by zapříčinila nepoužitelnost uvedeného rozhodnutí Úřadu pro současný zákon.

2.5. Role cen a odměn v soutěži o návrh

Dvouv milionová hranice⁶⁶ podle § 143 odst. 3 písm. b) ZZVZ jakožto předpokládaná souhrnná hodnota cen, odměn nebo jiných plateb, je rozhodná pro určení, zda je zadavatel povinen použít soutěž o návrh. V souvislosti s tím považují za vhodné uvést, že výsledkem soutěže o návrh není uzavření realizační smlouvy, tudíž ani vynaložení finančních prostředků ze strany zadavatele ve smyslu poskytnutí odměny za provedené smluvní plnění, jak je tomu u běžných zadávacích řízení. S tím souvisí také odlišný způsob výpočtu předpokládané hodnoty. Přestože zadavatel neodměňuje dodavatele na základě provedení plnění dle smlouvy, vynakládá finanční prostředky již v rámci soutěže o návrh, a to především prostřednictvím cen a odměn.

Soutěžní ceny a odměny představují buď přímé finanční částky poskytované zadavatelem účastníkům soutěže o návrh, nebo *„jakékoliv jiné penězi ocenitelné odměny, které však nejsou přímými finančními částkami (typicky se tedy bude jednat o věcné ceny v určené předem vymezené hodnotě)“*.⁶⁷ Ačkoli někteří autoři⁶⁸ rozlišují soutěžní platby (tedy finanční částky) a soutěžní ceny (tedy věcné ceny), z praktické zkušenosti je zřejmé, že zadavatelé pod označení „cena“ často zahrnují právě finanční platby. Mezi tzv. jiné platby spojené s účastí v soutěži lze zahrnout

⁶⁵ Jedná se o tehdy účinný zákon o veřejných zakázkách.

⁶⁶ Jedná se současně o stejný finanční limit, který ZZVZ stanoví jako maximální možnou hranici pro veřejné zakázky na služby a dodávky, které zadavatel může zadávat mimo režim zákona jako veřejné zakázky malého rozsahu. Viz § 27 ZZVZ ve spojení s § 31 ZZVZ.

⁶⁷ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jiří a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 143 odst. 3.

⁶⁸ Titíž.

například tzv. skicovné. Skicovné je poskytováno zpravidla buď všem účastníkům už na počátku soutěže v případě soutěží požadujících složité návrhy, nebo těm účastníkům, kteří postoupili do další fáze soutěže a je po nich vyžadováno zásadní rozpracování návrhu. Návrhy účastníků, kterým bylo skicovné poskytnuto, tedy nemusely být vybrány, ale současně nebyly ani ze soutěže vyloučeny.

Přímé finanční částky, ať už jsou v soutěžních podmínkách označeny jakkoli, poskytuje zadavatel účastníkům soutěže jako náhradu nákladů, které účastníci vynaložili na účast v soutěži a přípravu jejich návrhu. Je tomu tak především proto, že účast v soutěži je v porovnání s účastí v běžném zadávacím řízení pro dodavatele o mnoho nákladnější, neboť jednotliví účastníci vyvíjejí oproti účastníkům v zadávacím řízení vlastní tvůrčí činnost směřující k předložení finálního návrhu, který ve výsledku ani nemusí být zadavatelem, resp. porotou vybrán. Jak již bylo naznačeno výše, ceny a odměny může získat více účastníků, je-li tento postup v souladu s nastavenými pravidly v soutěžních podmínkách konkrétní soutěže. Navíc vítězem soutěže o návrh může být i více dodavatelů současně v souladu s tzv. principem plurality vítězů⁶⁹ a zákon v tomto ohledu neomezuje zadavatele na možnost poskytnout cenu nebo odměnu pouze jednomu dodavateli.

Soutěž o návrh bude tedy vždy spojena s nemalými náklady, a to i přesto, že nespěje k uzavření smlouvy. Mimo jiné je totiž třeba vzít v úvahu také náklady spojené se sestavením odborné poroty. Porota hodnotící jednotlivé návrhy musí být většinově složena z osob nezávislých na zadavateli⁷⁰ a zároveň alespoň polovina z nich musí mít příslušnou odbornou způsobilost, je-li vyžadována po účastnících soutěže⁷¹. Zadavatel tedy musí počítat i s tím, že přizvání odborníci jakožto členové poroty budou za svou činnost v rámci soutěže o návrh placeni.

⁶⁹ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jiří a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 143 odst. 3.

⁷⁰ Viz ustanovení § 148 odst. 1 ZZVZ.

⁷¹ Viz ustanovení § 148 odst. 2 ZZVZ.

2.6. Předpokládaná hodnota soutěže o návrh

Zákon o zadávání veřejných zakázek nestanoví ve vztahu k soutěži o návrh způsob určení předpokládané hodnoty, proto se tedy pro tento účel použijí obecná ustanovení ZZVZ. Otázkou však je, zda je institut předpokládané hodnoty vůbec využitelný pro soutěž o návrh. Předpokládaná hodnota se dle § 16 ZZVZ váže k zadávacímu řízení a podle ustanovení § 16 odst. 1 ZZVZ je předpokládanou hodnotou zadavatelem předpokládaná výše úplaty za plnění veřejné zakázky vyjádřená v penězích. Protože v soutěži o návrh nedochází k uzavření smlouvy, neexistuje tedy, slovy uvedeného ustanovení, ani úplata za plnění veřejné zakázky. Penězi ocenitelný výdaj na straně zadavatele představují právě ceny, odměny a jiné platby⁷². Tyto v souladu s § 16 odst. 4 ZZVZ tvoří součást předpokládané hodnoty.

Funkce předpokládané hodnoty v zadávacích řízeních je vcelku jasná, neboť její správné stanovení je stěžejní pro určení, jakým režimem se bude zadávací řízení řídit, tedy zda se bude jednat o veřejnou zakázku malého rozsahu, zakázku podlimitní nebo nadlimitní. S těmito režimy se pojí odlišná pravidla pro postup v zadávacím řízení a v případě veřejné zakázky malého rozsahu ani zadavatel nemusí postupovat podle ZZVZ. Správně určit předpokládanou hodnotu je tedy z pohledu dodržení zákona klíčové, neboť s vyšší předpokládanou hodnotou, tedy i vyšší částkou vynakládaných veřejných prostředků, musí pochopitelně zadavatel dodržovat přísnější pravidla. Soutěž o návrh ale není zadávacím řízením a neexistují ani různé režimy provedení soutěže o návrh. Předpokládaná hodnota soutěže o návrh tedy ani není způsobilá ovlivnit průběh soutěže, neboť ZZVZ neodlišuje postupy na základě předpokládané hodnoty pro soutěž o návrh.

Stanovení předpokládané hodnoty může mít význam jedině z pohledu ustanovení § 143 odst. 3 písm. b) ZZVZ, podle něhož zadavatel použije soutěž o návrh, pokud předpokládaná souhrnná hodnota cen, odměn nebo jiných plateb spojených s účastí v soutěži o návrh přesahuje 2 000 000 Kč. Zde zákon hovoří o předpokládané hodnotě cen, odměn nebo jiných plateb, o nichž bylo pojednáno výše, nikoli však o předpokládané hodnotě soutěže o návrh jako takové. Pokud by tedy jejich hodnota přesahovala 2 000 000 Kč, zadavatel by se nemusel řídit zákonem o zadávání veřejných zakázek a soutěž by mohl uskutečnit mimo režim zákona, respektive by v krajním případě ani k žádné „soutěži“ nemuselo dojít a potřeba určitého kreativního řešení by byla naplněna zadáním např. konkrétní osobě takzvaně z ruky (pokud by tomu nebránily závazné interní postupy konkrétního zadavatele). Takový postup by byl možný ale pouze

⁷² DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 813.

v případě, že by soutěž nebyla součástí zadávacího řízení⁷³ nebo by na ni nenavazovalo jednací řízení bez uveřejnění⁷⁴.

Někteří autoři uvádějí⁷⁵, že dle jejich názoru se předpokládaná hodnota soutěže o návrh určí součtem jakýchkoli relevantních hodnot, tedy soutěžních cen a plateb a hodnoty navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění, případně řízení, v jehož rámci je soutěž o návrh realizována. Pokud na soutěž o návrh však navazuje zadávací řízení nebo je soutěž uskutečněna v jeho rámci, domnívám se, že pak se jeví jako logické hovořit o předpokládané hodnotě daného zadávacího řízení, přičemž do této předpokládané hodnoty budou zahrnuty i ceny a odměny vynaložené v rámci soutěže o návrh⁷⁶. Tímto postupem pak není možné obejít ZZVZ. Nevidím však v tomto případě smysl v určování předpokládané hodnoty soutěže o návrh samotné, neboť tuto nelze uskutečnit v mírnějším nebo přísnějším režimu v závislosti na předpokládané hodnotě, jako je tomu u zadávacích řízení.

V souladu s právě uvedeným v případě soutěže o návrh, na niž navazuje jednací řízení bez uveřejnění, zadavatel stanoví předpokládanou hodnotu JŘBU i s ohledem na soutěž o návrh a sečte veškeré relevantní hodnoty, tzn. výši cen, odměn a jiných plateb spojených s účastí v soutěži a předpokládanou hodnotu JŘBU. Stejně tak bude postupovat, pokud bude soutěž o návrh součástí zadávacího řízení. Předpokládanou hodnotu tohoto zadávacího řízení stanoví součtem jeho předpokládané hodnoty a hodnoty cen a odměn spojených s účastí v soutěži o návrh. Aby bylo možné uskutečnit navazující JŘBU, tuto skutečnost musí zadavatel nejprve uvést v oznámení o zahájení soutěže o návrh v souladu s § 143 odst. 2 ZZVZ, což znamená, že úmysl provést navazující JŘBU je zřejmý již na samém počátku před realizací soutěže o návrh. Klíčové je tedy posouzení, zda předpokládaná hodnota JŘBU přesahuje 2 mil. Kč, které představují hranici pro veřejnou zakázku malého rozsahu⁷⁷, nikoli však posouzení předpokládané hodnoty soutěže o návrh, protože ta se v každém případě bude řídit zákonem bez ohledu na její předpokládanou hodnotu, resp. na hodnotu cen a odměn, pokud na ni navazuje JŘBU s předpokládanou hodnotou přesahující 2 mil. Kč.

V praxi musí mít tedy zadavatel již předem rozmyšlený celý postup od zahájení soutěže až po praktickou realizaci návrhu a zjištěné veškeré náklady, které bude potřeba v průběhu

⁷³ Viz ustanovení § 143 odst. 3 písm. a) ZZVZ.

⁷⁴ Viz ustanovení § 143 odst. 2 ZZVZ.

⁷⁵ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 813.

⁷⁶ Viz ustanovení § 16 odst. 4 ZZVZ.

⁷⁷ Viz ustanovení § 27 písm. a) ZZVZ ve spojení s § 31 ZZVZ.

vynaložit. Postup stanovování jednotlivých částek začíná v podstatě „od konce“, neboť základní otázkou je, jak velká bude investice do realizace návrhu. Od toho se potom odvíjí další náklady. Například v případě architektonických soutěží, jejichž realizace se skládá v zásadě ze tří fází, tj. soutěž o návrh, navazující zadávací řízení, z něhož vzejde projektová dokumentace, a samotná realizace⁷⁸ např. v podobě stavby, vychází zadavatel zpravidla z tzv. investičních nákladů akce. Určité procento⁷⁹ z těchto nákladů zadavatel musí vyčlenit na ceny, odměny nebo jiné platby v rámci soutěže o návrh. Také z investičních nákladů se odvíjí předpokládaná hodnota zadávacího řízení, neboť investiční náklady do určité míry určují, jak složitý a náročný návrh bude. Složitost návrhu je potom zase základem pro určení hodnoty plnění v zadávacím řízení, tj. vyhotovení projektové dokumentace.

Zadavatel by tedy měl již v samotném počátku zjistit, jaké náklady bude celá akce vyžadovat. Pokud však dojde k závěru, že ani po sečtení předpokládané hodnoty zadávacího řízení a předpokládaných hodnot cen a odměn soutěže o návrh nedosáhne na hranici 2 mil. Kč, není povinen obligatorně postupovat podle zákona.

V tomto bodě tedy nemohu přisvědčit názoru autorů komentáře hovořících o předpokládané hodnotě soutěže o návrh⁸⁰, neboť jsem nenalezla žádný praktický význam určování předpokládané hodnoty soutěže o návrh. Dle mého názoru se jedná spíše o teoretickou konstrukci, která v praxi nenachází své místo. Relevantní je případně určení předpokládané hodnoty cen, odměn a jiných plateb při postupu dle § 143 odst. 2 písm. b) ZZVZ. Tomuto závěru nasvědčuje i skutečnost, že po pročtení řady soutěžních podmínek k soutěžím o návrh uveřejněných na různých profilech zadavatele, jsem nikde nenalezla určení předpokládané hodnoty soutěže o návrh. Často byla určována pouze hodnota tzv. následné veřejné zakázky.⁸¹

⁷⁸ V jiných případech však může být samotná realizace návrhu předmětem navazujícího JŘBU na soutěž o návrh nebo jiného zadávacího řízení, v jehož rámci bude soutěž uskutečněna.

⁷⁹ V případě architektonických soutěží je přesná částka určena dle interních předpisů České komory architektů. O České komoře architektů a její roli v soutěžích o návrh je blíže pojednáno v následující kapitole 2.7.

⁸⁰ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 813.

⁸¹ Viz např. soutěžní podmínky soutěže o návrh „Park u vody, Praha 7 – Holešovice“, dostupné z: <https://praha7.profilzadavatele-vz.cz/P20V10000563>, „Dostavba historického centra města Starý Plzeňec“, dostupné z: <https://www.staryplzenec.cz/verejna-sprava/verejne-zakazky/architektonicko-urbanisticka-soutez-dostavba-historickeho-centra-mesta-stary-plzenec-4883.html?kshow=19>, „Areal bývalé Křižanovy pily“, dostupné z: https://valasskemezirici.ezak.cz/contract_display_40.html.

2.7. Soutěž o návrh z pohledu profesních komor a vztah k soutěžním řádům

Praktická realizace soutěží o návrh je ovlivněna také činností profesních komor, a to Českou komorou architektů („ČKA“) a Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků („ČKAIT“). Vzhledem ke skutečnosti, že většina soutěží o návrh realizovaných na území České republiky představuje právě soutěže architektonické⁸², případně výtvarně-architektonické nebo urbanisticko-krajinářské, které spadají do působnosti ČKA, zaměřím se nyní právě na roli ČKA a vztah ZZVZ a Soutěžního řádu České komory architektů.

„ČKA je stavovská profesní organizace s přeneseným výkonem státní správy, která byla jako subjekt veřejného práva zřízena zákonem č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě“ (dále jen „autorizační zákon“).⁸³ ČKA se stejně jako jiné profesní organizace řídí vnitřními řády, které regulují její fungování a stanoví práva a povinnosti jejích členů. Jedním z těchto vnitřně závazných řádů je soutěžní řád České komory architektů (dále jen „soutěžní řád ČKA“), který si v souladu s preambulí klade za cíl umožňovat soutěž mezi architekty, jež má uspokojovat požadavky zadavatele při zachování vysoké úrovně odbornosti předložených řešení, má učinit systém soutěží přehledným a napomoci přípravě kvalitně zpracovaných soutěžních podmínek, které poskytnou účastníkům soutěží prostor k tvůrčí činnosti a porotě zase prostor k volnému posouzení předložených návrhů.⁸⁴

Přestože poskytuje soutěžní řád ČKA oproti úpravě soutěže o návrh v ZZVZ poměrně podrobný rámec pro realizaci architektonických soutěží, stejně jako soutěžní řád ČKAIT nebude pro realizaci soutěží o návrh dle ZZVZ právně závazný. Zákon neobsahuje žádné zmocnění, kterým by umožňoval profesním komorám stanovit podrobnější pravidla pro postup v soutěži o návrh.⁸⁵ Soutěžní řády tedy představují pouze paralelně existující rámec, který může být nanejvýš inspiračním zdrojem pro tvorbu soutěžních podmínek.⁸⁶ V tomto duchu se vyjádřil i Úřad ve svém rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0378/2017/VZ (které bude v jiných souvislostech také blíže rozebráno v kapitole 4.1.1.). Ve vztahu k ČKA uvedl, že *„ani tato stavovská organizace nepožívá v oblasti*

⁸² Za rok 2019 bylo do Věstníku veřejných zakázek odesláno 27 oznámení o zahájení soutěže o návrh. Z toho v některých případech se jednalo o krajinářsko-urbanistické soutěže nebo výtvarné soutěže, které ale také spadají pod Českou komoru architektů. Z počtu 27 oznámení pouze se 2 oznámení týkala soutěží z oborů mimo architekturu a působnost ČKA. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/SearchForm>.

⁸³ *Česká komora architektů* [online]. © 2014 ČKA [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs>.

⁸⁴ Viz preambule soutěžního řádu ČKA. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/media/prilohy/soutezni-rad.pdf>.

⁸⁵ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 812.

⁸⁶ Tamtéž.

zadávání veřejných zakázek, potažmo soutěží o návrh dle zákona žádné specifické autonomní postavení, které by ve svém důsledku umožnilo odchýlit se od jasných pravidel v zákoně. V rámci právní úpravy soutěže o návrh nebyl přijat žádný prováděcí předpis pro specifické postupy (např. tedy v architektonických soutěžích), přičemž i kdyby k této situaci [sic] došlo, ani ten by nemohl upravovat zásadní povinnosti jinak než zákon, ale pouze doplňovat stávající pravidla.“⁸⁷

Na druhou stranu je potřeba říci, že profesní komory jakožto veřejnoprávní právnické osoby vykonávající samosprávu vydávají předpisy, které sice nejsou všeobecně závazné, ale jsou závazné interně. Soutěžní řád bude tedy závazný alespoň pro všechny členy ČKA, resp. ČKAIT, tzn. autorizované architektky, inženýry nebo techniky podle autorizačního zákona. Tato skutečnost může být klíčová pro praktickou realizaci a dosažení cíle soutěže o návrh, a to z následujících důvodů.

Podle § 23 odst. 6 písm. s) autorizačního zákona náleží do působnosti komor spolupráce s vypisovateli soutěží a výběrových řízení, posuzování soutěžních podmínek a bránění konání neregulérních soutěží a výběrových řízení. Toto zákonné ustanovení je uváděno v život promítnutím do vnitřních předpisů komory. Česká komora architektů totiž v souladu se soutěžním řádem vydává k soutěžím tzv. potvrzení regulérnosti, přičemž vydáním tohoto potvrzení podle § 7 soutěžního řádu stvrzuje, že soutěžní podmínky jsou v souladu se soutěžním řádem ČKA a ostatními profesními předpisy ČKA. Soutěžní řád dále uvádí výčet případů, kdy ČKA nevydá soutěži potvrzení regulérnosti. Příkladem může být vedle obecnějších důvodů, jako je nezajištění práva na rovný, transparentní a nediskriminační přístup, také stanovení nedostatečné doby na vypracování soutěžních návrhů, neadekvátní zajištění hodnocení návrhů porotou (absence jmenování nezávislé nebo odborně způsobilé poroty) nebo nejasné a nepřehledné finanční podmínky soutěže a neodpovídající výše cen a odměn, případně zcela chybějící ceny a odměny. Obecně také platí, že ČKA nevydá potvrzení regulérnosti, pokud soutěžní podmínky nebyly schváleny porotou.⁸⁸

Potvrzení regulérnosti je klíčové z toho důvodu, že žádní autorizovaní architekti, kteří jsou členy ČKA, by se soutěže bez potvrzení regulérnosti neměli účastnit, a to pod hrozbou disciplinární sankce. Tato skutečnost vyplývá z ustanovení § 7 odst. 2 Profesního a etického řádu ČKA, kde je výslovně uvedeno, že „architekt se nesmí účastnit architektonických soutěží, které nebyly

⁸⁷ Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 5. 4. 2018, č. j. ÚOHS-S0378/2017/VZ-10056/2018/542/ODv, bod 54. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15389.html>.

⁸⁸ Viz ustanovení § 7 odst. 10 soutěžního řádu ČKA.

vyhlášeny v souladu s platným soutěžním řádem Komory a nemají doložku regulérnosti vydanou Českou komorou architektů“.⁸⁹ Nejcitelnějším postihem může být dokonce pozastavení autorizace⁹⁰, a to na základě ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) autorizačního zákona, podle něhož ČKA pozastaví autorizaci autorizované osobě na dobu trvání disciplinárního opatření, jímž byla pozastavena autorizace⁹¹. Stejně tak je podle § 10 odst. 2 písm. b) téhož zákona možné autorizaci dokonce odejmout. Pokud by tedy soutěžní podmínky soutěže o návrh sice respektovaly ZZVZ, ale nebraly v potaz soutěžní řád, mohlo by v konečném důsledku dojít k situaci, kdy by se žádný architekt takové neregulérní soutěže neúčastnil. To také souvisí se skutečností, že zadavatelé budou obvykle jako jednu z podmínek účasti požadovat, aby účastník soutěže disponoval příslušnou autorizací, tzn. všichni ti, kteří tuto autorizaci podle českého právního řádu mají, budou také nutně členy ČKA, resp. ČKAIT. Je tedy zřejmé, že je v zájmu zadavatelů postupovat v souladu se soutěžními řády i přesto, že tyto pro zadavatele nejsou právně závazné.

Současně lze vzít v potaz také skutečnost, že ignorování stavovských předpisů by v tomto ohledu mohlo ve svém důsledku znamenat nerespektování základních zásad dle § 6 ZZVZ. Česká komora architektů se svojí činností snaží zajistit určitý standard kvality soutěží, ale také jejich transparentnost a rovný přístup k účastníkům. Zadavatel tedy sice není povinen postupovat dle stavovských předpisů, nicméně by měl pečlivě zvážit, zda by se v konečném důsledku nemohl ocitnout v rozporu se zákonem v podobě porušování základních zásad.

Spolupráce zadavatele s ČKA se rovněž jeví jako účelná z hlediska zajištění širší publicity soutěže, vyšší odborné prestiže a možnosti využití odbornosti a zkušeností členů, resp. zástupců komory.⁹²

⁸⁹ Viz ustanovení § 7 odst. 2 Profesionálního a etického řádu ČKA.

⁹⁰ Dle zápisu ze semináře pro organizátory architektonických soutěží České komory architektů konaného dne 6. 2. 2020.

⁹¹ Viz ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) autorizačního zákona.

⁹² HEJDUK, Tomáš, KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. Soutěž o nejlepší architektonický návrh a následné zadání vypracování projektové dokumentace ve světle zákona o veřejných zakázkách a zákona autorského. In: Kříž, Jan a kol. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2009, s. 94–106. ISBN 978-80-246-1751-0. s. 100.

2.8. Otevřená a užší soutěž o návrh

Zákon zná dva druhy soutěže o návrh, a sice otevřenou a užší soutěž o návrh. Ačkoli, jak již bylo uvedeno, soutěž o návrh není zadávacím řízením, tak otevřenou a užší soutěž o návrh lze v základních rysech připodobnit otevřenému, resp. užšímu zadávacímu řízení. Druh soutěže o návrh určí zadavatel v soutěžních podmínkách⁹³ a v této volbě není zákonem nijak omezen⁹⁴.

V rámci otevřené soutěže o návrh zadavatel vyzývá dodavatele přímo k podání soutěžních návrhů. Další podrobnější úpravu průběhu takové soutěže již zákon v podstatě neupravuje, pouze stanoví minimální lhůty pro podání soutěžních návrhů. Stejně jako otevřené řízení i otevřená soutěž o návrh bude vypadat tak, že zadavatel zahájí soutěž (zadávací řízení) odesláním oznámení o zahájení do věstníku veřejných zakázek k uveřejnění a vyzve tak neomezený okruh dodavatelů k předložení soutěžních návrhů (k podání nabídky).⁹⁵

Užší soutěž o návrh je obdobně jako užší zadávací řízení dvoufázová. Zadavatel nejprve shodně jako v případě otevřené soutěže zahájí soutěž odesláním oznámení o zahájení k uveřejnění, nicméně tímto oznámením v první fázi vyzve dodavatele nejprve k podání žádostí o účast, nikoli k podání samotných návrhů. Žádostí o účast dodavatel pouze prokazuje požadovanou kvalifikaci obdobně, jako tomu je během zadávacích řízení⁹⁶. V další fázi budou dodavatelé, kteří tuto žádost podali, splnili zadavatelem stanovené soutěžní podmínky a případně nebyli vyloučeni v rámci snížení počtu účastníků, teprve vyzváni k podání soutěžního návrhu.⁹⁷

Ke snížení počtu účastníků může dojít postupem podle § 111 odst. 1 až odst. 4 ZZVZ, pokud si takový postup zadavatel vyhradil v oznámení o zahájení soutěže o návrh.⁹⁸ Možnost snížení počtu účastníků je využívána zpravidla u vícefázových zadávacích řízení, která jsou svou povahou a většinou i předmětem plnění složitější. Jedná se o prvek umožňující větší flexibilitu zadávání veřejné zakázky a také snižuje administrativní zátěž v případech, kdy se předpokládá vyšší počet účastníků. Do dalšího „kola“ zároveň postoupí pouze ti účastníci, kteří jsou dle stanovených kritérií nejlépe kvalifikováni pro plnění veřejné zakázky.⁹⁹

⁹³ Viz ustanovení § 144 odst. 1 ZZVZ

⁹⁴ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k l. 9. 2020*. op. cit., s. 484.

⁹⁵ Viz ustanovení § 145 odst. 1 ZZVZ, resp. § 56 odst. 1 ZZVZ.

⁹⁶ Viz ustanovení § 58 odst. 1 a odst. 3 ZZVZ.

⁹⁷ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k l. 9. 2020*. op. cit., s. 484.

⁹⁸ Viz ustanovení § 146 odst. 4 ZZVZ

⁹⁹ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 111 Snížení počtu účastníků zadávacího řízení. s. 669.

Stejný význam má tedy snižování počtu účastníků i v případě soutěží o návrh. Zadavatel může v souladu s ustanovením § 111 odst. 3 ZZVZ stanovit kritéria technické kvalifikace, na jejichž základě bude snížen počet účastníků. V dalším kroku vyzve k podání návrhu pouze ty účastníky, kteří kritéria splnili, respektive je splnili nejlépe. Zákon totiž stanoví, že snížení počtu účastníků provede zadavatel podle míry naplnění úrovně kritérií pro snížení počtu účastníků¹⁰⁰.

Jiná kritéria než kritéria technické kvalifikace, jejichž výčet zákon stanoví v § 79 odst. 2, nejsou pro snížení počtu účastníků připuštěna.¹⁰¹ Může se jednat například o reference, zkušenosti, vzdělání, osvědčení nebo certifikace apod. Kritéria technické kvalifikace mohou být v zásadě dvojího typu. Za prvé se může jednat o kritéria vypovídající o odborné kvalifikaci osob, která jednoduše splněna budou nebo nebudou, jako například existence určitého oprávnění, autorizace nebo konkrétního vzdělání v požadovaném oboru. Druhou skupinou kritérií jsou taková, která mohou být naplněna do určité míry, nejedná se tedy o otázku „buď a nebo“. Příkladem mohou být určité reference, přičemž čím více jich účastník předloží, tím se zvyšuje pravděpodobnost jeho úspěchu, tzn. že nebude v této fázi vyloučen. V takovém případě bývá stanoven mechanismus bodování referencí a výpočtu, na jehož základě se stanoví pořadí a nejméně úspěšní účastníci budou vyloučeni. Současně je také potřeba stanovit maximální počet referencí, který bude zohledňován, neboť od určité míry množství referencí již předložené reference nemusí vypovídat o vyšší kvalifikaci dodavatele a nebudou odrážet míru kvality plnění.¹⁰² Pro architektonické soutěže je typickým požadavkem předložení portfolia. Ve své podstatě se rovněž jedná o reference, u kterých však bývá posuzována kvalita daného řešení například z pohledu architektonického, urbanistického nebo krajinářského.¹⁰³ V takovém případě je zřejmé, že posouzení je těžké zcela objektivizovat, resp. lze zřejmě říci, že posouzení nikdy nebude čistě objektivní. Tento aspekt provází soutěž o návrh i ve fázi samotného hodnocení soutěžních návrhů a bude o něm blíže pojednáno v kapitole 4.2.

Zadavatel však musí vždy v souladu s principem transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace *„definovat jasná pravidla (například způsob bodového hodnocení) pro snížení počtu účastníků zadávacího řízení, a to tím spíše, pokud bude snižování provádět na základě více kritérií*

¹⁰⁰ Viz ustanovení § 111 odst. 4 ZZVZ.

¹⁰¹ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 111 Snížení počtu účastníků zadávacího řízení. s. 670.

¹⁰² DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 111 Snížení počtu účastníků zadávacího řízení. s. 670.

¹⁰³ Viz např. soutěžní podmínky soutěže o návrh „Nové hlavní nádraží Brno / Brno New Main Train Station“, čl. 4.4. Dostupné z: https://zakazky.spravazeleznic.cz/contract_display_8077.html.

*technické kvalifikace (u kterých přirozeně může i dle předem definovaných pravidel jedno preferovat před jinými)“.*¹⁰⁴

Aby bylo možné postup zadavatele při snižování počtu účastníků obhájit s tím, že postupoval v souladu se základními zásadami zákona, je nutné, aby se zadavatel držel výše uvedeného, tedy předem stanovil jasná transparentní kritéria, na jejichž základě bude možné i zpětně ověřit, jakým způsobem a proč byli právě konkrétní účastníci vyloučeni ve fázi snižování počtu účastníků.

Kromě stanovení kritérií, na jejichž základě bude snížen počet účastníků, musí také zadavatel v souladu s § 111 odst. 1 ZZVZ stanovit minimální počet účastníků, které vyzve k podání návrhů, to znamená počet účastníků, kteří nebudou vyloučeni ve fázi snižování jejich počtu. Podle § 111 odst. 2 ZZVZ musí minimální počet zajistit dostatečnou hospodářskou soutěž, a přitom činit alespoň 3 účastníky. Pokud by však počet účastníků byl nižší nebo roven minimálnímu počtu, snížení počtu účastníků se potom neprovede a zadavatel může dále pokračovat v soutěži o návrh¹⁰⁵, aniž by fáze snižování počtu účastníků proběhla.

Minimální počet nemusí být nutně stanovený pevným číslem, ale může se jednat o určité rozmezí¹⁰⁶ (např. nejméně 3 a maximálně 9 účastníků, kteří splnili požadovaná kritéria v nejvyšší míře). Maximální počet by ale zadavatel současně neměl stanovovat v případě, kdy budou kritéria technické kvalifikace spadat do výše uvedené první skupiny, tzn. jejich splnění bude záviset na určité odborné kvalifikaci doložitelné například osvědčením nebo na počtu předložených referencí. V takovém případě by totiž mohlo snadno dojít k situaci, kdy vícero účastníků splní kritéria stejně kvalitně a vyloučení kohokoli z nich by pak bylo diskriminační. Rozmezí omezené horní hranicí lze tedy dle mého názoru využít jen v případě, kdy mohou účastníci naplnit kritéria pouze do určité míry, neboť tehdy bude vždy možné sestavit pořadí účastníků podle míry splnění daných kritérií.

¹⁰⁴ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek.* op. cit., § 111 Snížení počtu účastníků zadávacího řízení. s. 670.

¹⁰⁵ Viz ustanovení § 111 odst. 4 ZZVZ.

¹⁰⁶ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek.* op. cit., § 111 Snížení počtu účastníků zadávacího řízení. s. 670.

2.9. Vícefázová soutěž o návrh

Vedle snížení počtu účastníků v rámci užší soutěže o návrh podle § 146 odst. 4 ZZVZ ve spojení s § 111 odst. 1 až 4 ZZVZ zákon upravuje ještě možnost snížení počtu návrhů podle § 147 ZZVZ ve spojení s § 112 ZZVZ.

Přestože užší soutěž o návrh není slovy zákona označována za vícefázovou, tak fakticky rozdělená na dvě fáze je, jak již bylo vysvětleno v předchozí kapitole. Zadavatel obdrží nejprve (v první fázi) žádosti o účast, poté teprve (ve druhé fázi) samotné návrhy (ať už se snižováním počtu účastníků nebo bez něj). O vícefázové soutěži lze tedy dle mého názoru hovořit kromě postupu dle § 147 ZZVZ i v případě užší soutěže o návrh, nicméně zákon o fázích v souvislosti s užší soutěží nemluví. Tato kapitola je ale věnována vícefázové soutěži ve smyslu § 147 ZZVZ.

Hlavní rozdíl od užší soutěže o návrh spočívá v tom, že v rámci užší soutěže má první fáze pouze kvalifikační funkci. Účastníci, kteří splní požadavky dle soutěžních podmínek a nebudou vyloučeni ve fázi snižování počtu účastníků, budou teprve vyzváni k podání návrhu. Naproti tomu během vícefázové soutěže o návrh jsou návrhy podávány již v první fázi. Nejprve mohou být například předkládány návrhy v obecnějších rysech, následně jsou vybrané návrhy zpřesňovány a dokončovány v druhém kole.¹⁰⁷

Pokud si to zadavatel vyhradí v soutěžních podmínkách, může provést soutěž ve více fázích s možností snížení počtu návrhů. Proces snižování počtu návrhů se bude řídit § 112 ZZVZ obdobně¹⁰⁸, tj. podle ustanovení týkajícího se snížení počtu předběžných nabídek nebo řešení. Této možnosti lze využít bez ohledu na to, zda je soutěž otevřená nebo užší. Prakticky tedy může dojít ke kombinaci obou výše porovnávaných variant, a tím i rozdělení na více fází. Taková varianta bude však využita spíše výjimečně v případě velkých a rozsahem nebo povahou významných soutěží.¹⁰⁹

Základní podmínkou podle § 112 odst. 2 ZZVZ je stanovení kritérií pro snížení počtu návrhů předem, přičemž se může jednat jedině o kritéria kvality, která stanoví § 116 ZZVZ. Zadavatel je povinen pro snižování počtu návrhů využít kritéria kvality, která již stanovil pro hodnocení v rámci zadávacího řízení, resp. soutěže o návrh. Z toho vyplývá, že tato kritéria budou jednotná a zadavatel není oprávněn vymezit pro snižování počtu návrhů jiná kritéria, která současně nejsou

¹⁰⁷ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 147 Snížení počtu návrhů. s. 825., viz také ustanovení § 2 odst. 3 písm. b) Soutěžního řádu ČKA.

¹⁰⁸ Viz ustanovení § 147 ZZVZ.

¹⁰⁹ Viz např. soutěž o návrh „Nové hlavní nádraží Brno / Brno New Main Train Station“. Dostupné z: https://zakazky.spravazeleznic.cz/contract_display_8077.html.

využita pro hodnocení návrhů ve finální fázi.¹¹⁰ Z některých soutěžních podmínek k realizovaným soutěžím však vyplývá, že tento postup není vždy zcela dodržován a kritéria se v jednotlivých fázích různí.

Autoři komentáře¹¹¹ k tomuto uvádějí, že dle jejich názoru lze využít institut snižování počtu návrhů pouze v případě, že nabídky (návrhy) mají být hodnoceny mimo jiné na základě hodnotícího kritéria kvality. Pokud zadavatel nevymezil žádné kritérium kvality jako hodnotící, neměl by být oprávněn snižovat počet nabídek (návrhů) podle předmětného ustanovení zákona. Tato úvaha je dle mého názoru jistě logická a pro zadávací řízení má svůj význam. V případě soutěže o návrh si však lze stěží představit situaci, kdy by zadavatel nehodnotil návrhy dle kvalitativních kritérií. Takovým postupem by se dle mého názoru v podstatě vytratil smysl celé soutěže o návrh.

Na základě kvalitativních kritérií budou tedy návrhy posuzovány a případně vyřazovány. V souladu se zásadou transparentnosti musí být předem jasné, jakým způsobem bude zadavatel při hodnocení a vylučování postupovat. Po provedení snížení počtu návrhů dojde obligatorně k vyloučení účastníků, jejichž návrhy nebyly dle stanovených kritérií vybrány.¹¹²

Ačkoli zákon ani komentářová literatura nehovoří v souvislosti se snižováním počtu návrhů o hodnocení, z logiky věci se prakticky o hodnocení jedná, už alespoň proto, že kritéria pro vylučování jsou shodná jako kritéria pro hodnocení, jak bylo výše vysvětleno. Porota musí jednotlivé návrhy posoudit, resp. vyhodnotit, a o tom pořídit zprávu za účelem zajištění transparentnosti. Postup poroty se tedy v zásadě neliší od postupu ve fázi hodnocení. To vyplývá i z existujících soutěžních podmínek k vícefázovým soutěžím, kde bývají uvedena kritéria hodnocení pro první fázi a pro druhou fázi, aniž by došlo k terminologickému odlišení.

Zadavatel je povinen zajistit dostatečnou hospodářskou soutěž a po snížení návrhů musí jejich počet činit alespoň tři. Pokud však již v první fázi zadavatel obdrží méně než tři návrhy, právě uvedené ohledně minimálního počtu se logicky neuplatní. Současně však v takovém případě zadavatel dále není oprávněn snižovat počet návrhů.¹¹³

¹¹⁰ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jiří a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 112 Snížení počtu předběžných nabídek nebo řešení.

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² Viz ustanovení § 112 odst. 4 ZZVZ.

¹¹³ DVORÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 147 Snížení počtu návrhů. s. 825.

2.10. Soutěžní podmínky

Soutěžní podmínky představují souhrn všech podstatných informací týkajících se konkrétní soutěže o návrh. Z teoretického pohledu se jedná o institut odpovídající z hlediska obsahové stránky zadávacím podmínkám, z hlediska formální stránky představuje obdobu zadávací dokumentace.¹¹⁴ Vymezení zadávacích podmínek obsahuje § 28 ZZVZ, podle nějž se jedná o podmínky průběhu zadávacího řízení, účasti v něm, pravidla pro snížení počtu účastníků, resp. počtu předběžných nabídek nebo řešení, pro hodnocení nabídek a další podmínky pro uzavření smlouvy na veřejnou zakázku. Zadávací dokumentací jsou pak podle téhož ustanovení veškeré dokumenty obsahující zadávací podmínky. Soutěžní podmínky představují s přihlédnutím k odlišnostem soutěže o návrh obdobný soubor informací jako zadávací podmínky. Formálně však vnímáme soutěžní podmínky jako dokument, který specifikuje předmět soutěže o návrh, požadavky na návrh a další podmínky.¹¹⁵

Zákon neobsahuje definici soutěžních podmínek, s tímto pojmem pracuje již jako s hotovým a věnuje se mu v ustanovení § 144 ZZVZ. To nejprve uvádí, že v soutěžních podmínkách má zadavatel stanovit, zda bude postupovat formou otevřené nebo užší soutěže o návrh. O formách soutěže o návrh bylo již pojednáno výše.

Dále je stanoveno, že pro soutěžní podmínky se obdobně použijí ustanovení § 96 odst. 2 až 4 ZZVZ a § 99 ZZVZ.

Podrobněji se pak zákon věnuje soutěžím o návrh, jejichž předmětem jsou služby uvedené v oddílu 71 hlavního slovníku jednotného klasifikačního systému (dále jen „CPV“).¹¹⁶ Požadavky na obsah soutěžních podmínek jsou uvedeny v ustanovení § 144 odst. 3 písm. a) až f) ZZVZ. Vesměs se jedná o požadavky, které jsou rovněž obsaženy v soutěžních řádech profesních komor (ČKA, ČKAIT). Posuzování soutěžních podmínek ve vztahu k udělení potvrzení regulérnosti soutěži ze strany profesní komory bude záviset především na splnění právě těchto náležitostí.

¹¹⁴ DVORÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 144 Soutěžní podmínky. s. 816.

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ Takzvaný společný slovník pro veřejné zakázky neboli CPV (z anglického *common procurement vocabulary*), představuje jednotný klasifikační systém na úrovni Evropské unie, jehož cílem je sjednocení údajů užívaných zadavateli k popisu předmětu smluv (viz odst. 2 preambule Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002 ze dne 5. listopadu 2002 o společném slovníku pro veřejné zakázky (CPV), dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32002R2195>). Společný slovník pro veřejné zakázky se skládá z hlavního a doplňkového slovníku. Hlavní slovník sestává z nejvýše devítimístných kódů se slovním popisem produktu, činnosti nebo služby, které jsou předmětem smlouvy. Pod oddíl označený číslicí 71 jsou zařazeny zejména služby architektonické, projektové, inženýrské nebo stavebně-konstrukční, které spadají do působnosti profesních komor ČKA a ČKAIT (DVORÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ P., ŠEBESTA, M. a kol. op. cit., s. 816.).

2.10.1. Členové poroty

Podle písm. a) ustanovení § 144 odst. 3 ZZVZ musí být součástí soutěžních podmínek označení členů poroty. Požadavek na zveřejnění jmen členů poroty již v soutěžních podmínkách má zajistit, že podané návrhy budou hodnoceny kvalifikovanými odborníky.¹¹⁷ Tato podmínka je stanovena pouze pro uvedené druhy soutěží zřejmě také vzhledem k tomu, že zveřejnění jmen porotců má kromě žádoucího efektu i druhou stránku spojenou s rizikem jejich případného ovlivňování. Proto pro soutěže, kde odbornost poroty není tak klíčová a její funkci lze přirovnat k funkci hodnotící komise v běžném zadávacím řízení, není ani třeba předem zveřejňovat jména členů poroty.¹¹⁸ V takovém případě je dána přednost zájmu na minimalizaci možného ovlivňování poroty. Naopak právě například u architektonických soutěží je klíčové, aby jednotlivé návrhy byly posouzeny odborně. Současně složení poroty může mít v některých případech výrazný vliv na rozhodování architektů, zda se soutěže vůbec zúčastní.¹¹⁹

Zákon obsahuje další požadavky na složení poroty v ustanovení § 148 ZZVZ. Většina členů poroty musí být ve vztahu k zadavateli nezávislá, to znamená, že členové nejsou ve vztahu k zadavateli v dlouhodobém obchodním, pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu. Obdobně jako členové hodnotící komise v rámci zadávacích řízení nesmějí být ani členové poroty ve střetu zájmů, přičemž k prokázání neexistence střetu zájmů předkládají čestné prohlášení podle § 44 ZZVZ. Jako další podstatný požadavek zákon uvádí, že pro případ stanovení kritéria profesní způsobilosti dodavatelů podle § 77 odst. 2 písm. b) a c) v rámci soutěžních podmínek musí tuto kvalifikaci splňovat také nejméně polovina členů poroty, čímž je zajištěna odbornost poroty a její dostatečná fundovanost pro posuzování soutěžních návrhů.

V oblasti architektonických soutěží se složení poroty blíže věnuje také soutěžní řád ČKA, který uvádí řadu podmínek. Shodně se zákonnou úpravou stanoví, že nadpoloviční většina členů poroty musí být nezávislá na zadavateli, dále také na orgánech rozhodujících o využití výsledku soutěže. Členové musí mít odbornou kvalifikaci odpovídající předmětu soutěže a jsou jmenováni zadavatelem z řad nepodjatých kvalifikovaných odborníků, přičemž v každé porotě musí být zastoupeni autorizovaní architekti.¹²⁰ Zadavatel může požádat ČKA, aby nominovala porotu pro

¹¹⁷ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 144 Soutěžní podmínky. s. 816.

¹¹⁸ Tamtéž.

¹¹⁹ Odborná porota: Důležitost odborné poroty při posuzování návrhů a role porotce v průběhu celé soutěže. *Česká komora architektů*. [online]. 7. 10. 2020 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/jak-na-soutez/jak-pripravit-soutez/vyznam-odborne-poroty>.

¹²⁰ Viz ustanovení § 8 odst. 4 a 5 soutěžního řádu ČKA.

danou soutěž. Jak již bylo pojednáno výše, předpisy komor nejsou pro zadavatele závazné, nicméně je bezpochyby v zájmu zadavatele, a i v zájmu zajištění co nejšířší hospodářské soutěže a dodržení základních zásad dle zákona, aby soutěžní podmínky respektovaly také soutěžní řády. V opačném případě může vést postup zadavatele k označení soutěže jako neregulární.¹²¹

2.10.2. Způsob označení soutěžních návrhů pro zajištění anonymity

Podle § 144 odst. 3 písm. b) ZZVZ musí soutěžní podmínky obsahovat informaci týkající se způsobu označení soutěžních návrhů a jejich příloh pro zajištění anonymity. Anonymita je klíčovým aspektem v soutěži o návrh a je dále promítnuta i do ustanovení § 148 ZZVZ týkající se poroty v tom smyslu, že zadavatel má zajistit, aby porota hodnotila anonymní návrhy.

Soutěžní podmínky proto obsahují ustanovení, kde je vysvětleno, jakým způsobem mají účastníci svůj návrh rozdělit tak, aby bylo možné oddělit identifikační údaje účastníka od samotného návrhu. Účastníci nesmí odevzdat takový návrh, na němž by byla jakákoli označení, na jejichž základě by bylo možné identifikovat účastníka.

O problematice anonymity v soutěži o návrh blíže v kapitole 4.1.

2.10.3. Výše cen a odměn nebo jiných plateb, pokud jsou poskytovány

Soutěžní podmínky dále musí podle § 144 odst. 3 písm. c) ZZVZ zahrnovat výši cen a odměn nebo jiných plateb, pokud jsou poskytovány. Pokud opět přihlédneme k soutěžnímu řádu ČKA, zjistíme, že je otázka cen a odměn poměrně podrobně upravena. Na rozdíl od zákona, který dává zadavateli volnost v tom, zda vůbec ceny a odměny bude účastníkům poskytovat, podle soutěžního řádu ČKA se jedná o nezbytnou náležitost. Je pochopitelné, že Česká komora architektů jakožto samosprávná profesní organizace sdružující autorizované architekty chrání také touto cestou zájmy svých členů.

Soutěžní řád ČKA dává v podstatě návod, jakým způsobem by měla být stanovena výše cen a odměn podle jednotlivých typů soutěží o návrh. Například pro soutěže architektonické a krajinářské nebo jejich kombinace se jedná o určité procento z předpokládaných investičních nákladů stavby diferencované dle kategorie náročnosti.¹²²

¹²¹ Viz např. soutěž o návrh „*Sportovní hala v Boskovicích*“. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/neregulerni/sportovni-hala-v-boskovicich>.

¹²² Viz ustanovení § 12 odst. 1 písm. b) Soutěžního řádu ČKA.

Shodně jako u jiných náležitostí soutěžních podmínek i zde platí, že ČKA nevydává potvrzení regulérnosti soutěží, jejíž soutěžní podmínky neobsahují jasné a přehledné finanční podmínky soutěže a odpovídající výši cen a odměn.¹²³

Soutěžní řád ČKAIT není v tomto ohledu tak přísný, neboť sice zmiňuje ceny a platby a počítá s nimi, nicméně striktně nestanoví nutnost jejich poskytnutí.

Soutěžní podmínky by měly rovněž podle § 144 odst. 3 písm. d) ZZVZ obsahovat podmínky nakládání s právy duševního vlastnictví, dle písm. c) předpokládanou výši investičních nákladů, má-li být zadána veřejná zakázka na služby a dle písm. f) také způsob uveřejnění návrhů.

¹²³ Viz ustanovení § 8 odst. 10 písm. e) Soutěžního řádu ČKA.

3. Průběh soutěže o návrh

Jednotlivé a spíše teoretické aspekty soutěže o návrh byly již popsány v předchozí kapitole. V této části práce bych chtěla nastínit průběh soutěže o návrh krok po kroku se zohledněním některých zbývajících institutů nebo oblastí, o nichž zatím nebylo blíže pojednáno.

3.1. Oznámení o zahájení soutěže o návrh a Věstník veřejných zakázek

Soutěž o návrh zahajuje zadavatel odesláním oznámení o zahájení soutěže o návrh k uveřejnění způsobem podle § 212 ZZVZ. Tento krok je shodný jak pro otevřenou, tak pro užší soutěž o návrh.¹²⁴ Ustanovení § 212 ZZVZ se týká uveřejňování formulářů ve Věstníku veřejných zakázek a Úředním věstníku Evropské unie, přičemž bližší informace spíše technického charakteru obsahuje prováděcí předpis, tj. vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele (dále jen „vyhláška č. 168/2016 Sb.“). Zadavatel je povinen k odeslání uveřejnění (v tomto případě za účelem zahájení soutěže) použít výhradně formuláře podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, tj. Prováděcí nařízení Komise (EU) 2015/1986 ze dne 11. listopadu 2015, kterým se stanoví standardní formuláře pro uveřejňování oznámení v oblasti zadávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje prováděcí nařízení (EU) č. 842/2011, nebo podle jmenované vyhlášky č. 168/2016 Sb.¹²⁵ Tato vyhláška mimo jiné stanoví pro každý typ formuláře konkrétní informace, které by měl tento formulář správně obsahovat.

Provozovatel Věstníku veřejných zakázek zajišťuje odeslání vyplněného formuláře jak do Úředního věstníku Evropské unie (dále jen „ÚVEU“), tak do Věstníku veřejných zakázek (dále jen „VVZ“). V praxi zadavatel postupuje tak, že vyplní příslušný formulář pro soutěže o návrh, tj. v souladu s § 10 vyhlášky č. 168/2016 Sb. standardní formulář 12 „Oznámení o zahájení soutěže o návrh“. Formuláře se vyplňují na portálu Věstník veřejných zakázek, který je součástí Informačního systému o veřejných zakázkách, jehož správcem je Ministerstvo pro místní rozvoj.¹²⁶

Někteří autoři¹²⁷ uvádějí, že kromě uveřejnění ve VVZ, které je povinné jak pro nadlimitní, tak pro podlimitní soutěže o návrh, dochází v případě nadlimitní soutěže o návrh obligatorně

¹²⁴ Viz ustanovení § 145 odst. 1 ZZVZ a § 146 odst. 1 ZZVZ.

¹²⁵ Viz ustanovení § 212 odst. 1 ZZVZ.

¹²⁶ *Věstník veřejných zakázek* [online]. © 2012, NESS Czech s.r.o. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/>.

¹²⁷ DVORÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 145 Otevřená soutěž o návrh. s. 820.

k uveřejnění také v ÚVEU. Podlimitní soutěže o návrh mohou být však na základě dobrovolného rozhodnutí zadavatele rovněž uveřejněny v evropském věstníku. Jak jsem již uvedla v kapitole 2.6. výše, u soutěží o návrh nemá valný význam určovat předpokládanou hodnotu a ani není zřejmé, jak by se určila, tudíž se v praxi soutěže ani nerozdělují na soutěže nadlimitní a podlimitní. Tomu nasvědčuje i skutečnost, že pokud se ve VVZ podíváme na jakýkoli uveřejněný formulář 12, tj. „Oznámení o zahájení soutěže o návrh“, nikde nejsou uvedené informace o tom, zda se jedná o podlimitní nebo nadlimitní soutěž.

Směrnice 2014/24/EU na tuto otázku také nedává jasnou odpověď. Obsahuje sice informace týkající se uveřejňování oznámení prostřednictvím formulářů¹²⁸, ale už se nezmiňuje o tom, v jakých případech je nutné uveřejňovat oznámení týkající se soutěže o návrh na evropské úrovni a kdy na vnitrostátní.

Můžeme se také na věc podívat čistě z praktického hlediska, přestože si uvědomuji, že následující argumenty se opírají čistě o podobu formuláře a nemají oporu v právním předpisu. Během vyplňování formuláře se dostaneme k části označené jako „informace pro statistické účely“, tj. informace, které nejsou uveřejňovány a slouží pouze ke sběru informací v podobě statistických dat. V této části najdeme také políčka, která určují, zda je zakázka v režimu nadlimitním, podlimitním, či se jedná o veřejnou zakázku malého rozsahu. Dále jsou k zaškrtnutí další políčka, která říkají, zda se jedná o povinné nebo dobrovolné uveřejnění v ÚVEU. Tato pasáž formuláře je nicméně univerzální a nalezneme ji ve stejné podobě i u jiných formulářů, které se týkají zadávacích řízení. Zároveň příslušný „režim veřejné zakázky“ (tj. nadlimitní, podlimitní nebo VZMR) ani nelze zaškrtnout (volba není zpřístupněna). U řádku, zda zadavatel požaduje odeslat formulář do ÚVEU, je automaticky zaškrtnuto, že ano.

Netvrdím, že jsou právě uvedené informace relevantní pro posouzení, jak mají být správně oznámení týkající se soutěží uveřejňována, nicméně faktem je, že formulář je již předem připraven v podobě, která směřuje automaticky k uveřejnění i v ÚVEU bez ohledu na předpokládanou hodnotu a režim soutěže ve smyslu nadlimitní/podlimitní. Tomuto závěru nasvědčuje také skutečnost, že pro podlimitní a nadlimitní zadávací řízení existují různé druhy formulářů – formuláře určené k uveřejnění i do ÚVEU (nadlimitní veřejné zakázky) a formuláře,

PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jirí a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 145 Otevřená soutěž o návrh.

¹²⁸ Viz čl. 79 odst. 3 směrnice 2014/24/EU ve spojení s čl. 51 a čl. 52 směrnice 2014/24/EU.

kteře budou uveřejněny pouze ve VVZ (podlimitní veřejné zakázky). Pro soutěž o návrh však existuje pouze jeden formulář.

Domnívám se, že autoři komentářů vycházeli z § 212 ZZVZ, na nějž odkazují ustanovení o soutěži o návrh, a bez dalšího převzali informace tam uvedené týkající se podlimitních a nadlimitních řízení.

Vzhledem k tomu, že se mi nepodařilo zjistit žádné relevantní informace, které by postavily najisto, jak se k uveřejňování do ÚVEU postavit a v jakém případě je toto uveřejnění obligatorní, domnívám se, že nelze bez dalšího říci, že se soutěže řídí shodně systémem platným pro zadávací řízení. Prvním důvodem je neexistence dělení soutěží na nadlimitní a podlimitní, druhým důvodem, i kdybychom soutěže chtěli čistě formálně takto rozdělit, nemáme podle čeho, neboť předpokládanou hodnotu soutěže o návrh není jak určit, a třetím důvodem je neexistence dvou typů formulářů, jak tomu je u zadávacích řízení. Pokud bychom však trvali na rozlišení nadlimitní a podlimitní soutěže o návrh, vycházela bych z předpokládané hodnoty souvisejícího zadávacího řízení, ať už by se jednalo o navazující JŘBU nebo zadávací řízení, jehož je soutěž o návrh součástí podle § 143 odst. 3 písm. a) ZZVZ. Do předpokládané hodnoty takového zadávacího řízení by se zahrнула předpokládaná hodnota cen a odměn vynaložených v rámci soutěže.¹²⁹

Soutěž je tedy zahájena již odesláním předmětného formuláře k uveřejnění. Podle vyhlášky č. 168/2016 Sb. dojde k uveřejnění formuláře do tří pracovních dní. Soutěž je tedy oficiálně zahájena dříve, než bude formulář uveřejněn, tudíž i dříve, než se budou potenciální účastníci se soutěží vůbec moci seznámit. K uveřejnění totiž nikdy nedochází okamžitě po jeho odeslání.¹³⁰

V rámci tohoto oznámení o zahájení soutěže o návrh musí zadavatel dle zákona obligatorně uvést, zda má v úmyslu následně zadat veřejnou zakázku na služby v navazujícím JŘBU.¹³¹ Další informací, která má být dle zákona povinně obsažena v oznámení o zahájení, je výhrada zadavatele snížit počet účastníků soutěže o návrh v rámci užší soutěže o návrh, pokud má zadavatel tento postup v úmyslu.¹³²

¹²⁹ Viz ustanovení § 16 odst. 4 ZZVZ.

¹³⁰ Důvodem zahájení soutěže o návrh již odesláním příslušného formuláře ještě před zveřejněním soutěžních podmínek je nutnost určit přesný okamžik zahájení soutěže (nebo i zadávacího řízení). Tento okamžik je rozhodný pro počítání lhůt a je jím právě odeslání oznámení o zahájení soutěže o návrh do Věstníku veřejných zakázek.

¹³¹ Viz ustanovení § 143 odst. 2 ZZVZ.

¹³² Viz ustanovení § 146 odst. 4 ZZVZ.

Rozdíl mezi otevřenou a užší soutěží o návrh ve smyslu oznámení o zahájení prostřednictvím formuláře spočívá v tom, že u otevřené soutěže je oznámením vyzván neomezený počet dodavatelů k podání návrhu, kdežto v užší soutěži je vyzván k podání žádosti o účast.

Zákon neuvádí další povinné náležitosti vyplňované ve formuláři. Ty vyplývají z přílohy č. 7 k vyhlášce č. 168/2016 Sb., jež obsahuje informace, které mají být uvedeny ve formulářích (písm. H této přílohy). Vzhledem k tomu, že se jedná o standardizovaný formulář, požadované informace vyplývají v podstatě z formuláře samotného.

3.2. Lhůta pro podání návrhů

Zadavatel musí stanovit přiměřenou lhůtu pro podání návrhů, resp. žádostí o účast. Pro otevřenou soutěž stanoví zákon minimální lhůtu v délce 35 dní, pokud se jedná o služby oddílu 71 CPV, pak minimální lhůta činí 45 dní. V případě užší soutěže činí lhůta k podání žádosti o účast jednotně 20 dní. Pro podání návrhů pak zákon také stanoví dvojí lhůtu, tj. nejméně 30 dní a pro služby oddílu 71 CPV alespoň 45 dní od odeslání výzvy k podání návrhů.¹³³

Veškeré uvedené lhůty kromě lhůty k podání návrhů v užším řízení se odvíjí od data odeslání oznámení o zahájení k uveřejnění, tj. od zahájení soutěže o návrh ve smyslu zákona.

Dostatečná lhůta pro podání návrhů je jednou z podstatných náležitostí soutěže také z pohledu ČKA, neboť ČKA posuzuje soutěžní podmínky rovněž z hlediska poskytnutí dostatečné lhůty ke zpracování návrhů. Dle soutěžního řádu ČKA musí činit lhůta nejméně šest týdnů od data vyhlášení soutěže (tj. dle soutěžního řádu den, kdy jsou soutěžní podmínky zpřístupněny). V přepočtu na kalendářní dny se jedná o 42 dní, tzn. lhůta je přibližně stejná jako minimální zákonná, neboť dle zákona je počítána ode dne odeslání oznámení o zahájení, zatímco soutěžní řád počítá lhůtu ode dne zpřístupnění soutěžních podmínek¹³⁴. Dále však soutěžní řád stanoví, že v případě dvoufázových soutěží už by lhůta měla činit pro první a druhou fázi dohromady nejméně osm týdnů¹³⁵. S ohledem na základní zásady ZZVZ a za účelem zajištění co nejvyššího počtu dodavatelů, a i odpovídající kvality návrhů, by měla stanovená lhůta vždy reflektovat složitost předmětu konkrétní soutěže o návrh.

¹³³ Viz ustanovení § 145 odst. 2 ZZVZ a § 146 odst. 2 ZZVZ.

¹³⁴ To souvisí s prodlevou mezi odesláním oznámení o zahájení soutěže o návrh a uveřejněním tohoto oznámení ve VVZ, viz předchozí kapitola 3.1. Současně záleží na určení okamžiku uveřejnění soutěžních podmínek. Na toto téma blíže v následující kapitole 3.3.

¹³⁵ Viz ustanovení § 5 odst. 1 Soutěžního řádu ČKA.

3.3. Uveřejnění a vysvětlení soutěžních podmínek

Po zahájení soutěže o návrh musí být uveřejněny soutěžní podmínky na profilu zadavatele, kde musí být přístupné po celou lhůtu pro podání návrhů¹³⁶. Toto pravidlo má své opodstatnění z hlediska zajištění vyšší míry transparentnosti a rovněž má pomoci učinit soutěž dostupnou a dosáhnout tak co nejvyššího počtu potenciálních dodavatelů, aby se zadavateli dostala co možná nejširší škála možností plnění.¹³⁷

Zákon dále odkazuje na obdobné užití úpravy zadávacích řízení týkající se dostupnosti zadávací dokumentace a změny nebo doplnění zadávací dokumentace (§ 96 odst. 2 až 4 a § 99 ZZVZ). Zákon určuje, dokdy musí být soutěžní podmínky uveřejněny na profilu zadavatele, nicméně už nestanoví, od jakého okamžiku by měly být uveřejněny. Zákon sice odkazuje na ustanovení § 96 ZZVZ, ale v odkazu vynechává odst. 1 tohoto ustanovení, podle nějž má být zadávací dokumentace uveřejněna ode dne uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení, tj. právě v den, kdy bude oznámení o zahájení uveřejněno. Vzhledem k tomu, že lhůta pro podání návrhů běží od okamžiku zahájení soutěže (neboť lhůta je počítána ode dne odeslání oznámení o zahájení), a současně zákonodárce vyloučil § 96 odst. 1 ZZVZ, který stanoví okamžik uveřejnění pro zadávací řízení, nabízí se možná odpověď, že by soutěžní podmínky měly být uveřejněny spolu se zahájením soutěže o návrh.

Proti tomu však vystupuje ustanovení § 212 odst. 8 ZZVZ, kde je uvedeno, že informace o zahájení zadávacího řízení nesmí být uveřejněna na profilu zadavatele před uveřejněním formuláře ve VVZ. Toto ustanovení koresponduje s textací § 96 odst. 1 ZZVZ. Vzhledem k tomu, že § 212 ZZVZ týkající se uveřejňování formulářů spadá do části desáté, která obsahuje společná ustanovení, tzn. vztahuje se i na soutěže o návrh, lze se domnívat, že uvedený odst. 8 se využije analogicky i pro soutěž o návrh.

Toho názoru jsou někteří autoři, kteří uvádějí, že zadavatel je oprávněn a povinen uveřejnit soutěžní podmínky na svém profilu až v den, kdy bude oznámení o zahájení soutěže o návrh uveřejněno ve VVZ.¹³⁸

Další ne zcela jasnou oblastí je poskytování vysvětlení soutěžních podmínek. Vysvětlení zadávací dokumentace je poskytováno v souladu s § 98 ZZVZ, nicméně toto ustanovení se pro soutěže

¹³⁶ Viz ustanovení § 144 odst. 2 ZZVZ.

¹³⁷ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jirí a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 144 odst. 2.

¹³⁸ DVORÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 144 Soutěžní podmínky. s. 816.

o návrh neuplatní. Jediné pravidlo, které zákon ve vztahu k vysvětlení stanoví, zní, že vysvětlení soutěžních podmínek zadavatel uveřejní na profilu zadavatele alespoň 14 dní před uplynutím lhůty pro podání návrhů.¹³⁹ Nejsou tím pádem stanoveny žádné lhůty, do kdy by měl zadavatel vypořádat žádosti o vysvětlení soutěžních podmínek, dokdy jsou potenciální účastníci oprávněni podávat tyto žádosti, resp. dotazy k soutěžním podmínkám, ani není řešena situace, kdy dotaz zadavatel obdrží v době kratší než 14 dní před uplynutím lhůty pro podání návrhů. Vzhledem k absentující zákonné úpravě se nabízí jako vhodné stanovit pravidla v rámci soutěžních podmínek tak, aby byla transparentní a umožňovala každému zájemci o účast podat žádost o vysvětlení soutěžních podmínek a současně se s jakýmkoli vysvětlením seznámit.

Lze se také přiklonit k názoru¹⁴⁰, že analogicky je možné vyjít z úpravy obsažené v § 98 ZZVZ, a to především v tom ohledu, že žádost o vysvětlení soutěžních podmínek musí dodavatel doručit alespoň tři dny před koncem 14denní lhůty, aby zadavatel stihl vysvětlení uveřejnit ve 14denní lhůtě před uplynutím lhůty pro podání návrhů. Praxe tomuto závěru nasvědčuje, neboť v soutěžních podmínkách se objevují 17denní lhůty pro podání žádosti o vysvětlení před uplynutím lhůty pro podání návrhu.¹⁴¹ Vzhledem k pevné hranici 14 dní před uplynutím lhůty pro podání návrhů by bylo nelogické, kdyby bylo umožněno, aby dodavatel podával dotazy i méně než 14 dní před uplynutím lhůty. V takovém případě by byl zadavatel nucen prodlužovat lhůtu pro podání návrhů, a to bez ohledu na obsah nebo váhu pokládaného dotazu.¹⁴²

Současně považuji za vhodné upozornit na skutečnost, že uvedená lhůta 14 dní je ve srovnání se lhůtou stanovenou pro zadávací řízení, tj. 5, příp. 4 pracovní dny, poměrně dlouhá. Je stanovena zřejmě především s ohledem na jedinečnost soutěže o návrh, neboť práce na návrhu vyžadují oproti zpracování nabídky zpravidla daleko více úsilí a času. Tato lhůta by se měla uplatnit shodně i na uveřejnění vysvětlení zadávacích podmínek, kterým se doplňují nebo mění soutěžní podmínky. Zadavatel musí mít na paměti, že pokud poskytuje doplnění nebo mění soutěžní podmínky a tato doplnění mohou mít vliv na zpracování návrhů, měl by přiměřeně povaze takového vysvětlení prodloužit lhůtu pro podání návrhů¹⁴³. Nelze takříkajíc na poslední chvíli

¹³⁹ Viz ustanovení § 144 odst. 2 ZZVZ.

¹⁴⁰ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 144 Soutěžní podmínky. s. 816.

¹⁴¹ Viz např. soutěžní podmínky soutěže o návrh „Centrum současného umění a architektury“, čl. 10.4. Dostupné z: <https://tenderarena.cz/dodavatel/seznam-profilu-zadavatele/detail/Z0001977/zakazka/373626>.

¹⁴² DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 144 Soutěžní podmínky. s. 816.

¹⁴³ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 144 Soutěžní podmínky. s. 818.

podat informace, s nimiž musí účastník nějakým způsobem počítat ve svém návrhu, který je tou dobou už rozpracovaný.

3.4. Podání návrhů nebo žádostí o účast

Zadavatel obdrží soutěžní návrhy nebo žádosti o účast nejpozději ve stanovené lhůtě. Vzhledem k povinné elektronizaci veřejných zakázek, k níž došlo s účinností v plném rozsahu od 18. 10. 2018¹⁴⁴, musí podle § 211 odst. 3 ZZVZ probíhat písemná komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem výhradně elektronicky (s výjimkou určitých vyjmenovaných případů), což zahrnuje i podání návrhů. Podání návrhu tedy musí probíhat přes elektronický nástroj, tj. příslušný profil zadavatele umožňující neomezený dálkový přístup.¹⁴⁵

Aby mohl dodavatel vůbec podat svůj návrh nebo žádost o účast, musí se nejprve v elektronickém nástroji registrovat. Různé profily zadavatele mají různé postupy registrace, současně je nutné počítat s tím, že registrace není okamžitá. Registrace na profilu zadavatele může být někdy překážkou pro zahraniční dodavatele, neboť nutností pro založení účtu je elektronický podpis. Elektronické podpisy jsou vydávány různými certifikačními autoritami nejen napříč různými státy, ale i v jednom státě, přičemž profily zadavatele akceptují pouze některé z nich. Pokud dodavatel nezačne řešit registraci s předstihem, může se stát, že nebude schopen návrh včas podat, přestože ho bude mít řádně připravený. Žádný jiný způsob elektronického podání návrhů než přes určený profil zadavatele nemůže být připuštěn (např. prostřednictvím emailu), neboť by nebylo možné zajistit otevírání návrhů v jeden okamžik a zpětně prokázat, že s návrhem předloženým jinou cestou nebylo manipulováno dříve, než uběhla lhůta.

Je pravdou, že tento aspekt je podstatnější u zadávacích řízení, kde bývá hlavním hodnotícím kritériem cena. Dřívější otevření některé nabídky by tak mohlo zásadně narušit důvěru v rovný přístup zadavatele vůči dodavatelům a transparentnost zadávacího řízení. Zákon však stanoví, že pro podání návrhu se uplatní § 107 ZZVZ obdobně, tj. ustanovení vztahující se k nabídkám a jejich podání. Mimo jiné uvádí, že nabídky se podávají písemně, a to v elektronické podobě prostřednictvím zadavatelem určeného elektronického nástroje.¹⁴⁶

Na soutěže se pravidla stanovená pro otevírání nabídek v zadávacím řízení z hlediska systematiky zákona neuplatní, ale i přesto z opatrnosti a zajištění co nejvyšší míry transparentnosti i rovnosti

¹⁴⁴ Viz ustanovení § 279 odst. 2 ZZVZ.

¹⁴⁵ Viz ustanovení § 28 odst. 1 písm. j) ZZVZ.

¹⁴⁶ Předmětné ustanovení rovněž uvádí jako variantu podání nabídek v listinné podobě. Tuto možnost bylo nicméně možné využít jedině před nabytím odložené účinnosti § 211 odst. 3 ZZVZ týkající se povinné elektronické komunikace ke dni 18. 10. 2018, viz přechodné ustanovení § 279 odst. 2 ZZVZ.

účastníků považují za vhodné analogicky pro soutěže o návrh použít ustanovení § 108 ZZVZ (otevírání nabídek) a § 109 ZZVZ (otevírání nabídek v elektronické podobě) ZZVZ. Podle těchto ustanovení se mohou nabídky otevřít až po uplynutí lhůty pro podání nabídek. S nabídkou nesmí být před jejím otevřením manipulováno. Tomuto závěru nasvědčuje také znění § 213 odst. 2 ZZVZ, kde je uvedeno, že v případě elektronických nástrojů, jejichž prostřednictvím je prováděn příjem návrhů v soutěži o návrh, zadavatel musí zajistit také to, aby před stanovenými lhůtami neměl nikdo přístup k obsahu návrhů. Se soutěží o návrh je v tomto ustanovení počítáno stejně jako se zadávacím řízením.

Uvedené možné překážky se však týkají elektronizace obecně a setkáváme se s nimi i v běžných zadávacích řízeních, ačkoli postupem času si dodavatelé osvojují nutné postupy a na elektronizaci si zvykají.

Na rozdíl od zadávacích řízení však elektronizace při soutěžích o návrh přináší daleko větší komplikace, co se týká omezení nebo vyloučení možnosti podávat návrhy také v tištěné, resp. fyzické podobě. O tom blíže v kapitole 4.4.

3.5. Posuzování a hodnocení návrhů, vylučování účastníků

Poté co účastníci odevzdají své soutěžní návrhy, případně žádosti o účast a uplyne lhůta pro jejich podání, pověřená osoba zkontroluje, zda byly návrhy podány v podobě v souladu s požadavky dle soutěžních podmínek.

Z hlediska anonymity je důležité ověřit, že účastník rozdělil návrh na příslušné části, přičemž rozdělil do různých dokumentů své identifikační údaje a samotný návrh. Současně je potřeba provést i kontrolu návrhu, jestli na něm nejsou jakákoli označení, která by bylo možné spojit s konkrétním subjektem. Pokud by totiž návrh nedodržel povinné náležitosti, jejichž účelem je zajištění anonymity, jednalo by se o důvod vyloučení účastníka. Takový důsledek dříve stanovil zákon o veřejných zakázkách¹⁴⁷. Současný zákon již takové ustanovení neobsahuje, nicméně ze smyslu právní úpravy, jejímž cílem je zajistit anonymitu, a tudíž i nestrannost rozhodování poroty a co nejobjektivnější výsledek soutěže, lze zřejmě dovodit, že vyloučení účastníka bude nevyhnutelné, pokud sám naruší svou anonymitu. Toho názoru jsou i autoři komentáře¹⁴⁸, kteří navíc uvádějí, že v případě hodnocení návrhu, který nedodrží požadavky na zajištění anonymity, by se jednalo o porušení anonymity zadavatelem a v takovém případě by zřejmě bylo nutné soutěž

¹⁴⁷ Viz ustanovení § 105 odst. 3 ZVZ.

¹⁴⁸ DVORÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 148 Porota. s. 829.

o návrh zrušit. Praxi spočívající ve vyloučení účastníka, který podá návrh nevyhovující požadavkům na zajištění anonymity, odpovídají i příslušná ustanovení v existujících soutěžních podmínkách¹⁴⁹.

Kontrolu formálních náležitostí návrhů nesmí provádět osoba, která je současně členem poroty, neboť porotci by neměli být schopni přiřadit návrhy ke konkrétním účastníkům. Podle soutěžního řádu ČKA tuto činnost vykonávají tzv. pomocné orgány poroty, které nemohou být členy poroty, tj. osoba sekretáře soutěže a přezkušovatele soutěžních návrhů. Sekretář soutěže mimo jiné označuje doručené soutěžní návrhy pořadovými čísly a vypracovává seznam doručených soutěžních návrhů. Přezkušovatel ověřuje, zda doručené soutěžní návrhy splňují požadavky na obsah a formu dle soutěžních podmínek.¹⁵⁰

První zasedání poroty se koná po uplynutí lhůty pro odevzdání soutěžních návrhů. Členové poroty by nejpozději na tomto zasedání měli podepsat čestné prohlášení podle § 44 ZZVZ (o jehož problematice bude blíže pojednáno v kapitole 4.1.1). Od druhu soutěže o návrh a počtu fází se bude odvíjet podoba a počet zasedání poroty.

V případě užší soutěže o návrh jsou nejprve posuzovány žádosti o účast dle stanovených kritérií, a případně dojde ke snížení počtu účastníků, pokud si to zadavatel předem vyhradil.¹⁵¹ U otevřené soutěže o návrh se přistoupí rovnou k hodnocení návrhů a v případě jednofázové soutěže i k výběru nejlepšího nebo několika nejlepších návrhů. Pokud je soutěž vícefázová, po první fázi dojde ke snížení počtu návrhů a posléze vyloučení těchto účastníků. Ve druhém nebo dalších kolech teprve dojde k výběru nejlepších návrhů.

Fáze posuzování a hodnocení návrhů nebo žádostí o účast je klíčová, neboť na základě jednání a stanoviska poroty dochází ke stěžejním rozhodnutím, jako je vylučování účastníků nebo naopak jejich výběr. Proto musí být průběh zasedání řádně zdokumentován. Zákon zmiňuje povinnost poroty vyhotovit o hodnocení návrhů zprávu podepsanou členy poroty, v níž bude uvedeno pořadí návrhů sestavené na základě kritérií uvedených v oznámení o zahájení soutěže.¹⁵²

Zákon ale již nezmiňuje nutnost vyhotovit obdobnou zprávu i ve fázi snižování počtu účastníků na základě podaných žádostí o účast nebo ve fázi snižování počtu návrhů. Domnívám se,

¹⁴⁹ Viz např. soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Nová náves Bašť s budovou základní školy*“, čl. 5.8. Dostupné z: <https://www.e-zakazky.cz/profil-zadavatele/ec978462-228e-4fd3-b6aa-2f0994ce6cf2/zakazka/P20V00000005>. Dále např. soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Centrum současného umění a architektury*“, čl. 6.6.3. Dostupné z: <https://tenderarena.cz/dodavatel/seznam-profilu-zadavatelu/detail/Z0001977/zakazka/373626>.

¹⁵⁰ Viz ustanovení § 9 Soutěžního řádu ČKA.

¹⁵¹ Viz ustanovení § 146 odst. 4 ZZVZ.

¹⁵² Viz ustanovení § 148 odst. 5 ZZVZ.

že v zájmu dodržení základních zásad zadávání veřejných zakázek je nutné o každé fázi pořídit určitý protokol, který bude shrnovat provedené kroky zadavatele a řádně je odůvodňovat, a to vždy v souladu s kritérii nebo podmínkami stanovenými v soutěžních podmínkách.

Takový postup je nutný z hlediska dodržení transparentnosti a možnosti zpětného přezkumu postupu zadavatele, resp. poroty. Pokud zadavatel rozhodne o snížení počtu účastníků v užším řízení nebo o vyloučení účastníků, vyrozumí o tom účastníky prostřednictvím oznámení o vyloučení z účasti v soutěži o návrh nebo obdobně. Přílohu tohoto oznámení by pak měla tvořit zpráva, z níž budou patrné důvody vyloučení, resp. zdůvodnění, proč jiní účastníci obstáli lépe.

Dodavatel má možnost podle § 241 a násl. ZZVZ využít institutu námitek jakožto prostředku ochrany proti nesprávnému postupu zadavatele. Jedná se o úpravu spadající do části zákona společné jak pro zadávací řízení, tak i pro zvláštní postupy podle části šesté ZZVZ. Námitky lze mimo jiné podat proti všem úkonům nebo opomenutím zadavatele ve zvláštním postupu podle části šesté.

Námitky je nutné doručit do 15 dnů ode dne, kdy se stěžovatel dozvěděl o domnělém porušení zákona zadavatelem.¹⁵³ V souvislosti s vylučováním účastníků, resp. snižováním počtu návrhů, může účastník, jemuž bylo doručeno oznámení o vyloučení, do 15 dní od doručení tohoto vyrozumění podat odůvodněné námitky proti postupu zadavatele. Pokud takové námitky budou zadavateli doručeny, ten je povinen námitky vypořádat, a to rovněž ve lhůtě 15 dní. Tento proces se nijak neliší od běžného průběhu v rámci zadávacích řízení.

Uvádím tuto fázi pro úplnost popisu procesu soutěže o návrh. Ze strany zadavatele je důležité mít na paměti, že čím více fází bude soutěž mít, pochopitelně o to více bude časově náročná. Kromě opakovaného zasedání poroty, posuzování návrhů a vyhotovování vícero dokumentů také proto, že v každé fázi existuje určité riziko podání námitek, s nimiž se zadavatel vždy bude muset důkladně vypořádat. Účastník má pochopitelně také možnost se po případném odmítnutí jeho námitek obrátit na Úřad a podle § 251 odst. 2 ZZVZ podat návrh na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele. V případě podání návrhu má účastník (navrhovatel) jistotu, že se věcí bude Úřad zabývat. Účastník může rovněž přistoupit k podání podnětu¹⁵⁴, které již nyní není zpoplatněno.¹⁵⁵ Na jeho základě může Úřad zahájit řízení o přezkoumání úkonů zadavatele z moci úřední.

¹⁵³ Viz ustanovení § 242 odst. 1 ZZVZ.

¹⁵⁴ Viz ustanovení § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 249 ZZVZ.

¹⁵⁵ Viz nálezn Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 7/19, jímž Ústavní soud zrušil ustanovení § 259 ZZVZ, které stanovilo poplatek za podání podnětu k zahájení správního řízení z moci úřední ve výši 10 000 Kč. Dostupné z: <https://www.usoud.cz/>.

V případě podání podnětu však účastník nemá jistotu, že Úřad správní řízení zahájí. Pokud by se jednalo o architektonickou soutěž, stěžovatel může navíc v souladu s § 13 odst. 3 soutěžního řádu ČKA podat návrh na zahájení rozhodčího řízení předsedovi Stavovského soudu.

Pokud dojde v případě vícefázových soutěží k vyloučení účastníků v některé fázi soutěže, nevyloučení účastníci budou následně vyzváni k podání návrhů nebo k podání jejich zpřesněných či upravených verzí na základě připomínek poroty nebo jak bylo stanoveno v soutěžních podmínkách. Po jejich obdržení nastane další kolo hodnocení návrhů, až dojde ke stanovení finálního pořadí a výběru nejvhodnějších návrhů¹⁵⁶.

Zákon také zmiňuje variantu, kdy mohou být účastníci soutěže vyzváni porotou k odpovědi na dodatečné otázky, které porota zaznamená ve zprávě o hodnocení návrhů¹⁵⁷. Tato možnost existuje zřejmě s ohledem na skutečnost, že návrh představuje komplexní soubor různých aspektů, které jsou často hodnoceny subjektivně¹⁵⁸ a mohou tak vzbuzovat různé otázky nebo nejasnosti, neboť se nejedná o jednoznačná jednoduše ohodnotitelná data. Účastníci na položené otázky odpoví v rámci rozhovoru s porotou, přičemž o tomto rozhovoru má být pořízen podrobný zápis. Pokládání otázky v souladu se zásadou rovnosti a zákazu diskriminace nesmí žádného z účastníků zvýhodňovat nebo naopak znevýhodňovat. Také k ověření řádnosti průběhu tohoto rozhovoru bude sloužit vyhotovený zápis. Současně považuji za důležité zmínit aspekt anonymity, která musí být dodržena i v případě přistoupení k pokládání dodatečných otázek porotou. Nabízí se proto otázka, jakým způsobem by měl rozhovor probíhat. Domnívám se, že označení „rozhovor“ může být trochu zavádějící, neboť prakticky bude zřejmě vhodné tuto fázi realizovat prostřednictvím písemné elektronické komunikace, kterou bude moci zajistit pověřená osoba, která není členem poroty. Může se jednat o stejnou osobu, která se podílela na příjmu návrhů a kontrole jejich formálních náležitostí. V případě písemné komunikace bude i jednodušší zdokumentovat průběh takového „rozhovoru“ a nebude zpětně pochyb o způsobu jeho uskutečnění. Prakticky tedy podle mého názoru nemusí dojít k zásadnějším komplikacím a realizovatelnost nemusí být nijak složitá¹⁵⁹.

Zadavatel je při výběru návrhu vázán stanoviskem poroty. Je tedy povinen vybrat toho nebo ty dodavatele, kteří se na základě hodnocení poroty umístili nejlépe. Zadavatel ale může rozhodnout

¹⁵⁶ Viz ustanovení § 148 odst. 5 a odst. 7 ZZVZ.

¹⁵⁷ Viz ustanovení § 148 odst. 6 ZZVZ.

¹⁵⁸ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jiří a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 148 odst. 6.

¹⁵⁹ Srov. KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1. 9. 2020*. op. cit., s. 492.

o novém hodnocení návrhů, pokud zjistí, že porota během hodnocení porušila postup stanovený zákonem nebo soutěžními podmínkami. Nové hodnocení bude provedeno buď původní porotou, nebo bude ustanovena porota nová. Původní zpráva o hodnocení bude poté doplněna důvody pro nové hodnocení návrhů¹⁶⁰. Řádný průběh soutěže o návrh je tak zajišťován jednak nestrannou nezávislou porotou, jednak zadavatelem a jeho kontrolní dozorovací činností¹⁶¹.

3.6. Oznámení o výběru a ukončení soutěže o návrh

Poté, co dojde k ukončení hodnocení a stanovení pořadí návrhů, zadavatel v souladu se stanoviskem poroty rozhodne o výběru návrhu a toto rozhodnutí oznámí, tedy odešle všem účastníkům soutěže o návrh¹⁶², obdobně jako tomu je u zadávacích řízení.

Součástí oznámení by mělo být v souladu se zásadou transparentnosti odůvodnění tohoto výběru, tj. zpráva o hodnocení návrhů. Na základě těchto dokumentů může účastník uplatnit své právo a podat námitky proti výběru návrhu.

Jak už bylo naznačeno výše, návrhů může být vybráno více, přestože ustanovení § 149 odst. 1 ZZVZ hovoří o návrhu v jednotném čísle. O tom svědčí také ustanovení § 65 odst. 1 ZZVZ poslední věta týkající se navazujícího JŘBU na soutěž o návrh, kde je uvedeno, že v případě více vybraných návrhů musí zadavatel vyzvat k jednání všechny účastníky, jejichž návrhy byly vybrány¹⁶³. Takový postup je i naprosto běžný v praxi. Obvykle účastníci, jejichž návrhy se umístily na prvních třech místech, obdrží ceny ve výši uvedené v soutěžních podmínkách. Soutěžní řady ČKA i ČKAIT počítají s tím, že počet cen a odměn bude stanoven v soutěžních podmínkách. To však nutně nemusí znamenat, že všechny oceněné návrhy (např. první tři) budou také vybrány. Stále může být vybrán pouze jeden návrh, který se umístil na prvním místě, a další návrhy pouze obdrží stanovenou cenu.

Po odeslání oznámení o výběru je nutné, aby zadavatel vyčkal na uplynutí lhůty pro podání námitek proti rozhodnutí zadavatele, která činí 15 dní od doručení oznámení. Pokud žádné námitky podány nebudou, uplynutím lhůty se soutěž o návrh považuje za ukončenou.

V případě, že zadavatel námitky obdrží, je povinen je vypořádat ve lhůtě 15 dní od jejich doručení. Soutěž potom končí uplynutím lhůty, kterou má účastník k podání návrhu k Úřadu podle

¹⁶⁰ Viz ustanovení § 148 odst. 7 ZZVZ.

¹⁶¹ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jiří a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 148 odst. 7.

¹⁶² Viz ustanovení § 149 odst. 1 ZZVZ.

¹⁶³ DVORÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 149 Oznámení o výběru návrhu. s. 831.

§ 251 odst. 1 nebo 2 ZZVZ, pokud tento návrh nakonec nepodal. Pokud jej však podal, soutěž je považována za ukončenou až právní mocí rozhodnutí Úřadu o zastavení správního řízení či zamítnutím návrhu.

Okamžik ukončení soutěže je důležitý z hlediska dalších navazujících kroků. Jedním z nich je oznámení o výsledku soutěže o návrh, které musí být odesláno k uveřejnění ve lhůtě 30 dní od ukončení soutěže o návrh. Oznámení o výsledku se odesílá stejným způsobem jako oznámení o zahájení. Použije se pro něj standardní formulář 13 „Oznámení o výsledcích soutěže o návrh“¹⁶⁴.

Pro případ soutěže o návrh na služby dle oddílu 71 CPV zákon stanoví zadavateli po ukončení soutěže o návrh povinnost odeslat dokumentaci soutěže o návrh včetně stanoviska poroty a všech návrhů v elektronické podobě České komoře architektů. Důvodová zpráva k ZZVZ uvádí, že tento postup je vyžadován s ohledem na potřebu archivace návrhů z kulturně-historických důvodů.¹⁶⁵

Soutěž může být také ukončena jejím zrušením před rozhodnutím poroty, a to v případě, že si možnost zrušení zadavatel vyhradil v soutěžních podmínkách a současně stanovil podmínky pro odškodnění účastníků soutěže. Zákon neobsahuje jiné ustanovení, které by zrušení soutěže umožňovalo. Lze tedy dovodit, že soutěž lze zrušit jedině před rozhodnutím poroty za současného splnění uvedených podmínek.

Povinnost zadavatele odškodnit účastníky vyplývá ze skutečnosti, že příprava návrhů bývá velice časově a potažmo i finančně náročnou činností. Vzhledem k tomu, že zákon hovoří o účastnících, ke zrušení soutěže musí dojít v době po odevzdání návrhů, kdy se potenciální účastník stává účastníkem, a současně před rozhodnutím poroty o hodnocení návrhů. Pokud tedy zadavatel po podání návrhů (tj. až po jejich náročné přípravě) rozhodne o zrušení soutěže, účastníkům je tak znemožněno získat navazující veřejnou zakázku a s ní související finanční kompenzaci vynaložených nákladů na vytvoření návrhu¹⁶⁶. Z těchto důvodů je odškodnění účastníků neopomenutelnou povinností zadavatele.

Okamžik zrušení soutěže o návrh není ze zákonné úpravy zřejmý. Zrušení je nicméně úkonem zadavatele, proti němuž lze podat námitky. Zdá se proto jako logická možnost analogického

¹⁶⁴ Viz písm. I) přílohy č. 7 vyhlášky č. 168/2016 Sb.

¹⁶⁵ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. op. cit., s. 393.

¹⁶⁶ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jiří a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 149 odst. 4.

uplatnění § 51 odst. 2 ZZVZ¹⁶⁷, který stanovuje okamžik ukončení zadávacího řízení v případě jeho zrušení. Situace jsou svou povahou obdobné.

I v případě zrušení je posléze zadavatel povinen odeslat oznámení o výsledku soutěže o návrh, a to ve shodné lhůtě 30 dní od jejího zrušení.

¹⁶⁷ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 149 Oznámení o výběru návrhu. s. 833.

4. Sporné otázky praktické realizace soutěže o návrh

Přestože je soutěž o návrh zvláštním postupem podle zákona o zadávání veřejných zakázek, a především svou povahou se vyznačuje řadou specifik, jedná se v základních rysech v podstatě o obdobný proces, jakým je zadávací řízení. Využívané instituty jsou někdy stejné, jindy velmi podobné. Na začátku obou procesů stojí příprava souboru podmínek a informací, z nichž vzejdou buď zadávací, nebo soutěžní podmínky. Na jejich základě účastníci následně podávají své nabídky nebo návrhy, komise nebo porota vyhodnotí ty nejlepší a v závěru dojde k oznámení vítěze. Toto velmi zjednodušené srovnání uvádím z toho důvodu, že přestože se jedná dle mého názoru o velice podobné postupy, kdy jeden z hlavních rozdílů spočívá v tom, že výsledkem soutěže o návrh není podpis smlouvy, ale výběr návrhu, úprava zadávacích řízení je nesrovnatelně podrobnější, a tedy i přísnější než úprava soutěže o návrh. Soutěži je věnována pouze jedna hlava zákona, která obsahuje osm paragrafů.

Za účelem překlenutí některých nejasností by se nabízelo využít ustanovení § 39 odst. 1 ZZVZ, které říká, že zadavatel může určit pravidla pro průběh zadávacího řízení, pokud nejsou stanovena zákonem, a to za předpokladu, že přitom budou dodrženy základní zásady dle § 6 ZZVZ. Toto ustanovení se nicméně pro soutěže o návrh neuplatní, neboť se týká pouze zadávacích řízení a úprava zákona soutěže o návrh na něj výslovně neodkazuje.

V prvních kapitolách této práce již bylo uvedeno, že stručnost úpravy umožňuje zadavateli být v postupu flexibilní a současně uvolňuje přísný formalismus stanovený pro zadávací řízení.

Často však tato (možná zdánlivá) volnost způsobuje, že v praxi není vždy jasné, jak má být v některých nejasných situacích postupováno. Sice je soutěž stručněji a flexibilněji upravená, nicméně i tak se na ni vztahují základní zásady podle § 6 ZZVZ, které je potřeba bezvýjimečně dodržovat, a stejně jako u zadávacích řízení dochází i při organizaci soutěží k vynakládání veřejných prostředků. Nelze proto bez dalšího říci, že by v oblasti soutěže o návrh měl zadavatel takřikajíc volné ruce.

S ohledem na právě uvedené má tato kapitola za cíl představit některé problematické oblasti vyplývající z praxe, jejichž řešení zatím není zcela jednoznačné.

4.1. Zachování anonymity

Anonymita hraje v průběhu soutěže o návrh důležitou roli a současně představuje problematický aspekt hned v několika fázích procesního postupu v soutěži o návrh.

Anonymitu chápeme primárně ve vztahu k soutěžním návrhům a v tomto duchu ji zmiňuje i zákon, a to na dvou místech. Prvně v ustanovení § 144 odst. 3 písm. b) ZZVZ, podle něžž je jednou z obligatorních náležitostí soutěžních podmínek určení způsobu označení soutěžních návrhů a jejich příloh pro zajištění anonymity, dále v § 148 odst. 4 ZZVZ, podle něhož má zadavatel zajistit, aby porota hodnotila anonymní návrhy. Členové poroty tedy nesmějí být schopni přiřadit k jednotlivým návrhům konkrétního účastníka soutěže.¹⁶⁸ Zákon už ale nestanoví povinnost zajistit anonymitu účastníků, to znamená, že členové poroty mohou znát jména nebo názvy účastníků, a pouze nevědí, který návrh byl předložen kým. Současně má být podle zákona anonymita zajištěna pouze ve vztahu k členům poroty. Ostatní orgány nebo osoby podílející se na organizaci soutěže o návrh, jako například příslušní zaměstnanci zadavatele, mohou autory návrhů znát.

Požadavek na anonymitu návrhů má pomoci zajistit nezávislost členů poroty, omezit možnou předpojatost vůči jednotlivým návrhům a uchovat si co možná největší profesionální odstup. Nemělo by tak docházet ke zkreslování výsledků soutěže o návrh na základě osobních preferencí a jediným kritériem hodnocení by tak měla zůstat kvalita návrhů hodnocená v souladu se soutěžními podmínkami.

4.1.1. Dvojitý pohled na anonymitu

Zatímco zákon stanovuje anonymitu pouze ve vztahu k soutěžním návrhům a členům poroty, ČKA a její Soutěžní řád se k otázce anonymity staví daleko přísněji, a to v obou uvedených aspektech.

Česká komora architektů pojímá požadavek na anonymitu tak, že kromě členů poroty by ani další osoby, tj. členové pomocných orgánů, auditor a přizvaní odborníci, neměly znát jména účastníků. Jednak je tedy oproti zákonu rozšířen okruh osob, které nemají účastníky znát, a jednak se anonymita nevztahuje jen na soutěžní návrhy, ale i na jejich autory. Dle názoru ČKA by se nevyhnutelně do rozhodování poroty promítly spekulace o autorství jednotlivých návrhů,

¹⁶⁸ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1. 9. 2020.* op. cit., s. 492.

kdyby porotci znali jména účastníků¹⁶⁹, což lze zajisté považovat za nežádoucí jev. Uvedené vyplývá z textace § 10 odst. 2 Soutěžního řádu ČKA, kde jsou uvedeny požadavky na obsah čestného prohlášení i okruh osob, od nichž je čestné prohlášení vyžadováno. Členové poroty, jejich pomocné orgány, auditor a přizvaní odborníci mají písemně prohlásit, že „budou vykonávat svou funkci nestranně, že se ani přímo, ani nepřímo nezúčastnili prací na předložených soutěžních návrzích a že u anonymních soutěží a anonymních fází soutěží neznají jména autorů předložených soutěžních návrhů a dále čestné prohlášení, že nejsou ve střetu zájmů.“¹⁷⁰

V souladu s ustanovením § 148 ZZVZ ve spojení s § 44 ZZVZ nesmí být členové poroty ve střetu zájmů, o čemž předkládají čestné prohlášení. Institut střetu zájmů má tři hlavní znaky, které musí být splněny kumulativně, aby se o střet zájmů skutečně jednalo.¹⁷¹ Musí se zaprvé jednat o určitou osobu spadající do zákonem jmenované skupiny, za druhé existuje kvalifikovaný zájem této osoby (tj. zájem na získání osobní výhody nebo na snížení prospěchu zadavatele¹⁷²) a za třetí tento kvalifikovaný zájem dosahuje určité intenzity (tj. ohrožení nestrannosti nebo nezávislosti dané osoby¹⁷³). Co se týká prvního uvedeného znaku, ustanovení § 44 ZZVZ vymezuje okruh osob, které nesmějí být ve střetu zájmů, poměrně široce, neboť zahrnuje osoby, které se podílejí na průběhu zadávacího řízení nebo mají nebo by mohly mít vliv na výsledek zadávacího řízení.¹⁷⁴ Takové vymezení zahrnuje kromě zaměstnanců zadavatele také různé spolupracující osoby, externí administrátory apod.¹⁷⁵ Pro soutěž o návrh nicméně podle zákona platí, že ve střetu zájmů nemohou být pouze členové poroty.¹⁷⁶

Zadavatel je povinen vyžádat si v souladu s § 44 odst. 1 ZZVZ čestné prohlášení o neexistenci střetu zájmů od členů komise, případně přizvaných odborníků nebo osob zastupujících zadavatele, pokud postupoval podle § 42 nebo § 43 ZZVZ (tedy pokud byla ustanovena komise, přizvání odborníci nebo se zadavatel nechal smluvně zastoupit při provádění úkonů dle ZZVZ). Podle

¹⁶⁹ Doporučení ČKA k povinné elektronizaci v soutěži o návrh. *Česká komora architektů*. [online]. 23. 10. 2018 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/jak-na-soutez/doporuceni-cka-k-povinne-elektronizaci-v-soutezi-o-navrh>.

¹⁷⁰ Viz ustanovení § 10 odst. 2 Soutěžního řádu ČKA.

¹⁷¹ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 44 Střet zájmů. s. 272.

¹⁷² Viz ustanovení § 44 odst. 3 ZZVZ.

¹⁷³ Viz ustanovení § 44 odst. 2 ZZVZ.

¹⁷⁴ Viz ustanovení § 44 odst. 2 písm. a) a b) ZZVZ.

¹⁷⁵ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 44 Střet zájmů. s. 272.

¹⁷⁶ Viz ustanovení § 148 odst. 1 ZZVZ.

§ 148 odst. 1 ZZVZ si v případě soutěže o návrh však zadavatel musí vyžádat čestné prohlášení o neexistenci střetu zájmů pouze od členů poroty.

Problematice čestného prohlášení ve spojení s anonymitou se věnoval Úřad ve svém rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S0378/2017/VZ¹⁷⁷ po vrácení k novému projednání předsedou Úřadu ve správním řízení o rozkladu ve stejné věci, sp. zn. ÚOHS-R0210/2017/VZ¹⁷⁸. Jednalo se o otevřenou soutěž o návrh s názvem „Územní plán Kroměříž“ podle zákona o veřejných zakázkách. Zadavatel město Kroměříž pořídil v průběhu soutěže dokument označený jako písemné prohlášení o nepodjatosti¹⁷⁹ členů nezávislé poroty soutěže o návrh. Toto čestné prohlášení bylo pořízeno v souladu s § 10 odst. 2 soutěžního řádu ČKA, jehož znění bylo popsáno výše. Členové poroty tedy mimo jiné prohlásili, že neznají jména autorů předložených soutěžních návrhů. Úřad k tomu uvedl, že *„takový postup je pak v rozporu s ustanovením § 106 odst. 2 zákona a výkladem termínu „podjatost“, neboť je zřejmé, že prohlášení o nepodjatosti je možné učinit toliko ve vztahu k účastníkům soutěže o návrh, tj. pouze ve vztahu ke konkrétním osobám, neboť toto prohlášení z podstaty věci není možné činit vůči neurčitému okruhu subjektů, resp. vůči subjektům, jejichž totožnost není členům poroty známa.“*¹⁸⁰ Dále Úřad uvedl, že tento závěr není v rozporu s požadavkem na zachování anonymity návrhů podle tehdy účinného zákona.

Ve světle výše představeného rozporu mezi chápáním anonymity podle zákona a podle soutěžního řádu ČKA je zřejmé, že pokud je v souladu s rozhodovací praxí Úřadu výslovně vyžadováno, aby členové poroty čestně prohlásili nepodjatost ve vztahu ke konkrétním účastníkům soutěže, nikdy nemůže být současně splněn požadavek vyššího standardu anonymity podle ČKA.

V daném případě předložila Úřadu své stanovisko ČKA, v němž uvedla, že se neztotožňuje se závěry Úřadu ve vztahu k anonymitě soutěžních návrhů a trvá na zachování anonymity v absolutní možné míře, aby se tak zamezilo možným nekvalitním výsledkům soutěže. K tomuto nežádoucímu důsledku by mohlo dojít obzvlášť v případě soutěží s malým počtem účastníků, kde by pak zjevně nemuselo být nijak složité přiřadit si jednotlivé účastníky ke konkrétním

¹⁷⁷ Rozhodnutí Úřadu ze dne 5. 4. 2018, č. j. ÚOHS-S0378/2017/VZ-10056/2018/542/ODv. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15389.html>.

¹⁷⁸ Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 30. 1. 2018, č. j. ÚOHS-R0210/2017/VZ-02957/2018/323/Lva. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15254.html>.

¹⁷⁹ Zákon o veřejných zakázkách neznal institut střetu zájmů, ale používal pojem „podjatost“, resp. „nepodjatost“. V teorii lze spatřovat nepatrné rozdíly v chápání těchto dvou pojetí, nicméně pro praxi k zásadnímu rozdílu nedošlo, a proto považují uvedené rozhodnutí Úřadu za použitelné i za účinnosti nového zákona.

¹⁸⁰ Rozhodnutí Úřadu, č. j. ÚOHS-S0378/2017/VZ-10056/2018/542/ODv. op. cit., bod 52.

návrhům.¹⁸¹ Toto vyjádření však Úřad nevzal vůbec v potaz, neboť ČKA nepředstavuje autoritu, jejíž výklad by mohl být obecně závazný.

Považuji toto rozhodnutí za velice zajímavé, neboť představuje zřejmě nepřekonatelný rozpor mezi pojetím anonymity zákona a ČKA. Přestože ČKA jsou podřízeni pouze její členové, její role v soutěžích o návrh je dle mého názoru v praxi velice významná. Jednak z toho důvodu, že organizované soutěže o návrh v České republice jsou co do počtu především architektonické, jednak proto, že bez součinnosti ČKA nebo bez respektování jejího soutěžního řádu je zásadním způsobem znesnadněna organizace soutěže o návrh.

O této problematice dostupná komentářová literatura mlčí. Současně se mi nepodařilo ani mezi dostupnými stanovisky ČKA, Ministerstva pro místní rozvoj nebo další rozhodovací praxí Úřadu najít zmínku o tomto problému, natož cestu k jeho překlenutí.

Vzhledem k tomu, že uvedené rozhodnutí Úřadu vychází z dnes již neplatného zákona o veřejných zakázkách, porovnála jsem odpovídající ustanovení starého a současného zákona, abych zjistila, zda nebyl rozpor překlenut novou zákonnou úpravou.

Prvním rozdílem mezi úpravami jsou odlišné pojmy, tj. podjatost podle starého zákona a střet zájmů podle dnes účinného zákona. V pojmech samotných nicméně praktický rozdíl neshledávám a v zásadě jsou chápány obdobně. Nový zákon však některé změny přinesl. Podle ZZVZ nově dopadá povinnost zajistit neexistenci střetu zájmů i na zadavatele, pokud nevyužije v souladu s § 42 ZZVZ komisi k provádění úkonů. V tom případě musí zadavatel zajistit, aby osoby, které budou za zadavatele výběr nabídky provádět, nebyly ve střetu zájmů. Další rozdíl představuje dopad institutu střetu zájmů i na dodavatele, neboť podle ZZVZ zadavatel může vyloučit za určitých podmínek¹⁸² účastníka ze zadávacího řízení, pokud prokazatelně došlo ke střetu zájmů.

Ustanovení § 106 odst. 2 ZVZ výslovně uvádělo, že členové poroty musí být ve vztahu k účastníkům soutěže o návrh nepodjatí. O své nepodjatosti a nezávislosti učiní členové poroty před zahájením své činnosti písemné prohlášení. Požadavek nepodjatosti vůči účastníkům je tedy uveden explicitně.

Zákon o zadávání veřejných zakázek již výslovně neuvádí nepřípustnost neexistence střetu zájmů přímo vůči konkrétním účastníkům ať už zadávacího řízení nebo soutěže o návrh. Ze smyslu úpravy tento požadavek nicméně vyplývá alespoň implicitně. Účastník, který vyjde ze zadávacího

¹⁸¹Rozhodnutí Úřadu, č. j. ÚOHS-S0378/2017/VZ-10056/2018/542/ODv. op. cit., bod 35.

¹⁸² Viz ustanovení § 48 odst. 5 písm. b) ZZVZ.

řízení úspěšně a má s ním být uzavřena smlouva, těží ze zadávacího řízení pochopitelně nejvíce, neboť měl od počátku zájem na uzavření předmětné smlouvy. Je zřejmé, že pokud je cílem zákonné úpravy zabránit střetu zájmů, tento střet zájmů nesmí být primárně mezi osobami na straně zadavatele (ať už se jedná o zaměstnance zadavatele nebo externí poradní orgány) a dodavatelem (účastníkem). Dle mého názoru lze tedy jednoduše dovést, že i přes změny v zákonné úpravě a odstranění explicitního požadavku na neexistenci střetu zájmů ve vztahu k účastníkům zůstal v tomto ohledu smysl právní úpravy stále stejný. Současně lze doplnit, že účastníci soutěže o návrh sice primárně nemají zájem na uzavření smlouvy, nicméně na soutěž o návrh bude často navazovat JŘBU, na jehož konci už k uzavření smlouvy zpravidla s vítězem soutěže o návrh dochází, takže konečný důsledek je stejný. I kdyby JŘBU na soutěž nenavazovalo, úspěšní účastníci soutěže o návrh zpravidla dostávají finanční odměny a obecně je cílem pochopitelně vyhrát, nebo se alespoň umístit co nejlépe.

Rovněž se domnívám, že kromě obecného smyslu úpravy střetu zájmů lze dovést požadavek na neexistenci střetu zájmů vůči účastníkům i z ustanovení § 48 odst. 5 písm. b) ZZVZ, kde je střet zájmů jedním z možných důvodů pro vyloučení účastníka z účasti v zadávacím řízení.

Na základě výše uvedeného je dle mého názoru nepochybné, že neexistence střetu zájmů musí být logicky požadována vůči potenciálním dodavatelům, tedy účastníkům zadávacího řízení nebo soutěže o návrh. Z této logiky vycházel i Úřad ve jmenovaném rozhodnutí a opíral se přitom především o doslovné znění ZVZ.

Pokud se však na situaci podíváme z argumentačního pohledu ČKA, nabízí se otázka, jak by mohli být členové poroty nebo i jiné osoby ve střetu zájmů, pokud skutečně neznají žádná jména autorů soutěžních návrhů? Teoreticky je možné, že by některý z porotců měl určitý osobní vztah k některému z účastníků, ale pokud o tom během hodnocení návrhů nebude vědět, ke střetu zájmů v praxi nemůže ani dojít. Tedy za předpokladu, že budou účastníci zcela anonymní, u členů poroty sice může být dán důvod střetu zájmů, nicméně riziko v podobě ohrožení nestrannosti či nezávislosti se nemůže nikdy materializovat.

Současně podle soutěžního řádu ČKA by porotci měli podepisovat čestné prohlášení, kde výslovně uvádějí, že neznají jména autorů předložených návrhů. Takové čestné prohlášení má ve svém důsledku stejnou kvalitu jako čestné prohlášení, které vylučuje střet zájmů vůči konkrétním účastníkům. V obou případech může daná osoba teoreticky sice lhát, ale pokud bychom tuto variantu vyloučili, tak v obou případech její prohlášení dosahuje stejné kvality z pohledu vyloučení střetu zájmů.

Osobně se domnívám, že o vyšší úroveň zajištění nestrannosti a zamezení střetu zájmů se paradoxně snaží právě ČKA. Trvání na důsledném dodržování anonymity je dle mého názoru na místě a dává smysl obzvlášť v případech nízkého počtu účastníků. Trh v České republice je poměrně malý a členové poroty jsou profesionálové, kteří mají zkušenosti a přehled. Jistě by se tedy dalo předpokládat, že členové poroty dokáží návrhy přiřadit ke konkrétním účastníkům, neboť poznají jejich autorský „rukopis“ či styl práce.

Podle mého názoru s přijetím nového zákona v tomto ohledu došlo k jediné změně (přestože smysl právní úpravy je stále stejný), tj. odstranění výslovného požadavku na nepodjatost vůči konkrétním účastníkům. Praxe napovídá, že ČKA se stále drží svého výkladu a dodržuje v souladu se svým soutěžním řádem vyšší úroveň anonymity¹⁸³. Takto dost možná postupuje právě s ohledem na to, že ze zákona zmizel výraz „nepodjatosti ve vztahu k účastníkům soutěže o návrh“, z něhož byl Úřadem dovozován požadavek na znění čestného prohlášení, které by deklarovalo neexistenci střetu zájmů vůči konkrétnímu okruhu osob. Domnívám se, že jde o tiché přecházení zmiňovaného rozhodnutí Úřadu, které by se případně odůvodnilo změnou zákona v duchu výše předložených argumentů.

4.1.2. Anonymita a elektronizace

Další vlnu nejistoty a organizačních potíží přinesla povinná elektronizace, k níž došlo s účinností v plném rozsahu od 18. 10. 2018.¹⁸⁴ Podle § 211 odst. 3 ZZVZ musí probíhat písemná komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem výhradně elektronicky s výjimkou určitých vyjmenovaných případů, což se dotýká nejen zadávacích řízení, ale i zvláštních postupů, tedy také soutěží o návrh.

Dokud byly návrhy odevzdávány v listinné podobě, zajistit anonymitu nebylo tak složité. Obvykle součástí vnější obálky byly další dvě dílčí obálky, přičemž jedna obsahovala identifikační údaje účastníka, ve druhé byl potom samotný návrh, který nesměl být žádným způsobem označen, aby nebylo možné identifikovat autora. Adresa odesílatele byla většinou stanovena jednotně (např. adresa sídla zadavatele nebo některé profesní komory) a uvedena v soutěžních podmínkách.¹⁸⁵

¹⁸³ Viz také: Doporučení ČKA k povinné elektronizaci v soutěži o návrh. *Česká komora architektů*. [online]. 23. 10. 2018 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/jak-na-soutez/doporuceni-cka-k-povinne-elektronizaci-v-soutezi-o-navrh>.

¹⁸⁴ Viz ustanovení § 279 odst. 2 ZZVZ.

¹⁸⁵ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek*. op. cit., § 148 Porota. s. 829.

Dnes již ale zákon neumožňuje předložení soutěžních návrhů v listinné podobě a celá soutěž o návrh musí obligatorně probíhat elektronicky prostřednictvím profilu zadavatele.¹⁸⁶

Aby byla anonymita zajištěna i v případě podání návrhů elektronicky, muselo dojít k určitým změnám v organizaci soutěže. V soutěžních podmínkách musí být stanoveny požadavky a podmínky pro podání návrhu (v souladu s § 144 odst. 3 písm. b) ZZVZ). Bývá zvykem, že účastníci jsou povinni rozdělit svůj návrh do několika částí (např. grafická část, textová část a identifikační dokumenty¹⁸⁷). Jejich identifikační údaje jsou tak v odděleném označeném dokumentu, v dalších dokumentech je samotný návrh (tedy obdobně jako dříve v oddělených obálkách). Tento návrh nesmí obsahovat jakékoli identifikační údaje, loga nebo značky, podle kterých by bylo možné identifikovat jeho autora. Pokud by autor nějakým způsobem svůj návrh označil, jednalo by se o porušení anonymity, tedy nesplnění soutěžních podmínek a současně důvod pro vyloučení účastníka ze soutěže o návrh¹⁸⁸. Zadavatelé museli dále interně vyřešit postup při přijímání návrhů tak, aby jejich příjemce nebyl současně členem poroty, resp. se neúčastnil hodnotícího zasedání. Tato osoba se totiž prakticky jménům účastníků nevyhne právě z toho důvodu, že jsou podávány elektronicky.

Účastník musí být v elektronickém nástroji nejprve registrován, aby mohl návrh podat. Registrace subjektu samozřejmě vyžaduje jeho identifikační údaje, které budou v případě podání návrhu viditelné. Je tedy zřejmé, že alespoň osoba, která bude mít za zadavatele přístup na profil zadavatele a bude provádět otevírání soutěžních návrhů a jejich stahování, bude jména nebo názvy účastníků znát. Tato osoba by tedy minimálně neměla být členem poroty.

¹⁸⁶ Pro úplnost uvádím, že zákon stanoví z povinnosti elektronické komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem řadu výjimek, viz § 211 odst. 3 ZZVZ. K aplikaci výjimky ve vztahu k předkládání soutěžních návrhů v listinné podobě blíže v kapitole 4.4.

¹⁸⁷ Viz např. soutěžní podmínky soutěže o návrh „Černá pole“, čl. 6.2.1. Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/SeznamZadavacichPostupu/ZakladniInformaceOZadavacimPostupuM-554315872-397624356/ZadavaciDokumentace-554315872-397624356/>.

¹⁸⁸ Blíže viz kapitola 3.5.

4.2. Hodnocení návrhů a míra subjektivity

Z povahy soutěže o návrh a rovněž z povahy návrhu jako takového vyplývá potřeba hodnotit předkládané návrhy na základě množství kritérií, jejichž charakter bude obecně vždy spíše subjektivní. Hodnocení návrhů představuje daleko komplexnější proces v porovnání s hodnocením nabídek, u nichž hlavním hodnotícím kritériem navíc často bývá cena. Návrh je více či méně složitým komplexem mnoha aspektů, přičemž na jeho hodnocení se musí často podílet odborníci v příslušném oboru.

Aby zadavatel dostal zásadě transparentnosti, návrhy musí být vždy hodnoceny na základě předem stanovených kritérií. Tato kritéria jsou také povinnou součástí oznámení o zahájení soutěže o návrh.¹⁸⁹

Návrhy jako jedinečné výsledky činnosti jejich autorů z povahy věci není možné porovnávat pomocí měřitelných ukazatelů. Zákon nestanoví, jaká kritéria by pro hodnocení měla být použita.

Ve vztahu k soutěži o návrh (na základě odkazu v § 147 ZZVZ) zákon pouze obecně stanoví, že pro účely snižování počtu návrhů mají být stanovena kritéria kvality. Kritériím kvality se věnuje ustanovení § 116 ZZVZ, které mezi kritéria kvality řadí například technickou úroveň, estetické nebo funkční vlastnosti, sociální, environmentální nebo inovační aspekty a další. Výčet je navíc demonstrativní. Analogicky by se dle mého názoru bylo možné opřít o jmenované ustanovení, ačkoli se na soutěž o návrh neuplatní.

Vzhledem k absentující úpravě hodnocení soutěžních návrhů se domnívám, že zadavatel má v tomto ohledu poměrně volnou ruku a je omezen především základními zásadami ZZVZ.

Přestože by měl být proces hodnocení přezkoumatelný a pokud možno co nejobjektivnější, vždy se do hodnocení návrhů nutně promítne subjektivní názor jednotlivých členů poroty. Předmětem hodnocení nejsou objektivně měřitelné hodnoty, ale komplexní řešení, která je nutné posoudit z mnoha hledisek. Právě tato hlediska budu v praxi představovat hodnotící kritéria.

Dále považuji za důležité zmínit ustanovení § 39 odst. 3 ZZVZ. Toto ustanovení se pro soutěže o návrh neuplatní, neboť spadá do druhé části zákona, která se věnuje zadávacím řízením, a zároveň na toto ustanovení ani zákon výslovně neodkazuje s cílem jej uplatnit pro soutěže (a je možné, že na něj neodkazuje zcela záměrně). Z obsahového hlediska se však domnívám, že jako jakési nezávazné výkladové vodítko jej lze použít, neboť se vztahuje mimo jiné také k hodnocení

¹⁸⁹ Viz písm. H), bod 12. přílohy č. 7 vyhlášky č. 168/2016 Sb.

nabídek a snížení počtu účastníků, a uvádí kritéria, která lze k hodnocení (nebo snížení počtu účastníků) použít. Uvádí, že zadavatel stanoví taková kritéria, která vyjadřují objektivní a ověřitelné skutečnosti související s předmětem veřejné zakázky nebo kvalifikací dodavatele. „Autoři komentáře¹⁹⁰ zastávají názor, že se nemusí jednat pouze o matematicky vyjádřitelné skutečnosti či objektivní údaje. Může se jednat i o skutečnosti, které budou posuzovány subjektivně, tedy například v případě kritéria pro hodnocení estetické vlastnosti nabízeného plnění.“ Obdobně se v tomto ohledu vyjadřují i další autoři¹⁹¹, když uvádějí, že se dle jejich názoru v ustanovení § 39 odst. 3 ZZVZ jedná o tzv. vnější objektivitu, to znamená, že je nezbytné, aby bylo z popisu kritérií objektivně zřejmé, co se bude posuzovat, případně hodnotit. „Komentované ustanovení naopak nelze interpretovat tak, že by zadavatel nemohl pro účely hodnocení nabídek zvolit tzv. subjektivní kritéria, která jsou hodnocena především na základě volního uvážení zadavatele (i když vždy v intencích předem stanovených pravidel).“¹⁹² Dále stejní autoři uvádějí, že dle jejich názoru by taková interpretace narážela na § 116 ZZVZ, který umožňuje, aby byly hodnoceny např. estetické vlastnosti předmětu plnění. Takový aspekt lze posuzovat ve svém důsledku jediné subjektivně.

Tato problematika se v plné míře projeví právě během soutěží o návrh, kde bude z povahy věci poměrně nevyhnutelně subjektivní posuzování aplikováno. Současně se domnívám, že pokud zákon vědomě počítá s možností subjektivního hodnocení nabídek v zadávacím řízení, tím spíše by měl umožňovat takové hodnocení během soutěží o návrh, neboť zde se ani jiná varianta prakticky nenabízí.

Je však potřeba zdůraznit, že i subjektivní hodnocení je nutné držet v předem jasně stanovených hranicích. Míra subjektivity tak nesmí být bezbřehá. Jinak by se ze soutěže prakticky vytratila jakákoli přezkoumatelnost a právo účastníků na rovné zacházení.

Tímto směrem je dle mého názoru i orientováno uvedené ustanovení zákona¹⁹³, které vyžaduje, aby hodnotící kritéria nabídek vyjadřovala objektivní a ověřitelné skutečnosti. V soutěži o návrh by se tento požadavek měl promítnout především do řádného vymezení pravidel hodnocení a důkladného popisu hodnotících kritérií, které bude následně doplněno písemnou zprávou

¹⁹⁰ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. Zákon o zadávání veřejných zakázek. op. cit., § 39 Průběh zadávacího řízení. s. 245.

¹⁹¹ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jirí a kol. Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář. op. cit., § 39 Průběh zadávacího řízení.

¹⁹² Tamtéž.

¹⁹³ Viz ustanovení § 39 odst. 3 ZZVZ.

o hodnocení obsahující slovní hodnocení jednotlivých návrhů. Zpráva by měla rovněž zachytit vztah mezi hodnocenými skutečnostmi, pravidly pro hodnocení a výsledkem hodnocení.¹⁹⁴

Obdobný názor vyjádřil i předseda Úřadu ve svém rozhodnutí o rozkladu ze dne 29. 4. 2013, sp. zn. ÚOHS-R254/2012/VZ, když uvedl, že „z relevantních (výše uvedených) ustanovení zákona vyplývá povinnost zadavatele dostatečným (a přezkoumatelným) způsobem zdůvodnit postup poroty při hodnocení soutěžních návrhů. Neobstojí proto tvrzení vybraného účastníka soutěže o návrh, dle něhož zákon nespécifikuje povinnost zadavatele uvádět zdůvodnění (ani jak má řádné zdůvodnění vypadat)“¹⁹⁵. Rozhodnutí považuji za stále aktuální i pro současnou zákonnou úpravu, přestože vychází z úpravy zákona o veřejných zakázkách.

4.3. Vylučování účastníků

S problematikou subjektivního hodnocení souvisí také téma vylučování účastníků, resp. snižování počtu návrhů podle § 147 ZZVZ ve spojení s § 112 ZZVZ, ke kterému dochází v případě vícefázových soutěží. Ke snížení počtu účastníků podle § 146 odst. 4 ZZVZ ve spojení s § 111 ZZVZ oproti tomu dochází na základě podaných žádostí o účast pouze v rámci užší soutěže o návrh, a to na základě kritérií technické kvalifikace. V případě soutěží budou i tato kritéria nejspíš posuzována spíše subjektivně, nicméně v této fázi zákon nehovoří o hodnocení, neboť účastníci zatím žádné návrhy nepředložili, proto není ani co hodnotit. Předmětem posouzení jsou v této fázi prozatím pouze žádosti o účast a rozhoduje se o tom, kteří účastníci budou připuštěni dále k možnosti podat svůj soutěžní návrh. V této kapitole se tedy zaměřím na vylučování účastníků ve smyslu § 112 ZZVZ, podle něž zadavatel vyloučí ty účastníky, jejichž návrhy nebyly vybrány k postupu do další fáze soutěže.

Dle zákona by měl být postup zadavatele takový, že na základě stanoviska poroty, resp. po provedeném hodnocení zadavatel sníží počet podaných návrhů a poté tyto účastníky ze soutěže vyloučí. Do další fáze hodnocení tak postoupí pouze určitý počet návrhů, tedy jen ty návrhy, které nebyly vyloučeny. Vyloučení je obligatorní fází, kterou podle textace zákona nelze přeskočit.

¹⁹⁴ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jirí a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 39 Průběh zadávacího řízení.

¹⁹⁵ Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 29. 4. 2013, č. j. ÚOHS-R254/2012/VZ-7760/2013/310/PMo, bod 47. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-10360.html>.

Aby byl postup zadavatele transparentní, obecně platí, že je potřeba všechny kroky během soutěže řádně zdokumentovat. Obzvlášť to platí v situaci, pokud se činí úkony tak zásadní, jako je vyloučení účastníka ze soutěže.

Jak bylo již vysvětleno v kapitole 3.5., postup zadavatele spočívající ve vyloučení účastníka musí být zásadně přezkoumatelný a účastník musí mít možnost se proti postupu zadavatele bránit prostřednictvím institutu podání námitek v souladu s § 242 odst. 2 ZZVZ. Přezkoumatelnost je přitom závislá na řádném odůvodnění, jak uvedl také předseda Úřadu v již citovaném rozhodnutí ze dne 29. 4. 2013: *„Pokud zadavatel dostatečně neodůvodnil své rozhodnutí o vyloučení soutěžních návrhů, pak je takové rozhodnutí nepřezkoumatelné, a za situace, kdy nelze z takového rozhodnutí zjistit, proč byl ten který soutěžní návrh vyloučen, nelze se proti takovému rozhodnutí účelně bránit. Nelze přezkoumat, zda porota (zadavatel) postupovala v souladu se zákonem a s požadavky uvedenými v soutěžních podmínkách“*.¹⁹⁶

Současně je však potřeba připomenout, že pro většinu soutěží, především pak těch architektonických, bude pro transparentní a přezkoumatelné hodnocení nezbytný nejenom slovní popis, který je patrný z protokolu, ale především i jeho provázanost s vizualizací konkrétního návrhu. Pokud vyloučený účastník obdrží od zadavatele rozhodnutí o vyloučení a zprávu o hodnocení, slovní popis v ní obsažený mu bude prakticky k ničemu, neboť nebude moci porovnat jednotlivé návrhy a ověřit tak, že hodnocení skutečně odpovídá podobě konkrétního návrhu. Ke kvalifikovanému a přezkoumatelnému závěru o hodnocení odborné poroty by bylo nezbytné poskytnout vizualizace všem účastníkům soutěže, aby mohli využít svého práva bránit se proti vyloučení.

Nabízí se tedy otázka, jestli je vůbec zadavatel oprávněn poskytnout vyloučeným účastníkům návrhy všech ostatních účastníků za účelem jejich vzájemného porovnání a vyhodnocení, zda jednal zadavatel v souladu se soutěžními podmínkami. Podle soutěžního řádu ČKA se všechny předložené soutěžní návrhy zveřejní až po rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnějšího návrhu¹⁹⁷. Dále se mi zdá jako vhodné v tomto ohledu vzít v potaz také ustanovení zákona týkající se ochrany informací¹⁹⁸, podle nějž zadavatel neposkytne do ukončení zadávacího řízení informace, které se týkají obsahu nabídek a osob, jež se podílejí na průběhu zadávacího řízení. Toto ustanovení sice zmiňuje výslovně zadávací řízení, nicméně spadá do části desáté ZZVZ, která

¹⁹⁶ Rozhodnutí předsedy Úřadu, č. j. ÚOHS-R254/2012/VZ-7760/2013/310/PMo, op. cit., bod 48.

¹⁹⁷ Viz § 2 odst. 3 soutěžního řádu ČKA.

¹⁹⁸ Viz ustanovení § 218 ZZVZ.

se uplatní i na soutěže o návrh. Podle autorů komentáře¹⁹⁹ v souladu s § 218 odst. 2 písm. a) ZZVZ „není zadavatel povinen až do ukončení zadávacího řízení poskytnout informaci o obsahu nabídky, a to bez ohledu na to, zda dodavatel informaci označil jako důvěrnou či nikoli“. Za důvěrné informace rovněž stejní autoři označují například popis nabízeného plnění či návrh řešení. Současně však platí, že zadavatel musí poskytnout informace, které má podle ZZVZ povinnost uveřejnit, jako jsou informace ve zprávě o hodnocení, výsledku posouzení splnění podmínek účasti apod.²⁰⁰ Jednotlivé návrhy sice samozřejmě nejsou součástí zprávy o hodnocení, nicméně bez nich tato zpráva není z výše vysvětlených důvodů úplná, pokud nemá účastník možnost vizuální kontroly. Dále bude podle mého názoru také záležet na tom, jakým způsobem zadavatel upravil v soutěžních podmínkách podmínky nakládání s autorskými právy návrhu.

Případá mi poměrně nepraktické zasílat vyloučeným dodavatelům veškeré podané návrhy, současně s přihlédnutím k tomu, že i v této fázi musí být stále zachována anonymita.

Další problematický faktor vylučování spočívá v tom, že vyloučeným účastníkům zaniká okamžikem uplynutí lhůty pro podání námitek účastenství v soutěži²⁰¹. Takovýto vyloučený účastník je potom reálně zbaven možnosti podat námítky proti rozhodnutí o výsledku soutěže, jelikož námítky proti tomuto rozhodnutí může podat podle § 241 odst. 3 ZZVZ pouze účastník soutěže o návrh.

Obligatorní, a navíc ryze formální vyloučení účastníků považuji za poměrně nešťastné, neboť vytváří prostor pro řadu nastíněných problémů, jako je otázka transparentnosti, anonymity nebo znemožnění bránit se proti výsledku soutěže, které nelze jednoduše vyřešit za současného zohlednění veškerých podstatných úhlů pohledu.

Jako vhodnější mi připadá varianta, kdy by sice byl i nadále snižován počet návrhů a do dalšího kola by postoupil pouze určitý stanovený počet účastníků, nicméně nevybraní účastníci by nebyli vylučováni. Poté, co by porota sestavila pořadí jednotlivých návrhů a zadavatel oznámil výběr nejlepšího návrhu, by všichni účastníci, tedy i ti, kteří již dříve nepostoupili do další fáze, případně mohli využít svého práva a podat námítky proti rozhodnutí o výběru. V tuto chvíli už by zároveň mohly být návrhy uveřejněny alespoň pro určitý okruh osob. Po ukončení soutěže by se návrhy v souladu se soutěžními podmínkami vystavily veřejně.

¹⁹⁹ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. Zákon o zadávání veřejných zakázek. op. cit., § 218 Ochrana informací. s. 1066.

²⁰⁰ Viz ustanovení § 218 odst. 2 písm. b) ZZVZ.

²⁰¹ Analogicky dle ustanovení § 47 odst. 2 písm. a) ZZVZ.

Uveřejnění návrhů je specifikem především architektonických soutěží o návrh a bývá uskutečňováno formou veřejné výstavy, resp. slovy soutěžního řádu ČKA formou „soutěžní přehlídky“²⁰². I ZZVZ zmiňuje²⁰³, že soutěžní podmínky soutěže o návrh na služby podle 71 CPV musí obligatorně obsahovat způsob uveřejnění návrhů. Uveřejněním návrhů dojde k seznámení veřejnosti se soutěží a jejími výstupy, samozřejmě včetně vítězného návrhu. Tyto výstupy představují v obecné rovině možnosti úpravy nebo rekonstrukce veřejného prostoru, a proto se ve svém důsledku takové změny dotýkají každého, kdo se o podobu a využití veřejného prostoru zajímá. Představení návrhů je nástrojem komunikace s veřejností, umožňuje diskusi odborné i laické veřejnosti a je také posledním z prvků, který zajišťuje transparentnost celé soutěže o návrh.

Uvědomuji si, že ani nastíněná varianta nahrazující vylučování účastníků není zcela bezchybná, nicméně je dle mého názoru takové řešení jednodušší, v praxi lépe realizovatelné, a rovněž způsobilé vyřešit alespoň některé představené praktické problémy. Tomu nasvědčuje i fakt, že některé soutěže byly tímto způsobem dříve skutečně realizovány, ačkoli takový postup nebyl zcela v souladu se zákonem.

4.4. Problém elektronizace

Jak již bylo uvedeno v kapitolách výše, s účinností od 18. 10. 2020 došlo v plném rozsahu k nabytí účinnosti ustanovení zákona § 211 odst. 3 ZZVZ týkající se povinné elektronické komunikace. Podávání nabídek i soutěžních návrhů musí tedy probíhat výhradně elektronicky, pokud však nelze aplikovat některou z výjimek z obligatorní elektronické komunikace podle § 211 odst. 3 ZZVZ.

Právě případná možnost aplikace výjimek pro podání soutěžního návrhu představuje zatím ne zcela vyjasněnou otázku.

Část soutěžního návrhu je v případě architektonické soutěže většinou představována tzv. panely, které obsahují především grafickou část soutěžního návrhu. Jedná se o hlavní část návrhu, která je jeho vizualizací a umožňuje nahlížet na reálnou podobu návrhu. Právě panely vzbuzují nejasnosti z pohledu elektronizace a případné aplikace výjimky z podávání návrhů elektronickou cestou. Představení grafické části návrhu prostřednictvím panelu totiž vyžaduje odpovídající

²⁰² Viz ustanovení § 1 odst. 2 soutěžního řádu ČKA.

²⁰³ Viz ustanovení § 144 odst. 3 psím. f) ZZVZ.

fyzickou velikost tohoto panelu, aby mohl být celý návrh vhodným způsobem předveden. Odpovídající velikostí je třeba rozumět např. rozměr formátu B1²⁰⁴, tj. 707 mm x 1000 mm²⁰⁵.

Právě proto se nabízí otázka, zda by bylo možné pro grafickou část návrhů aplikovat ustanovení § 211 odst. 3 písm. b) ZZVZ, jež stanoví výjimku pro případ, že použití elektronické komunikace (tj. i podání návrhů) vyžaduje zvláštní kancelářské vybavení, které zadavatelé běžně nemají k dispozici. Tímto vybavením by v případě panelů byly velkoformátové tiskárny, které jsou k tisku takto rozměrných grafických návrhů potřebné. V tomto duchu se k věci vyjádřila i ČKA, která doporučuje zadavatelům právě na základě této zákonné výjimky umožnit i nadále podávání části návrhu v listinné, resp. fyzické podobě.²⁰⁶ Případně by se dalo uvažovat i o výjimce podle písm. a) téhož ustanovení, kterou lze využít, pokud použití elektronické komunikace vyžaduje s ohledem na zvláštní povahu veřejné zakázky zvláštní nástroje, zařízení nebo formáty souborů, jež nejsou obecně dostupné nebo podporované obecně dostupnými aplikacemi²⁰⁷.

Názor ČKA ohledně možnosti aplikace výjimky dle § 211 odst. 3 písm. b) ZZVZ vychází z předpokladu, že zadavatel musí nutně jednotlivé návrhy vytisknout, aby mohly být posouzeny a ohodnoceny. Pokud by tomu tak bylo, zřejmě by nebylo pochyb o oprávněnosti využití uvedené zákonné výjimky. Osobně se však domnívám, že v dnešní době není nezbytné návrhy tisknout, neboť srovnatelně lze situaci vyřešit prostřednictvím moderních technologií, například pomocí projektoru. Tak může být návrh v elektronické podobě promítán na plátno, aniž by došlo k jeho tisku. Současně lze předpokládat, že projektor nebo obdobné vybavení, které umožní zobrazení návrhu v dostatečně velkém rozměru, je součástí běžného kancelářského vybavení zadavatelů.

Dle mého názoru tedy není zcela jasné, zda je možné uvedenou výjimku aplikovat. Domnívám se však, že argumentace pro použití zákonné výjimky není dostatečně silná, aby přesvědčivě odůvodnila její použití. Zadavatel by ve většině případů mohl problémy spojené s návrhem v elektronické podobě poměrně jednoduše vyřešit, aniž by nutně musel pořizovat velkoformátovou tiskárnu. Vzhledem k tomu, že se jedná o výjimku ze zákonné povinnosti, měl by být dle mého názoru výklad těchto výjimek spíše restriktivní, a proto bych při jejich aplikaci byla opatrnější.

²⁰⁴ Viz např. soutěžní podmínky soutěže o návrh „Centrála Správy železnic“, čl. 6.2.1. Dostupné z: https://zakazky.spravazeleznic.cz/contract_display_8301.html.

²⁰⁵ Formát papíru. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Form%C3%A1t_pap%C3%ADru.

²⁰⁶ Doporučení ČKA k povinné elektronizaci v soutěži o návrh. In: *Česká komora architektů*. [online]. 23. 10. 2018 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/jak-na-soutez/doporuceni-cka-k-povinne-elektronizaci-v-soutezi-o-navrh>.

²⁰⁷ Viz např. soutěžní podmínky soutěže o návrh „Městské bydlení Polička“, čl. 6.1. Dostupné z: <https://www.vhodne-uvarejeni.cz/zakazka/mestske-bydleni-policka>.

Z praxe vyplývá, že jsou využívány oba postupy, tedy jak důsledné dodržování elektronizace²⁰⁸, tak i aplikace výjimky pro grafickou část návrhu. Nejspíš ve většině případů jsou ale požadovány oba způsoby podání návrhu, tj. jak elektronicky, tak v tištěné podobě²⁰⁹. V soutěžních podmínkách většinou nebývá uveden konkrétní zákonný důvod podle § 211 odst. 3 ZZVZ, na jehož základě zadavatel připouští a požaduje podání návrhů, resp. jejich částí v listinné podobě, tedy fyzicky.

Jiná situace se pak týká vzorků nebo modelů, které nemohou být předloženy za použití elektronické komunikace a na něž se vztahuje výjimka podle § 211 odst. 3 písm. c) ZZVZ. Požadavek na vyhotovení určitého modelu v případech, kdy je vhodný k doložení řešení daného díla, si lze v soutěži o návrh rovněž představit. Z povahy věci takové předměty nelze odevzdat elektronicky a v tomto bodě je posouzení aplikace výjimky dle mého názoru poměrně jednoznačné.

4.5. Dělení soutěže o návrh na části

Zákon o zadávání veřejných zakázek umožňuje rozdělení veřejné zakázky na části v rámci jednoho zadávacího řízení. Ve vztahu k soutěži o návrh nicméně zákon tuto možnost vůbec nezmiňuje. Ustanovení upravující dělení veřejné zakázky²¹⁰ na části spadá do části druhé ZZVZ, která se pro soutěže o návrh neuplatní. Je otázkou, zda by bylo možné jej využít analogicky i pro soutěž o návrh.

Možnost zákonného²¹¹ rozdělení veřejné zakázky může být velmi praktickým institutem, který dovolí zadavateli zadat související plnění v rámci jednoho zadávacího řízení. Tím zadavatel docílí pravděpodobně snížení administrativní zátěže nebo urychlení celého procesu výběru dodavatelů oproti situaci, kdyby zahajoval několik oddělených zadávacích řízení. Zároveň tak rozšíří okruh potenciálních dodavatelů v porovnání se situací, kdy by zadal celé plnění v rámci jednoho řízení bez rozdělení na části. Dodavatel by totiž nemusel být z různých důvodů vždy schopen účastnit se soutěže jako celku, ale v případě, že by byla rozdělena na části, mohl by se účastnit alespoň příslušné části soutěže.

²⁰⁸ NÚKIB čl. 10.4.2.

²⁰⁹ Viz např. soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Nová náves Bašť s budovou základní školy*“, čl. 5.3.2. Dostupné z: <https://www.e-zakazky.cz/profil-zadavatele/ec978462-228e-4fd3-b6aa-2f0994ce6cf2/zakazka/P20V00000005>, nebo soutěže o návrh „*Bytový dům 4 dvory*“ čl. 8.1. Dostupné z: <https://tenderarena.cz/dodavatel/seznam-profilu-zadavatele/detail/Z0001977/zakazka/373305>.

²¹⁰ Viz ustanovení § 35 ZZVZ.

²¹¹ Od dělení veřejné zakázky na části podle § 35 ZZVZ je potřeba odlišit tzv. nezákonné dělení, kterým dochází k umělému snižování předpokládané hodnoty veřejné zakázky a zadávání veřejných zakázek v mírnějším režimu, případně zcela mimo režim zákona. Rozhodovací praxe Úřadu v této oblasti je velice bohatá.

Pro soutěž o návrh tedy obdobná zákonná opora pro jejich dělení neexistuje. Domnívám se však, že z obdobných důvodů jako u zadávacích řízení by rozdělení soutěže na části mohlo být přínosné. Současně ani nevidím důvod, který by tomu měl bránit.

Soutěž o návrh by měla v případě rozdělení na části více vítězů, to znamená, že pokud by mělo na soutěž navazovat JŘBU, muselo by být uskutečněno tolik JŘBU, kolik bylo realizováno částí soutěže. Případně by nejspíš bylo možné uskutečnit jedno JŘBU, které by však bylo „vnitřně“ rozděleno na více částí odpovídajících rozdělení soutěže o návrh. Výsledek obou variant by byl prakticky stejný.

Složitější může být otázka určování předpokládané hodnoty, nicméně i v tomto případě se domnívám, že teoreticky²¹² správný postup lze ze zákona dovodit. Pokud vyjdeme analogicky z ustanovení § 18 ZZVZ, které se věnuje stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky rozdělené na části, domnívám se, že v případě soutěží o návrh by mělo dojít k sečtení předpokládaných hodnot všech navazujících zadávacích řízení. Do této hodnoty by ještě musely být přičteny hodnoty cen, odměn a jiných plateb vynaložených v rámci soutěže o návrh²¹³, a to ve všech jejích částech.

Důvodem speciální úpravy určování předpokládané hodnoty veřejných zakázek dělených na části je zamezení obcházení zákona a zadávání zakázek v mírnějším režimu, než by zadávány být měly. Předpokládaná hodnota má být stanovena vždy podle součtu předpokládaných hodnot všech částí veřejné zakázky²¹⁴. V případě běžných veřejných zakázek do posuzování vstupují ještě další faktory jako posouzení, zda se jedná o jeden funkční celek a plnění jsou zadávána v časové souvislosti²¹⁵. Pokud taková souvislost existuje, zadavatel je vždy povinen předpokládané hodnoty dílčích plnění sčítat. V případě zadávacích řízení navazujících na soutěž o návrh je však funkční i časová souvislost poměrně zřejmě určena již samotnou návazností na soutěž o návrh.

Ustanovení § 18 ZZVZ spadá do první části zákona, která se vztahuje i na soutěž o návrh. Současně ale k určování předpokládané hodnoty, jak již bylo podrobně rozebráno v kapitole 2.6., dochází v praxi pouze u zadávacích řízení, nikoli u soutěží o návrh. V případě soutěže o návrh dělené na části budeme tedy vycházet ze součtu předpokládaných hodnot navazujících JŘBU nebo zadávacích řízení, jejichž součástí je soutěž o návrh. Taková zadávací řízení se však bez dalšího

²¹² Jedná se o neprobádanou oblast, která zatím nebyla Úřadem řešena. Proto hovořím pouze o teoreticky správném postupu, neboť žádný správný ani špatný postup zatím nebyl autoritativně potvrzen.

²¹³ Viz ustanovení § 16 odst. 4 ZZVZ.

²¹⁴ Viz ustanovení § 18 odst. 1 ZZVZ.

²¹⁵ Viz ustanovení § 18 odst. 2 ZZVZ.

mohou řídit ustanovením § 18 ZZVZ bez ohledu na soutěž o návrh, neboť toto ustanovení se vztahuje právě na zadávací řízení.

Zahrnutí předpokládané výše cen, odměn nebo jiných plateb do předpokládané hodnoty veřejné zakázky rovněž vyplývá z ustanovení aplikovatelného i na soutěže o návrh, resp. je zřejmě přímo cíleno na soutěže o návrh.

Předpokládaná hodnota hraje roli především z pohledu dosažení hranice 2 mil. Kč pro určení, zda vůbec bude muset být postupováno podle zákona. Dle mého názoru lze však předpokládat, že pokud se zadavatel rozhodne dělit soutěž na části, bude se jednat zřejmě o spíše větší a rozsahem významnější projekty, které velice pravděpodobně hranici 2 mil. Kč přesáhnou. Pokud se však jedná o rozlišení nadlimitního nebo podlimitního režimu veřejné zakázky, navazující JŘBU bude v každém případě realizováno podle části čtvrté zákona, tj. podle pravidel pro nadlimitní režim²¹⁶.

Domnívám se, že flexibilita daná zákonem spočívající v minimálním omezení zadavatele v případě realizace soutěže o návrh by mohla být efektivně využita například právě dělením soutěže o návrh na části. Zákon sice takovou možnost výslovně neupravuje, nicméně jsem toho názoru, že uskutečnění tohoto postupu není v rozporu se smyslem úpravy, a to za předpokladu, že zadavatel důsledně dodrží základní zásady zadávání veřejných zakázek a současně nebude obcházet pravidla pro určení předpokládané hodnoty.

Ba naopak se domnívám, že znemožnění rozdělení soutěže o návrh na části by bylo v rozporu se smyslem právní úpravy vycházející ze směrnice 2014/24/EU. Jedním z cílů jmenované směrnice, a tedy i vnitrostátní úpravy, je uzpůsobení zadávání veřejných zakázek potřebám malých a středních podniků, a k tomu má sloužit mimo jiné právě institut dělení veřejných zakázek na části. Podle směrnice 2014/24/EU by zadavatelé měli rozdělovat rozsáhlé veřejné zakázky na části, aby se tak posílila hospodářská soutěž a mohly se do ní zapojit i menší podniky. Po rozdělení zakázky mohou pak jednotlivé veřejné zakázky lépe odpovídat kapacitě nebo specializaci malých a středních podniků.²¹⁷

S rozdělením soutěže na části se již lze v praxi setkat²¹⁸, ačkoli zřejmě velice výjimečně.

²¹⁶ Viz ustanovení § 52 písm. b) ZZVZ.

²¹⁷ Viz odst. 78 preambule směrnice 2014/24/EU.

²¹⁸ Viz např. soutěž o návrh „Dislokace Brno – Areál Trávníčkova a Příkop č. p. 25“. Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/SeznamPlatnychProfiluZadavatele/MultiprofilZakladniUdajeOZadavatelem-79651703/SeznamUzavrenychZadavacichPostupu-79651703/ZakladniInformaceOZadavacimPostupuM-605141887-79651701/ZadavaciDokumentace-605141887-79651701/>.

5. Jednací řízení bez uveřejnění navazující na soutěž o návrh

Jednací řízení bez uveřejnění navazující na soutěž o návrh je jednou z možných cest, jak zadat plnění formou veřejné zakázky na služby, pokud tyto služby souvisí s návrhem, který byl v rámci soutěže o návrh vytvořen a vybrán jako nejlepší. Souvislost by měla být dána do té míry, aby bylo za účelem co možná nejzdařilejší realizace žádoucí, aby též osobě, která zpracovala návrh, byla zadána i navazující veřejná zakázka.

5.1. Obecně o jednacím řízení bez uveřejnění

Jednací řízení bez uveřejnění je jedním z druhů zadávacích řízení, který je specifický velmi omezenými možnostmi svého využití. JŘBU se vyznačuje především tím, že zadavatel jedná většinou s jedním nebo případně i více konkrétními dodavateli, které vyzval k jednání nebo k podání nabídky. Nedochozí tedy vůbec k výzvě neomezeného okruhu dodavatelů k podání nabídky, jak tomu běžně bývá u jiných druhů zadávacích řízení (typicky otevřené řízení). Hospodářská soutěž je tak zásadně omezena a celé řízení probíhá v uzavřeném okruhu osob. Právě z těchto důvodů je využití JŘBU vždy potřeba řádně odůvodnit. Pokud se zadavatel rozhodne uskutečnit JŘBU, může tak učinit jedině na základě některého z explicitních zákonných důvodů, které jsou uvedeny v ustanovení § 63 až § 66 ZZVZ. Mezi tyto důvody patří například situace, kdy v již uskutečněném zadávacím řízení zadavateli nebyly doručeny žádné nabídky nebo pokud z technických důvodů neexistuje hospodářská soutěž (např. existuje pouze jeden dodavatel, který je schopen poptávané plnění dodat) či z důvodů krajně naléhavé okolnosti, kterou zadavatel nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil.

5.2. Možnosti využití jednacího řízení bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh

Jedním z důvodů použití JŘBU, který je uveden v § 65 ZZVZ, je právě možnost využití JŘBU, pokud se jedná o veřejnou zakázku na služby, která je zadávána v návaznosti na soutěž o návrh podle § 143 ZZVZ. Základním předpokladem tohoto postupu však je, že zadavatel předem v soutěžních podmínkách a také v rámci oznámení o zahájení soutěže vyjádřil úmysl veřejnou zakázku zadat účastníkovi soutěže o návrh, jehož návrh bude v rámci soutěže vybrán. Zákon současně připouští variantu, kdy zadavatel může vyzvat k jednání v rámci JŘBU i více dodavatelů, pokud jejich návrhy byly vybrány.

Výhody využití JŘBU v návaznosti na soutěž o návrh lze nalézt mimo jiné v oblasti autorskoprávní. Pokud autor návrhu bude současně i dodavatelem navazující veřejné zakázky, bude tak zajištěno, že podle § 11 odst. 3 autorského zákona nedojde k porušení nepřevoditelného

osobnostního práva na ochranu proti zásahu do díla způsobem snižujícím hodnotu díla. Rovněž podle stejného ustanovení nemůže dojít ke sporům ohledně práva autora na autorský dohled.²¹⁹

Předmětem JŘBU může být pouze taková služba²²⁰, pro niž je klíčové, aby byla realizována právě autorem vybraného návrhu. Zákon totiž říká, že předmětem JŘBU může být vlastní realizace návrhu pouze tehdy, pokud to odůvodňuje povaha předmětu soutěže o návrh²²¹. Podle důvodové zprávy k ZZVZ to může nastat například tehdy, pokud je předmětem soutěže o návrh autorské umělecké dílo, u něhož nepřipadá v úvahu realizace jinou osobou než autorem návrhu²²².

Důvodová zpráva k ZZVZ dále k tomuto uvádí, že cílem zákazu použití JŘBU v případě, kdy by se měl vybraným dodavatelem stát dodavatel, jehož návrh byl vybrán v soutěži o návrh, je zamezení obcházení zákona, kdy vlastní realizací návrhu vybraný dodavatel sám sobě na míru stanovil podmínky plnění veřejné zakázky.²²³

V této práci často zmiňované architektonické soutěže jsou dobrým příkladem tohoto postupu a současně si na nich lze celý proces asi nejlépe představit. Návrh vybraný v architektonické soutěži o návrh, např. rekonstrukce budovy, je následně rozpracován na základě smlouvy, která byla uzavřena v důsledku JŘBU. Rozpracování, tedy poskytování služby pro zadavatele, bude v tomto případě znamenat vyhotovení projektové dokumentace a případně poskytnutí služeb, jako je inženýrská činnost a autorský dozor. Projektová dokumentace bude potom sloužit jako základ pro další zakázku na stavební práce, která završí celý proces a dojde k realizaci návrhu. Zakázka na stavební práce ale už bude zadávána v právně zcela odděleném zadávacím řízení²²⁴. Důvody jsou přinejmenším dva. Jednak proto, že předmětem plnění by byly stavební práce, zatímco zákon umožňuje realizovat pouze JŘBU na služby. Dalším důvodem je již zmíněná skutečnost, že předmětem JŘBU nesmí být vlastní realizace návrhu, pokud to neodůvodňuje povaha předmětu soutěže o návrh.

²¹⁹ HEJDUK, Tomáš, KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. Soutěž o nejlepší architektonický návrh... op. cit., s. 97.

²²⁰ Pro úplnost uvádím, že předmětem může být pouze veřejná zakázka na služby, tj. zcela vyloučeny jsou veřejné zakázky na dodávky nebo stavební práce. Dodávky nebo stavební práce však mohou být součástí předmětu plnění, pokud převažujícím předmětem jsou nadále služby a definičně se jedná o veřejnou zakázku na. Srov. § 15 ZZVZ. Blíže je tato problematika popsána níže, viz rozhodnutí Úřadu, sp. zn. ÚOHS-S386,387/2014/VZ.

²²¹ Viz ustanovení § 65 odst. 3 ZZVZ.

²²² Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. op. cit., s. 347.

²²³ Tamtéž.

²²⁴ Viz např. rozhodnutí Úřadu ze dne 14. 7. 2014, č. j. ÚOHS-S386,387/2014/VZ-14728/2014/523/MSc, bod 43. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12581.html>. Pozn.: Rozhodnutí bylo následně přezkoumáno předsedou úřadu v řízení o rozkladu, nicméně původní rozhodnutí bylo potvrzeno a rozklad zamítnut.

Na příkladu stavby lze zřetelně ukázat hranici, co již předmětem navazujícího JŘBU být nemůže. Z povahy věci se bude totiž o stavební zakázky zajímat zcela jiný okruh dodavatelů než o soutěž na architektonický návrh. Jedná se o praktickou realizaci návrhu, ale co do povahy poskytovaných prací jde o diametrálně odlišné obory, ačkoli spolu současně tak úzce souvisí.

Nicméně existují i jiné druhy soutěží, kde nemusí být vždy tak zřetelné, zda lze v souladu se zákonem uskutečnit navazující JŘBU s vítězem soutěže o návrh. Například pokud jde o návrhy v oblasti informačních a komunikačních technologií, kdy vlastní realizace návrhu má podobu služby, lze si představit, že v takovém případě povaha předmětu soutěže o návrh odůvodňuje zadání vlastní realizace návrhu v rámci jednacím řízení bez uveřejnění.²²⁵

Zároveň je třeba si uvědomit, že v obecné rovině je jednacím řízení bez uveřejnění specifickým typem zadávacím řízení, jehož použití je vzhledem k jeho povaze velmi omezené. Použití JŘBU by mělo představovat výjimku z běžného postupu, přičemž povinnost jeho restriktivního využití byla již opakovaně judikována, a to jak na úrovni Evropské unie²²⁶, tak i českými soudy²²⁷ a Úřadem.

K možnosti využití JŘBU v případě návaznosti na soutěž o návrh se vyjádřil Krajský soud v Brně ve svém významném rozhodnutí z roku 2013²²⁸. Uvedl, že existují tři podmínky pro možnost realizace JŘBU v návaznosti na soutěž o návrh, přičemž musí být splněny kumulativně. Musí se jednat zaprvé o veřejnou zakázku na služby, zadruhé tato je zadávána v návaznosti na soutěž o návrh a zatřetí již v soutěži o návrh bylo stanoveno pravidlo, podle něhož musí být navazující veřejná zakázka zadána vybranému účastníkovi nebo jednomu z vybraných. Ke druhé podmínce dále uvedl, že „*návaznost na soutěž o návrh musí být vykládána ve smyslu přímého funkčního vztahu mezi soutěží o návrh a navazující veřejnou zakázkou*“. Vycházel přitom z rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve věci „Evropská Komise proti Francii“²²⁹. Krajský soud se dále blíže věnoval vymezení přímého funkčního vztahu. „*Posouzení přímého funkčního vztahu mezi výsledkem soutěže o návrh a plněním, jež na ni navazuje a jež je předmětem navazujícího jednacím*

²²⁵ DVOŘÁK, D., MACHUREK, T., NOVOTNÝ, P., ŠEBESTA, M. a kol. Zákon o zadávání veřejných zakázek. op. cit., § 143 Definice a použití soutěže o návrh. s. 810.

²²⁶ Viz např. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 3. 5. 1994 ve věci C-328/92 (Komise Evropských společenství vs. Španělské království), rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 9. 2004 ve věci C-385/02 (Komise Evropských společenství vs. Itálie), rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 10. 2004 ve věci C-340/02 (Komise Evropských společenství vs. Francie). Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/>.

²²⁷ Viz např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 4. 2013, č. j. 31 Af 54/2012-443. Dostupné z: <http://nssoud.cz>.

²²⁸ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. 10. 2013, č. j. 62 Af 48/2012-160. Následně potvrzeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2014, č. j. 9 Afs 93/2013-32. Dostupné z: <http://nssoud.cz/>.

²²⁹ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 9. 2004 ve věci C-385/02, bod 41. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/>.

řízení bez uveřejnění, se tedy neomezuje pouze na posouzení otázky, zda plnění, jež je předmětem navazující veřejné zakázky, „dopracovává“ či nikoli (byť zřejmě mohou nastat případy, kdy posléze požadované plnění bude původní plnění „dopracovávat“, není to ovšem znakem, který by měl být pro naplnění podmínky „funkčního vztahu“ jediné určujícím).“ Rovněž uvedl, že je třeba zabývat se tím, nakolik lze na obě plnění (tj. plnění v rámci soutěže o návrh a navazujícího JŘBU) nahlížet jako na celek, který je nutně realizovatelný pouze jedním dodavatelem.

Úřad se problematice použití JŘBU v návaznosti na soutěž o návrh ve své rozhodovací praxi rovněž opakovaně věnoval. Jako příklad uvádím rozhodnutí sp. zn. ÚOHS-S386,387/2014/VZ²³⁰ a navazující rozhodnutí v řízení o rozkladu, sp. zn. R274/2014/VZ²³¹, kterým předseda Úřadu potvrdil prvostupňové rozhodnutí, přičemž vycházel z právě jmenovaného rozhodnutí Krajského soudu. V daném případě se jednalo o soutěž o návrh, jejímž předmětem bylo vypracování návrhu řešení poskytování služeb systémové integrace v oblasti IS/ICT systémů a technologií. Požadovanou součástí návrhu byla mimo jiné dodávka a implementace technologického HW a SW.

Úřad k tomuto druhu předmětu plnění uvedl, že „jde-li o návrh informačního systému, jako je tomu v šetřeném případě, je neobvyklé, aby ho realizoval jiný dodavatel než autor. Informační systém jakožto předmět návrhu sice lze zachytit – tj. popsat, avšak popis nemusí být vyčerpávajícím způsobem úplný či dostatečný. Oddělení návrhu informačního systému od jeho realizace se v praxi vyskytuje zřídka a někdy je i neproveditelné“.²³² Podle Úřadu je tedy tento typ plnění vhodný pro jeho realizaci v rámci JŘBU, které navazuje na soutěž o návrh. V daném případě však měly být součástí předmětu plnění také dodávky hardwaru a licencí softwaru, což už do JŘBU zahrnout nelze, neboť „se nejedná o dopracování návrhu ani o rozvíjení myšlenek autora návrhu. V tomto případě se jedná o dodání zboží běžně dostupného na trhu, jež může být realizováno více dodavateli z oboru výpočetní techniky v souladu s technickými parametry stanovenými v příslušném vítězném návrhu.“²³³

²³⁰ Rozhodnutí Úřadu ze dne 14. 7. 2014, č. j. ÚOHS-S386,387/2014/VZ-14728/2014/523/MSc. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12581.html>.

²³¹ Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 26. 6. 2015, č. j. R274/2014/VZ-15876/2015/322/KMr. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12583.html>.

²³² Viz rozhodnutí Úřadu, č. j. ÚOHS-S386,387/2014/VZ-14728/2014/523/MSc. op. cit., bod 44.

²³³ Tamtéž, bod 47.

Jako další příklad uvádím rozhodnutí Úřadu sp. zn. ÚOHS-S270/2013/VZ ze dne 2. 11. 2016²³⁴. Předmětem soutěže bylo v daném případě zpracování návrhu výtvarného ztvárnění stálé expozice „Městečko pod Radhoštěm“. Úřad na rozdíl od předchozího jmenovaného rozhodnutí uvedl, že „*přestože na základě jednacího řízení bez uveřejnění podle § 23 odst. 6 zákona lze zadat pouze veřejnou zakázku na služby, tato skutečnost neznamena, že do takové zakázky na služby nemohou být dodávky zahrnuty. Tento závěr vyplývá z § 10 odst. 2 písm. a) zákona, který definuje tzv. princip finančního těžiště.*“²³⁵ Vzhledem k danému předmětu plnění Úřad došel k závěru, že cena služeb výrazně převyšuje dodávky nezbytné pro realizace expozice, a tedy předmětná zakázka byla veřejnou zakázkou na služby a bylo ji možné zadat v navazujícím JŘBU. Úřad se dále zabýval otázkou, zda předmětné dodávky „*souvisí s řešením prezentovaným v soutěži o návrh natolik, že je bylo nutno zadat spolu se službami v JŘBU jako dodávky rozvíjející vlastní návrh*“.²³⁶

V tomto ohledu Úřad uvedl, že cílem soutěže o návrh bylo získat návrh co nejatraktivnější expozice, v níž budou zakomponovány jednotlivé muzejní exponáty, a předmětem realizace bylo převést vizi muzejní expozice do konkrétní podoby v daném místě. Podle Úřadu lze „*v této souvislosti návrh a následnou realizaci muzejní expozice ve své podstatě považovat i za tvorbu uměleckého díla, které jen jeho autor dokáže vytvořit tak, aby konečná podoba díla odpovídala jeho původní myšlence*“. Dle Úřadu „*tedy bylo zřejmé, že návrh muzejní expozice i vlastní vytvoření této expozice musel provést jeden subjekt*“.²³⁷ Došel k závěru, že „*ze soutěžního návrhu nelze „vytrhnout“ nějakou část a pořídit ji v samostatném zadávacím řízení. Vybraný uchazeč právě spojením služeb s vhodnými komoditami zvítězil v soutěži o návrh díla – muzejní expozice – a zcela oprávněně byl v jednacím řízení bez uveřejnění vyzván k podání nabídky na vlastní realizaci návrhu [...] tak, aby výsledek realizace zcela odpovídal jeho původnímu záměru vyjádřenému v soutěžním návrhu.*“²³⁸

Z uvedených rozhodnutí je zřejmé, že každý jednotlivý případ musí být vždy posuzován individuálně, a to hned z několika hledisek. Klíčovými aspekty bude vždy předmět plnění a souvislost a návaznost JŘBU na soutěž o návrh ve smyslu přímého funkčního vztahu. Předmětem

²³⁴ Rozhodnutí Úřadu ze dne 2. 11. 2016, č. j. ÚOHS-S0270/2013/VZ-44331/2016/513/JLí. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-14343.html>, vydáno v návaznosti na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 10. 2015, č. j. 62 Af 71/2014, který vrátil původní rozhodnutí Úřadu k novému projednání.

²³⁵ Tamtéž, bod 60. Pozn.: Ustanovení § 10 odst. 2 písm. a) ZVZ dnes odpovídá § 15 odst. 2 ZZVZ, tj. hlavní předmět veřejné zakázky, jde-li o veřejnou zakázku zahrnující dodávky a služby, se určí podle části předmětu veřejné zakázky s vyšší předpokládanou hodnotou.

²³⁶ Tamtéž, bod 64.

²³⁷ Tamtéž, bod 66.

²³⁸ Tamtéž, bod 68.

plnění musí být vždy služby, přitom ale není zcela vyloučeno, aby menší část plnění co do finančního objemu byla představována také dodávkami²³⁹. Tyto dodávky však musí plnit v rámci poskytované služby svoji neoddělitelnou úlohu, jak tomu bylo v uvedeném rozhodnutí Úřadu, které se týkalo návrhu a realizace muzejní expozice. Pokud je možné dodávky oddělit z plnění, aniž by toto plnění neztratilo svou kvalitu, měly by být zadávány v rámci odděleného zadávacího řízení, jak tomu naopak bylo v rozhodnutí Úřadu ohledně návrhu informačního systému a dodávky hardwaru a licence softwaru.

5.3. Průběh jednacího řízení bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh

Zadavatel má povinnost dát předem najevo svůj úmysl zadat plnění v navazujícím JŘBU, a to již v rámci oznámení o zahájení soutěže a v soutěžních podmínkách.

Postup v JŘBU je upraven ustanovením § 67 ZZVZ, a to velice volně a stručně. Tento druh řízení je nejméně formalizovaným druhem zadávacího řízení, a to záměrně, neboť má jít o způsob uzavření smlouvy s dodavatelem blížíící se běžné soukromoprávní kontraktaci²⁴⁰. Většinou se totiž jedná o různým způsobem mimořádné situace, které v dané chvíli není možné řešit jinak. Příklad JŘBU navazující na soutěž o návrh je celkem specifický, nicméně vzhledem k tomu, že vítěz soutěže byl vybrán dle zákonem stanovených pravidel, dává smysl, aby bylo možné zadat navazující veřejnou zakázku vítězi soutěže co nejrychlejším a nejjednodušším způsobem. Je však třeba zdůraznit, že všechny kroky zadavatele, které během JŘBU učiní, musí být v souladu se základními zásadami dle § 6 ZZVZ.

V souladu s § 67 ZZVZ, který stanoví postup v řízení obecně pro všechny druhy JŘBU, zadavatel zahajuje JŘBU odesláním výzvy k jednání, výzvy k podání nabídek nebo zahájením jednání s dodavatelem. Zákon tedy oproti běžným zadávacím řízením nebo i soutěži o návrh nestanoví povinnost zahájit zadávací řízení odesláním oznámení do Věstníku veřejných zakázek. Volba zahájení JŘBU leží na zadavateli, pokud si vybere některou z výše uvedených možností.

V návaznosti na soutěž o návrh je běžné, že zadavatel v rámci JŘBU vyzývá první tři dodavatele, jejichž soutěžní návrhy se na základě hodnocení poroty umístily na prvních třech místech, ale takový postup není pravidlem. Tato možnost vyplývá z ustanovení § 65 odst. 1 ZZVZ, když

²³⁹ Případně i stavebními pracemi. V takovém případě se ale hlavní předmět zakázky určuje dle pravidel § 15 odst. 3 ZZVZ, tj. dle základního účelu veřejné zakázky. Výše předpokládané hodnoty jednotlivých předmětů plnění v tomto případě není rozhodná.

²⁴⁰ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1. 9. 2020*. op. cit., s. 259.

uvádí, že v případě více vybraných návrhů zadavatel vyzve k jednání všechny účastníky soutěže, jejichž návrhy byly vybrány.

Lze možná polemizovat nad tím, co myslel zákonodárce výrazem „byly vybrány“. Ustanovení zákona týkající se soutěže o návrh hovoří o vybraném návrhu, tj. pouze v jednotném čísle. Více vybranými návrhy podle § 65 ZZVZ mohl zákonodárce mínit situaci, kdy by např. tři návrhy byly vybrány a nebylo by mezi nimi rozlišeno pořadí. Pokud by byl tedy z titulu prvního místa v soutěži vybrán pouze jeden dodavatel, potom by k jednání v rámci JŘBU mohl být vyzván pouze tento jeden dodavatel. Druhým možným výkladem, a současně tím v praxi převažujícím, je případ, kdy za vybrané návrhy považujeme (například) první tři, které ale mají stanovené pořadí první až třetí. Zadavatel poté vyzývá k podání nabídky přednostně prvního dodavatele. Pokud by ale jednání s prvním dodavatelem nedospělo ke shodě, zadavatel by mohl následně vyzvat druhého, případně třetího dodavatele v pořadí.

Průběh bývá tedy často takový, že zadavatel již předem určí, kolik účastníků ocení. Tito ocenění účastníci jsou posléze vyzváni k jednání v rámci JŘBU, kde může být jednáno o podobě zadávací dokumentace a realizační smlouvy. Následně zadavatel vyzve oceněné účastníky soutěže o návrh postupně k podání nabídky dle výsledků soutěže. Nejprve tedy zadavatel vyzve účastníka, jehož návrh se umístil na nejvýše oceněném místě. Pokud s tímto účastníkem nedojde k uzavření smlouvy, zadavatel vyzve k podání nabídky účastníka na druhém nejvýše oceněném místě atd.

Nastíněný postup je nicméně pouze jednou z mnoha variant. Vzhledem k variabilitě obou navazujících postupů, tj. jak soutěže o návrh, tak i JŘBU, je možné uskutečnit celý proces různými způsoby.

5.4. Sporné otázky praktické realizace jednacího řízení bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh

5.4.1. Změna účastníka soutěže o návrh a navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění

Předpokladem pro realizaci JŘBU navazujícího na soutěž o návrh v duchu předcházejících kapitol a za splnění podmínek tam uvedených je, že jedna a táž osoba je účastníkem soutěže o návrh i JŘBU. V tom také spočívá smysl a účel navazujícího JŘBU, tedy umožnit osobě, která návrh vytvořila, tento návrh nebo s ním související plnění realizovat.

Otázkou je, zda je možné nějakým způsobem zaměnit účastníka v navazujícím JŘBU, tj. tak, aby se účastník soutěže o návrh a účastník JŘBU mohl lišit. Důvody potřeby této záměny mohou být různé. V první skupině případů může být důvodem právní nástupnictví v důsledku převodu

obchodního závodu v souladu s příslušnými ustanoveními²⁴¹ občanského zákoníku, případně v důsledku přeměny právnické osoby podle občanského zákoníku²⁴² a zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přeměnách“). Do druhé skupiny případů lze zařadit v zásadě nepozornost nebo neznalost dodavatele, většinou fyzické osoby, která se soutěže zúčastní v domnění, že poskytnutím návrhu její úloha v podstatě končí (bude blíže vysvětleno dále).

Co se týká první jmenované skupiny případů, kdy se může objevit potřeba záměny subjektu, jedná se o situace, kdy dojde k určité obchodní transakci v podobě převodu obchodního závodu nebo přeměny obchodní korporace, která je provedena účastníkem soutěže o návrh, než dojde k podpisu smlouvy v rámci JŘBU.²⁴³

Zákon takovou situaci specificky neupravuje, nicméně změna v osobě dodavatele v důsledku právního nástupnictví v souvislosti s přeměnou dodavatele nebo převodem jeho závodu je jednou z přípustných změn závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku podle § 222 odst. 10 písm. b) ZZVZ. Tato možná změna²⁴⁴ se týká již uzavřené smlouvy na veřejnou zakázku. Domnívám se, že by bylo možné analogicky dovodit, že před samotným podpisem realizační smlouvy na základě JŘBU nemusí nic bránit užití obdobného postupu, pokud by došlo ke splnění veškerých podmínek dle předmětného ustanovení.

Ustanovení § 222 odst. 10 písm. b) ZZVZ počítá se třemi možnými variantami změny dodavatele v důsledku právního nástupnictví. Může se jednat o změnu v souvislosti s přeměnou dodavatele v podobě fúze, rozdělení nebo změny právní formy (dodavatelem by se stala nástupnická společnost), v souvislosti s jeho smrtí (dodavatelem se může stát dědic) nebo převodem jeho závodu.²⁴⁵ Současně musí být splněna podmínka, že nový dodavatel splňuje kritéria kvalifikace stanovená v zadávací dokumentaci původního zadávacího řízení.

Pokud pomineme variantu smrti a zaměříme se na přeměnu dodavatele a převod obchodního závodu, vždy musí dojít k takovému právnímu nástupnictví, které zachová určitou kontinuitu.

²⁴¹ Viz ustanovení § 2175 a násl. občanského zákoníku.

²⁴² Viz ustanovení § 174 a násl. občanského zákoníku.

²⁴³ Po podpisu smlouvy bychom se bez dalšího řídili ustanovením upravujícím změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku, viz § 222 odst. 10 ZZVZ.

²⁴⁴ Obecně podle § 222 odst. 1 ZZVZ platí, že zadavatel nesmí umožnit podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku po dobu jeho trvání bez provedení nového zadávacího řízení. ZZVZ dále podává výčet změn, které nejsou považovány za podstatné, a proto je lze za splnění určitých podmínek uskutečnit. Nahrazení dodavatele jiným dodavatelem je podle § 222 odst. 10 ZZVZ podstatnou změnou závazku, a proto v obecné rovině zakázanou. ZZVZ však dále uvádí případy, kdy je nahrazení dodavatele možné, tzn. kdy se nepovažuje za podstatnou změnu.

²⁴⁵ KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k 1. 9. 2020*. op. cit., s. 638.

Pokud se tedy bude například jednat o rozdělení obchodní společnosti ve formě odštěpení její části podle zákona o přeměnách a tato odštěpená a nově vznikající společnost by měla být účastníkem JŘBU, musí splňovat veškeré podmínky stanovené pro soutěž o návrh i JŘBU a představovat tak přímého pokračovatele podnikání původního účastníka soutěže o návrh. Laicky řečeno jde především o osoby, které přecházejí do nově vznikající společnosti a přináší s sebou zkušenosti a odbornost, která byla v rámci soutěže o návrh a pro realizaci plnění na základě JŘBU vyžadována.

Případy převodu obchodního závodu nebo přeměny obchodní korporace představují běžnou obchodní transakci, k níž může docházet bez jakékoli souvislosti se soutěží o návrh, respektive s JŘBU. Řešení takových situací by proto v praxi mělo být poměrně jednoduché, neboť se jedná o případy právního nástupnictví, při kterých obecně platí, že v důsledku univerzální sukcese přechází veškerá práva a povinnosti na právního nástupce, tedy i účast v zadávacím řízení. Jediný potenciálně sporný faktor bude kontinuita kvalifikace, kterou je potřeba zajistit a případně postupovat analogicky dle § 222 odst. 10 písm. b) ZZVZ.

Co se týká druhé výše jmenované skupiny případů, kdy se může objevit potřeba záměny subjektu v důsledku jednání nedostatečně informovaných dodavatelů, uvádím pro vysvětlení následující. V případě architektonických soutěží je předmětem soutěže určitý architektonický návrh. Předmětem plnění na základě JŘBU bude pak vypracování projektové dokumentace jako podkladu pro realizaci návrhu. Dovednosti, vzdělání a zkušenosti potřebné pro zpracování architektonického návrhu nemusí nicméně vždy korespondovat s potřebnými znalostmi a zkušenostmi na vyhotovení projektové dokumentace.²⁴⁶ V případě architektonických soutěží může tedy soutěž o návrh oslovovat co do oboru jiný okruh dodavatelů než navazující JŘBU. Předmětem plnění JŘBU bude zpravidla příprava projektové dokumentace, inženýrská činnost a autorský dozor. Pouze autorský dozor však představuje tu část plnění, kterou má nutně vykonávat autor návrhu, tedy vítěz soutěže o návrh. Vyhotovení projektové dokumentace a související inženýrská činnost bude tvořit daleko podstatnější část plnění, kterou vykonávají projektanti, tj. nemusí se vždy jednat současně o architekta.

Kromě různých oborů však soutěž o návrh a JŘBU často oslovují odlišný okruh dodavatelů i co se týká jejich právní formy. Soutěže o návrh oslovují často fyzické osoby, neboť povolání architekta je svobodným povoláním a je běžné, že architekti vykonávají svou profesi formou samostatného výkonu povolání jako fyzické osoby. V rámci soutěže o návrh nedochází k uzavření

²⁴⁶ Srov. HEJDUK, Tomáš, KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. Soutěž o nejlepší architektonický návrh... op. cit., s. 98.

smlouvy a účast architekta v této soutěži není spojena v podstatě s žádnými riziky kromě případně neproměněné investice do přípravy návrhu. Oproti tomu navazující JŘBU je již spojeno se zcela jinými důsledky, a právě s ohledem na tyto důsledky by JŘBU přirozeně oslovilo spíše právnické osoby, neboť z pohledu určitého podnikatelského rizika je bezpečnější vstupovat do právních vztahů jako právnická osoba některé z právních forem, u nichž je ručení společníků omezeno či vyloučeno (společnost s ručením omezeným nebo akciová, případně komanditní společnost). Z uzavření smlouvy na základě JŘBU vyplývá řada povinností, které musí dodavatel plnit, současně často pod hrozbami sankcí.

V návaznosti na výše uvedené tak v praxi může dojít například k tomu, že architekt se účastní sám soutěže o návrh jako fyzická osoba v domnění, že účast v následujícím JŘBU převezme obchodní společnost s odpovídajícím zázemím a kvalifikací²⁴⁷, v níž působí. Takový postup však s ohledem na změnu subjektu účastníka není možný. To povede k poměrně absurdním situacím, kdy bude architekt jako fyzická osoba nucen na sebe převzít kompletní odpovědnost za plnění smlouvy, neboť pouze s ním může být smlouva uzavřena, ačkoli stěžejní část plnění ani reálně nebude provádět. Takový stav se nezdá být jako žádoucí ani pro jednu smluvní stranu. Právě proto se zde otevírá prostor pro otázku, zda je nějakým způsobem možné subjekt zaměnit, aby nedošlo k obcházení nebo dokonce porušení zákona.

Dalo by se uvažovat nad řešením, kterým by došlo ke změně právní formy podnikání z fyzické osoby na obchodní společnost podle obdobného vzorce jako v případě převodu obchodního závodu právnické osoby analogicky dle § 222 odst. 10 písm. b) ZZVZ. Mohli bychom uvažovat o vložení obchodního závodu fyzické osoby do základního kapitálu obchodní společnosti, případně o prodeji obchodního závodu fyzické osoby obchodní společnosti. Teoreticky by tak mohla být zachována „totožnost“ účastníka soutěže o návrh a účastníka JŘBU, neboť obchodní společnost by nastoupila do původního postavení fyzické osoby se všemi právy a povinnostmi s tím souvisejícími.

Takový postup je však čistě teoretický a navíc účelový. Domnívám se, že v této situaci nelze bez dalšího postupovat jako v případě převodu obchodního závodu právnické osoby, neboť motivy pro tento postup v uvedených případech jsou zcela odlišné. V prvním případě se jedná o běžnou obchodní praxi nijak nesouvisející se soutěží o návrh ani zadávacím řízením. Oproti tomu stojí ale zcela jiná situace, kdy byl architekt jako fyzická osoba účastníkem soutěže o návrh, ale už nepočítal s tím, že se bude muset v rámci JŘBU sám smluvně zavázat k celému plnění. Nastíněná

²⁴⁷ Typicky se bude jednat o obchodní společnost s předmětem podnikání „projektová činnost ve výstavbě“.

situace současně stojí pouze na tom, že se dodavatel účastní soutěže o návrh, aniž by se dostatečně seznámil se soutěžními podmínkami a s tím, že v případě výběru jeho návrhu bude rovněž účastníkem JŘBU a pravděpodobně s ním bude podepsána smlouva.

Jedná se tedy sice o konstrukci postavenou především na neznalosti dodavatele, nicméně v praxi k takovým situacím nejdnou došlo, a proto jim je v této práci věnována pozornost. Pokud bychom vnímali soutěž o návrh a navazující jednací řízení bez uveřejnění jako jeden celek, potom pravděpodobně ani neobstojí argument, že tato dvě řízení cílí na odlišný okruh dodavatelů. Lze totiž předpokládat, že zadavatel má od začátku v úmyslu vybrat jednoho dodavatele, jehož návrh bude vyhodnocen jako nejlepší, a zároveň bude tento dodavatel schopen návrh rozpracovat v rámci JŘBU.

Z pohledu zadavatele se jako nejjednodušší postup nabízí vyzvat k jednání v rámci JŘBU účastníka druhého v pořadí, pokud jednání s prvním účastníkem nebudou úspěšná a pokud bude takový postup v souladu se soutěžními podmínkami.

Uvedená problematika je zatím neprobádanou oblastí, neboť Úřad se ve své rozhodovací praxi takovými případy zatím nezabýval. Nelze tedy ani nalézt žádné relevantní informace, které by správnost nastíněných postupů potvrzovaly nebo vyvracely.

5.4.2. Možnosti zrušení jednacího řízení bez uveřejnění

Zrušení zadávacího řízení znamená způsob jeho ukončení ještě před uzavřením smlouvy, pokud uzavření smlouvy není možné anebo není objektivně vhodné.²⁴⁸

Aby zadavatel mohl přistoupit ke zrušení zadávacího řízení, musí k tomu mít vždy určitý zákonný důvod. Zákonné důvody pro zrušení zadávacího řízení lze rozdělit na obligatorní, tj. jedná se o situaci, kdy má zadavatel povinnost zadávací řízení zrušit, a fakultativní, kdy má zadavatel možnost volby, zda ke zrušení přistoupí. Výčet jednotlivých důvodů je uveden v ustanovení § 127 ZZVZ.

První dva odstavce předmětného ustanovení lze použít bez ohledu na druh zadávacího řízení. Výčet je přitom taxativní. Zadavatel je tedy povinen využít výhradně některý z důvodů vymezený v tomto ustanovení. Účelem omezení zadavatele v možnostech zrušení je zřejmě především

²⁴⁸ PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jirí a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. op. cit., § 127 Důvody zrušení zadávacího řízení.

zamezení možnosti zneužití práva zrušení zadávacího řízení a posílení právní jistoty účastníků zadávacího řízení.²⁴⁹

Třetí odstavec se liší v tom, že ho lze využít pouze pro jednací řízení bez uveřejnění. Nad rámec zrušovacích důvodů uvedených v § 127 odst. 1 a odst. 2 ZZVZ lze tedy pro jednací řízení bez uveřejnění navíc použít ještě odst. 3. Podle něj má zadavatel možnost zrušit JŘBU prakticky z jakéhokoli důvodu, pokud tento důvod zadavatel účastníkům sdělí. Rozšíření možností zrušení zadávacího řízení pro JŘBU reflektuje výjimečnou povahu JŘBU jako řízení, které se nejvíce blíží standardnímu soukromoprávnímu jednání o smlouvě. Pro případné zrušení JŘBU pak rovněž dle § 128 odst. 3 ZZVZ neplatí povinnost oznámit zrušení zadávacího řízení v zákonem stanovených lhůtách ani povinnost oznámení zrušení ve Věstníku veřejných zakázek.

Považuji v této souvislosti za důležité zmínit rozhodnutí Úřadu, sp. zn. ÚOHS-S0271/2017/VZ²⁵⁰, ve kterém se Úřad zabýval zrušením JŘBU právě podle § 127 odst. 3 ZZVZ a dovedl, že i při takovém zrušení JŘBU musí být zadavatelem dodrženy základní zásady zadávání veřejných zakázek podle § 6 ZZVZ, a že *„z pohledu dodržení zásady transparentnosti ob stojí pouze takové zrušení zadávacího řízení, které nezbuzuje pochybnosti o tom, proč k němu zadavatel skutečně přistoupil“*.²⁵¹

V posuzovaném případě zadavatel zrušil JŘBU týkající se dočasného zabezpečení dopravní obslužnosti linkovou dopravou z důvodu, že nabídkové ceny obou účastníků zadávacího řízení byly dle tvrzení zadavatele výrazně vyšší, než bylo předpokládáno. Přitom ale nabídkové ceny účastníků byly nižší než zadavatelem určená maximální nepřekročitelná výše nabídkové ceny.

Úřad k tomu uvedl, že *„nerozporuje tvrzení zadavatele o tom, že zrušení jednacího řízení bez uveřejnění není vázáno na žádné konkrétní zákonné důvody, jako je tomu u jiných druhů zadávacích řízení. Nicméně se již neztotožňuje s jeho závěrem o tom, že jediným projevem zásady transparentnosti při zrušení jednacího řízení bez uveřejnění je vždy toliko sdělení důvodů pro jeho zrušení bez dalšího, neboť lpěním na předestřené výkladu by mohlo dojít k úplnému vyprázdnění zásady transparentnosti, kdy by k jejímu „naplnění“ stačilo uvést naprosto jakýkoli důvod, třeba i absurdní.“*²⁵²

²⁴⁹ Tamtéž.

²⁵⁰ Rozhodnutí Úřadu ze dne 8. 8. 2017, č. j. ÚOHS-S0271/2017/VZ-22843/2017/521/MŽi. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15026.html>. Následně potvrzeno v rámci řízení o rozkladu rozhodnutím předsedy Úřadu.

²⁵¹ Tamtéž, bod 58.

²⁵² Tamtéž, bod 75.

Úřad dále pro demonstraci doplnil svůj výklad i absurdním příkladem, kdy „za takové situace by zadavatel tedy mohl uvést jako důvod to, že venku prší, a proto zadávací řízení ruší, přičemž Úřad by v těchto intencích myšlenkových pochodů zadavatele měl jen ověřit, zda tento důvod zadavatel dodavatelům (dodavatelů) sdělil či nikoli. Takový výklad však s ohledem na čitelnost, předvídatelnost a transparentnost hospodářské soutěže, byť v nejméně transparentním druhu zadávacího řízení, není dle názoru Úřadu přijatelný.“²⁵³

Úřad shrnul, že „[...] naopak zastává názor, že i odůvodnění zrušení jednacímho řízení bez uveřejnění ve smyslu § 127 odst. 3 zákona musí mít, aby bylo v souladu se základními zásadami, jistou „kvalitu“. Touto kvalitou je pak třeba rozumět především jeho transparentnost, tedy zejména to, že se uplatněný důvod jeví s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti jako důvod skutečný, nikoli zástupný, v rozporu se zadávacími podmínkami stanovenými samotným zadavatelem, či zjevně absurdní.“²⁵⁴

K tomuto lze tedy uzavřít, že pro případné zrušení JŘBU musí zadavatel uvést určitý kvalifikovaný důvod, který by zároveň nepopíral dříve stanovené zadávací podmínky. Důvody zrušení JŘBU musí být postavené na pevných základech, neboť jinak hrozí reálné riziko, že některý z účastníků JŘBU bude takovému zrušení bránit prostřednictvím podání námitek a posléze i podáním návrhu k zahájení přezkumného řízení k Úřadu.

Tato problematika se sice vztahuje obecně k jednacímho řízení bez uveřejnění a návaznost na soutěž o návrh v tomto nehraje roli, nicméně považuji za důležité tento aspekt zmínit pro ucelení celého procesu od zahájení soutěže o návrh až po ukončení jednacímho řízení bez uveřejnění.

²⁵³ Tamtéž, bod 75.

²⁵⁴ Tamtéž, bod 75.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo představit soutěž o návrh jako institut zákona o zadávání veřejných zakázek sloužící zadavatelům k získání jedinečných návrhů z různých tvůrčích oblastí, a to jak v teorii, tak především v praxi s přihlédnutím k problematickým aspektům právní úpravy soutěže o návrh.

Soutěž o návrh je institut zajímavý svou mezioborovostí a s ohledem na to je třeba přistupovat k němu komplexně se zohledněním jeho přesahu do různorodých oblastí. Kromě práva veřejných zakázek je třeba brát od počátku v úvahu také právo autorské, mimo právo potom soutěže o návrh zasahují například do umělecké sféry, sféry informačních technologií nebo nejčastěji do oblasti architektury a stavebnictví. V duchu v této práci předložených skutečností se domnívám, že při organizaci soutěží o návrh by měla být zohledňována veškerá jejich specifika, kterými se soutěže vymezují oproti zadávacím řízením, a specifika konkrétní soutěže a oboru jejího předmětu. Jen tak může být dle mého názoru zajištěna dostatečná hospodářská soutěž, která zadavateli pomůže dostat základním principům a cílům zadávání veřejných zakázek, tj. hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti nakládání s veřejnými prostředky. Souborný přístup k soutěžím zahrnuje také potřebu respektovat příslušné profesní komory, přestože jejich vnitřní předpisy a stanoviska nejsou obecně závazná a pro zadavatele mohou mít pouze doporučující charakter. Je vždy na místě vzít v potaz i skutečnost, že spolupráce s profesními komorami zajistí využití odbornosti komor, kterou zadavatel může často postrádat, a povede k přípravě kvalitnější soutěže. Odborně a kvalitně připravená a vedená soutěž tudíž i podpoří širší účast dodavatelů, což je z pohledu smyslu právní úpravy zadávání veřejných zakázek jistě vnímáno jako žádoucí efekt.

V této práci jsem identifikovala několik problematických oblastí právní úpravy soutěže o návrh projevujících se v praxi. Za ty nejpodstatnější považuji otázku subjektivity při hodnocení soutěžních návrhů a s tím spojené vylučování účastníků, a dále otázku anonymity účastníků a jejich soutěžních návrhů. Praxe v těchto oblastech totiž může narážet na základní zásady zadávání veřejných zakázek, přičemž není vždy zcela jasné, jak by měl k těmto otázkám zadavatel přistoupit.

K tématu subjektivity hodnocení uzavírám, že hodnocení soutěžních návrhů může vždy vzbuzovat pochybnosti o jeho průběhu, a domnívám se, že ani není možné objektivitu hodnocení zajistit. Subjektivita hodnocení hraje v této oblasti nezastupitelnou roli a subjektivní názor v podobě „líbí / nelíbí“ do hodnocení návrhu bude vždy vstupovat, i kdyby nechtěně. Tím však nechci tvrdit, že by měl zadavatel snad rezignovat na snahu hodnocení co nejvíce objektivizovat. Domnívám se,

že zadavatel by měl k hodnocení přistupovat nanejvýš zodpovědně právě s ohledem na ožehavost tohoto tématu, a především důkladně zdokumentovat celý proces tak, aby byla zajištěna maximální míra transparentnosti. Hodnocení by rovněž mělo být založeno na předem pevně stanovených kritériích a míra jejich splnění by měla být v ideálním případě bodována. Do subjektivního hodnocení by se tak dostala určitá míra měřitelnosti splnění stanovených kritérií.

Otázka anonymity hraje důležitou roli ve vztahu k dodržení zásad rovného zacházení a zákazu diskriminace ve vztahu k účastníkům soutěže o návrh. Ohledně požadavku na zachování anonymity se v souladu s příslušnou kapitolou přikláním k pohledu České komory architektů, neboť vyvíjí snahu zajistit vyšší míru anonymity v soutěži o návrh než samotný zákon. Tato snaha vyplývá z dlouholetých zkušeností členů České komory architektů a zajisté má své opodstatnění. Úřad ve svém rozhodnutí týkajícím se anonymity sice v podstatě tvrdí, že dodržení úplné anonymity účastníků je v rozporu se zákonem, nicméně se domnívám, že takový závěr se nepotkává s praxí ani smyslem a účelem zákona, a proto by měl být už překonán. Podle mého názoru by lpění na přístupu k anonymitě v duchu tohoto rozhodnutí mohlo paradoxně znamenat ne zcela důsledné dodržování základních zásad zadávání veřejných zakázek. Zde vidím i prostor pro případnou změnu právní úpravy tak, aby došlo ke sjednocení pohledu na anonymitu zákona a soutěžního řádu a bylo tak jednoznačné, jakým způsobem se má zadavatel k anonymitě stavět. Domnívám se, že obdobné důvody, které má k tomuto postoji Česká komora architektů, se mohou objevit i v jiných oborech, nikoli pouze v architektuře.

Dalším problematickým bodem z praxe je téma elektronizace zadávání veřejných zakázek, která může způsobovat řadu drobných překážek. Jak zadavatelé, tak dodavatelé mohou narážet buď na svoji nepřipravenost, kterou jim ale nelze mnohdy vyčítat, neboť na některé situace se vždy ani připravit nelze, nebo také na nedokonalost dostupných elektronických nástrojů. Jedná se však o rychle se rozvíjející a čistě administrativně-praktický úsek realizace soutěží o návrh, resp. obecněji veřejných zakázek, který je postupně zdokonalován. Rovněž uživatelé jsou postupem času poučenější a na elektronizaci si zvykají. Elektronizaci dle mého názoru nelze vnímat jako nutné zlo, ale je potřeba ji přijmout jako běžnou součást pokroku, který dospěl i do oblasti veřejných zakázek. Současně je třeba stavět do popředí její nezpochybnitelný důsledek, kterým je zvýšení míry transparentnosti veřejných zakázek. Související téma elektronického, případně listinného odevzdávání soutěžních návrhů je rovněž oblastí, která je spojena s nejasnostmi, a zatím nebyl Úřadem potvrzen žádný postup, který by byl považován za správný. I tato oblast potřebuje svůj čas pro návyk zúčastněných osob na nové postupy, případně rozvoj rozhodovací praxe Úřadu, který by se k těmto otázkám jednoznačně postavil.

V poslední části této práce jsem popsala jednací řízení bez uveřejnění v souvislostech se soutěží o návrh, specifika jeho využití a možnosti zrušení. K jednacímu řízení bez uveřejnění je třeba vždy přistupovat obezřetně a jinak tomu není ani v případě jeho návaznosti na soutěž o návrh. Důležité je pečlivé uvážení veškerých okolností a specifík předmětu dané soutěže i navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění, neboť prostor pro možné pochybení zadavatele je v řadě ohledů poměrně velký. Mohou vznikat otázky ohledně možností jeho použití v případech, které ještě nejsou v praxi osvědčené, případně ohledně druhu plnění, které má a může být jeho předmětem. Rovněž k případnému zrušení jednacího řízení bez uveřejnění by měl zadavatel přistupovat s rozmyslem a s respektem k rozhodovací praxi Úřadu. Neprobádanou oblastí je zatím také případná změna účastníka soutěže o návrh a jednacího řízení bez uveřejnění ve smyslu jeho transformace do jiného subjektu.

Dle mého názoru zatím není plně využívána flexibilita úpravy soutěží o návrh nabízená zákonem, která by mohla přispět k naplnění potenciálu soutěží o návrh. Domnívám se, že zadavatelé by mohli této flexibility více využívat, přestože některé postupy ještě nejsou ověřené a jejich správnost není potvrzena Úřadem. Při takových krocích je samozřejmě vždy třeba postupovat s respektem k základním zásadám zadávání veřejných zakázek. Dobrým příkladem takového postupu může být dělení soutěží o návrh na části, které podporuje smysl právní úpravy veřejných zakázek a může být pozitivním přínosem pro dodavatele i zadavatele.

Přestože jsou soutěže o návrh obecně vnímány jako velice nákladné, a také proto nejsou v České republice hojně využívané, domnívám se, že by jejich realizace měla být podporována. Vysoké počáteční náklady na realizaci soutěže o návrh by především v případě architektonických soutěží o návrh měly znamenat dlouhodobou investici do kvality návrhů a potažmo i jejich úspěšných realizací. Zajištění vysoké kvality návrhů vnímám jako přidanou hodnotu soutěží o návrh, která by měla být stavěna do popředí. V konečném důsledku totiž může přinést finanční úsporu díky dlouhé životnosti staveb, ale také bezprostředně ve fázích přípravy i realizace. Nadto lze očekávat žádoucí důsledek v podobě všeobecného přijetí a spokojenosti veřejnosti díky kvalitní a estetické úpravě veřejného prostoru.

Seznam použitých zkratk

ZZVZ	zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů
ZVZ	zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů
směrnice 2014/24/EU	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. 2. 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES
autorizační zákon	zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
autorský zákon	zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů
občanský zákoník	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
zákon o přeměnách	zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů
vyhláška č. 168/2016 Sb.	vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele
Úřad	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ČKA	Česká komora architektů
ČKAIT	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
JŘBU	jednací řízení bez uveřejnění
VVZ	Věstník veřejných zakázek
ÚVEU	Úřední věstník Evropské unie

Seznam použitých zdrojů

Komentářová literatura, odborné články a studie

DVOŘÁK, David, MACHUREK, Tomáš, NOVOTNÝ, Petr, ŠEBESTA, Milan a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek. Komentář*. 1. vydání. In: Beck-online [právní informační systém]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017. 1320 s. [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <http://www.beck-online.cz/>.

PODEŠVA, Vilém, SOMMER, Lukáš, VOTRUBEC, Jiří a kol. *Zákon o zadávání veřejných zakázek: Zákon o registru smluv: komentář*. In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer, 2016. [cit. 2020-11-11]. Dostupné v systému ASPI.

KRUTÁK, Tomáš. KRUTÁKOVÁ, Lenka. GERYCH, Jan. *Zákon o zadávání veřejných zakázek s komentářem k l. 9. 2020*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2020. 1023 s. ISBN 978-80-7554-280-9.

HEJDUK, Tomáš, KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. Soutěž o nejlepší architektonický návrh a následné zadání vypracování projektové dokumentace ve světle zákona o veřejných zakázkách a zákona autorského. In: Kříž, Jan a kol. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2009, s. 94–106. ISBN 978-80-246-1751-0.

RAUS, David: Zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a otazníky jeho přezkumu. *Právní rozhledy*. In: Beck-online [právní informační systém]. Praha: C. H. Beck, č. 19, 2007. s. 689 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz>.

EEIP, a.s. *Dopady architektonické praxe na ekonomiku ČR*. Praha, 2016. 75 s. [online]. Dostupné z: <http://www.eeip.cz/cs/poradenstvi/popis-sluzeb/pripadove-studie/dopady-architektonicke-praxe-na-ekonomiku-cr/>.

Právní předpisy

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. 2. 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002 ze dne 5. listopadu 2002 o společném slovníku pro veřejné zakázky (CPV)

Nařízení Komise (ES) č. 213/2008 ze dne 28. listopadu 2007, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2195/2002 o společném slovníku pro veřejné zakázky (CPV) a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES a 2004/18/ES o postupech při zadávání zakázek, pokud jde o přezkum CPV

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele

Judikatura soudů

Nález Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2019, Pl. ÚS 7/19. Dostupné z: <https://www.usoud.cz/>.

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 7. 12. 2000 ve věci C-324/98 (Telaustria). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/>.

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 10. 2005 ve věci C-458/03 (Parking Brixen GmbH). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/>.

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 29. 4. 2004 ve věci C-496/99P (Komise Evropských společenství vs. CAS Succhi di Frutta SpA). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/>.

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 3. 5. 1994 ve věci C-328/92 (Komise Evropských společenství vs. Španělské království). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/>.

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 9. 2004 ve věci C-385/02 (Komise Evropských společenství vs. Itálie). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/>.

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 10. 2004 ve věci C-340/02 (Komise Evropských společenství vs. Francie). Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/>.

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 14. 9. 2004 ve věci C-385/02. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/>.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2008, sp. zn. 1 Afs 20/2008. Dostupné z: <https://www.nssoud.cz/>.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2009, sp. zn. 9 Afs 87/2008. Dostupné z: <https://www.nssoud.cz/>.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2014, č. j. 9 Afs 93/2013-32. Dostupné z: <http://nssoud.cz/>.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 9. 4. 2013, č. j. 31 Af 54/2012-443. Dostupné z: <http://nssoud.cz/>.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 3. 10. 2013, č. j. 62 Af 48/2012-160. Dostupné z: <http://nssoud.cz/>.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22. 10. 2015, č. j. 62 Af 71/2014.
Dostupné z: <http://nssoud.cz>.

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Rozhodnutí Úřadu ze dne 16. 8. 2018, č. j. ÚOHS-S0224/2018/VZ-24024/2018/541/AHr.
Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15611.html>.

Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 25. 2. 2008, č. j.: R221/2007/03-04461/2008/310-Hr.
Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-7522.html>.

Rozhodnutí Úřadu ze dne 5. 4. 2018, č. j. ÚOHS-S0378/2017/VZ-10056/2018/542/ODv.
Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15389.html>.

Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 30. 1. 2018, č. j. ÚOHS-R0210/2017/VZ-02957/2018/323/Lva. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15254.html>.

Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 29. 4. 2013, č. j. ÚOHS-R254/2012/VZ-7760/2013/310/PMo. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-10360.html>.

Rozhodnutí Úřadu ze dne 14. 7. 2014, č. j. ÚOHS-S386,387/2014/VZ-14728/2014/523/MSc.
Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12581.html>.

Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 26. 6. 2015, č. j. R274/2014/VZ-15876/2015/322/KMr.
Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-12583.html>.

Rozhodnutí Úřadu ze dne 2. 11. 2016, č. j. ÚOHS-S0270/2013/VZ-44331/2016/513/JLí.
Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-14343.html>.

Rozhodnutí Úřadu ze dne 8. 8. 2017, č. j. ÚOHS-S0271/2017/VZ-22843/2017/521/MŽi.
Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti/detail-15026.html>.

Soutěžní podmínky

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Park u vody, Praha 7 – Holešovice*“. Dostupné z: <https://praha7.profilzadavatele-vz.cz/P20V10000563>.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Dostavba historického centra města Starý Plzeň*“. Dostupné z: <https://www.staryplzenec.cz/verejna-sprava/verejne-zakazky/architektonicko-urbanisticka-soutez-dostavba-historickeho-centra-mesta-stary-plzenec-4883.html?kshow=19>.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Areál bývalé Křižanovy pily*“. Dostupné z: https://valasskemezirci.ezak.cz/contract_display_40.html.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Nové hlavní nádraží Brno / Brno New Main Train Station*“. Dostupné z: https://zakazky.spravazeleznic.cz/contract_display_8077.html.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Centrum současného umění a architektury*“.

Dostupné z: <https://tenderarena.cz/dodavatel/seznam-profilu-zadavatele/detail/Z0001977/zakazka/373626>.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Nová náves Baš' s budovou základní školy*“.
Dostupné z: <https://www.e-zakazky.cz/profil-zadavatele/ec978462-228e-4fd3-b6aa-2f0994ce6cf2/zakazka/P20V00000005>.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Černá pole*“.
Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/SeznamZadavacichPostupu/ZakladniInformaceOZadavacimPostupuM-554315872-397624356/ZadavaciDokumentace-554315872-397624356/>.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Dislokace Brno – Areál Trávníčkova a Příkop č. p. 25*“.
Dostupné z: <https://nen.nipez.cz/SeznamPlatnychProfiluZadavatele/MultiprofilZakladniUdajeOZadavate liM-79651703/SeznamUzavrenychZadavacichPostupu-79651703/ZakladniInformaceOZadavacimPostupuM-605141887-79651701/ZadavaciDokumentace-605141887-79651701/>.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Centrála Správy železnic*“.
Dostupné z: https://zakazky.spravazeleznic.cz/contract_display_8301.html.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Městské bydlení Polička*“.
Dostupné z: <https://www.vhodne-uverejneni.cz/zakazka/mestske-bydleni-policka>.

Soutěžní podmínky soutěže o návrh „*Bytový dům 4 dvory*“.
Dostupné z: <https://tenderarena.cz/dodavatel/seznam-profilu-zadavatele/detail/Z0001977/zakazka/373305>.

Ostatní zdroje

Soutěžní řád České komory architektů

Soutěžní řád České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, poslanecký tisk č. 637/0.
Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=637&CT1=0>.

Vyšší úroveň architektury závisí na kvalitě plánů a projektů. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*. [online]. © 2020 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/uzemni-planovani/archiv-sekce-informace-a-aktuality-\(1\)/vyssi-uroven-architektury-zavisi-na-kvalite-planu](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/informace-a-aktuality/uzemni-planovani/archiv-sekce-informace-a-aktuality-(1)/vyssi-uroven-architektury-zavisi-na-kvalite-planu).

Odborná porota: Důležitost odborné poroty při posuzování návrhů a role porotce v průběhu celé soutěže. In: *Česká komora architektů*. [online]. 7. 10. 2020 [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/jak-na-soutez/jak-pripravit-soutez/vyznam-odborne-poroty>.

Doporučení ČKA k povinné elektronizaci v soutěži o návrh. In: *Česká komora architektů*. [online]. 23. 10. 2018 [cit. 11. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/jak-na-soutez/doporuceni-cka-k-povinne-elektronizaci-v-soutezi-o-navrh>.

Česká komora architektů [online]. © 2014 ČKA [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs>

Věstník veřejných zakázek [online]. © 2012, NESS Czech s.r.o. Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2020-11-11]. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/>.

Formát papíru. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-11-28].
Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Form%C3%A1t_pap%C3%ADru.

Metodický pokyn CHJ č. 3 – *Metodika veřejného nakupování: Naplňování principů 3E v praxi veřejného zadávání*.
Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/legislativa/metodiky/2016/metodicky-pokyn-chj-c-3--metodika-verejn-25582>.

Věstník veřejných zakázek: Vyhledání formulářů. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/SearchForm>.

Informační systém o veřejných zakázkách: Informace o veřejných zakázkách evidovaných prostřednictvím Věstníku veřejných zakázek. Dostupné z: <https://www.isvz.cz/ReportingSuite/Explorer/>.

Zápis ze semináře pro organizátory architektonických soutěží České komory architektů konaného dne 6. 2. 2020.

Název diplomové práce, abstrakt a klíčová slova v českém jazyce

Název diplomové práce

Soutěž o návrh v kontextu zadávání veřejných zakázek

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou soutěže o návrh jako institutu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a zkoumá jej v celé šíři především se zohledněním praktických překážek realizace soutěží o návrh.

Cílem této práce je komplexně zanalyzovat právní rámec soutěže o návrh v teorii i praxi, přiblížit tak poměrně okrajové, leč zajímavé téma problematiky zadávání veřejných zakázek a upozornit na jeho problematické nebo nevyjasněné aspekty. Práce zohledňuje také rozhodovací praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jako orgánu dozoru nad zadáváním veřejných zakázek a zvláštními postupy. Vzhledem k početní převaze architektonických soutěží o návrh oproti jiným typům soutěží je zvýšená pozornost věnována právě těmto druhům soutěží. Z toho důvodu je rovněž zohledněn vliv České komory architektů jako profesní samosprávné organizace.

Diplomová práce je rozdělena na pět hlavních částí, přičemž první a druhá část jsou spíše teoretického rázu, zatímco ostatní části jsou zaměřeny prakticky a vyzdvihují sporné otázky, které vyplývají z praktické realizace soutěží o návrh.

Nejprve je stručně a obecně představena právní úprava zadávání veřejných zakázek v České republice za účelem zasazení soutěže o návrh do kontextu relevantní právní úpravy. Dále je popsána samotná soutěž o návrh především v teorii se zaměřením na jednotlivá zákonná ustanovení včetně jejich možných úskalí. Následující část práce chronologicky popisuje průběh soutěže od jejího zahájení až po ukončení a zahrnuje jak některé zbývající teoretické aspekty, tak ale i praktickou rovinu časového průběhu realizace soutěže o návrh. Další a stěžejní část práce je zaměřena čistě na sporné a nevyjasněné oblasti úpravy soutěže o návrh, jejichž řešení často není jednoznačné a vytváří prostor pro diskuzi. Zahrnuje témata, jako je anonymita účastníků soutěže o návrh a jejich návrhů, míra subjektivity při hodnocení soutěžních návrhů, problematika vylučování účastníků, elektronizace ve spojení s podáním návrhů a možnosti dělení soutěží o návrh. Poslední kapitola je věnována jednacím řízením bez uveřejnění jako druhu zadávacího řízení, které bývá často využíváno v návaznosti na soutěž o návrh. V této kapitole jsou rovněž vyzdvížena některá témata, jejichž řešení není vždy jednoznačné, jako jsou možnosti použití jednacím řízením bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh, možnosti jeho zrušení nebo změna účastníka soutěže o návrh a jednacím řízením bez uveřejnění.

Klíčová slova

soutěž o návrh, veřejné zakázky, jednací řízení bez uveřejnění navazující na soutěž o návrh, architektonická soutěž o návrh

Název diplomové práce, abstrakt a klíčová slova v anglickém jazyce

Title of the thesis

Design Contest in the Public Procurement Context

Abstract

This master's thesis deals with the topic of design contest as an instrument of the Act No. 134/2016 Coll., on public procurement, as amended, and explores the topic in its entirety, especially taking into account the practical obstacles to the implementation of design contests.

The aim of this thesis is to comprehensively analyze the legal framework of the design contest both in theory and practice and, by doing so, to approach a relatively marginal yet interesting topic within the area of public procurement and draw attention to its problematic or unclear aspects. The thesis also takes into consideration the decision-making practice of the Office for the Protection of Competition as a body supervising the award of public contracts and compliance with specific public procurement procedures under the Act No. 134/2016 Coll., on public procurement, as amended. Increased attention is paid to the architectural design contests due to the numerical superiority over other types of contests. This is also the reason why this thesis takes into consideration the influence of the Czech Chamber of Architects as a professional self-governing organization.

The thesis is divided into five main parts. The first and second parts are more of a theoretical nature, while the other parts are focused on practice and they also address controversial issues that arise from the practical implementation of design contests.

At first, the legal regulation of public procurement in the Czech Republic is briefly and generally introduced in order to place the design contest in the context of the relevant legal regulation. Further the design contest itself is described mainly in theory, focusing on individual legal provisions, including their possible difficulties. The following part of the thesis describes the course of the contest chronologically from the beginning to the end and includes some remaining theoretical aspects, as well as the practical area of the timeline of the implementation of the design contest. The next and key part of the thesis focuses solely on debatable and unclear areas of the design contest, the solution of which is often ambiguous and creates space for discussion. This chapter includes topics such as the anonymity of participants and their designs, the extent of subjectivity during the evaluation of contest designs, the issue of exclusion of participants, introduction of mandatory electronic communication in connection with the submission of designs and the possibility of dividing contests into lots. The last chapter is devoted

to the negotiated procedure without prior publication as a type of procurement procedure often used in connection with the design contest. This chapter also highlights some topics whose solution is not always clear, such as the possibility of using a negotiated procedure without prior publication in connection with a design contest, the possibility of canceling it or changing a participant of a design contest and a negotiated procedure without publication.

Key Words

design contest, public procurement, design contest followed by negotiated procedure without prior publication, architectural design contest